

FACULTAT D'EMPRESA
I COMUNICACIÓ

TREBALL DE FI DE GRAU

Tractament de la violència de gènere als mitjans de comunicació El Periódico, La Vanguardia, El País i El Mundo

Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya
Facultat d'Empresa i Comunicació
Grau de Periodisme

Autora

Berta Arumí

Tutora

Maria Forga

Vic, maig del 2019

ÍNDIX

• INTRODUCCIÓ	1
• MARC TEÒRIC	2
• Estat de la qüestió: violència masclista a Espanya i Catalunya	2
• Dades del 2019 fins al mes de març	4
• Definicions: violència domèstica, violència de gènere i violència masclista	5
• Definicions: diferència entre femicidi, feminicidi, homicidi i assassinat	9
• Tipologies de feminicidis rellevants	12
• Breu resum de les 4 etapes del feminisme	14
• Legislació en l'àmbit europeu i espanyol	17
• El tractament de la violència masclista als mitjans de comunicació	19
• Etapes en el tractament donat pels mitjans de comunicació	19
• L'opinió pública i els mitjans de comunicació	22
• Recomanacions en el tractament de la violència masclista	22
• METODOLOGIA	34
• Problemàtica d'investigació	36
• Objecte d'estudi	36
• Objectiu de la investigació	36
• Preguntes de la investigació	36
• Hipòtesi del treball	37
• Anàlisi de continguts	37
• Anàlisi quantitatiu i qualitatiu	38
• Variables	38
• Casos durant el mes de gener, febrer i març: feminicidis íntims i no íntims .	42
• Anàlisi dels casos escollits: 6 casos	44
• CONCLUSIONS	63
• BIBLIOGRAFIA	66
• ANNEXOS	71
• Annex 1	71
• Annex 2	74
• Annex 3	78
• Annex 4	83
• Annex 5	93
• Annex 6	98

INTRODUCCIÓ

Els mitjans de comunicació tenen la funció d'informar d'una manera fidel i rigorosa a la societat segons el primer article del Codi Deontològic de la UNESCO (*International Principles of Professional Ethics in Journalism*, 1983), on diu: “tothom té dret a una informació veraç. La gent i els individus tenen el dret a adquirir una visió objectiva de la realitat per mitjà de la informació exacta i comprensiva, així com a expressar-se lliurement a través dels mitjans de cultura i de comunicació”. El problema sorgeix quan els mitjans deformen la realitat i se centren en aspectes sensacionalistes. Tant l'ús del llenguatge sexista com l'enfoc, que els mitjans de comunicació utilitzen, influeix en la societat. Fer ús d'un llenguatge i un enfoc alliberats, en la mesura del possible, del sexisme, estableix models favorables per a la societat. Una bona aplicació del llenguatge, doncs, ajuda a educar i a evolucionar cap a una societat alliberada de la lacra del sexisme i les seves conseqüències. Crec que és un gran repte periodístic arribar a eradicar la pandèmia del segle XXI, perquè tal i com diu l'activista i directora del “Centro para el Liderazgo Global de la Mujer”, Charlotte Bunch, “la violencia racial, de género, sexual y otras formas de discriminación y violencia, no pueden ser eliminados sin cambiar la cultura”, i els mitjans de comunicació són cultura.

Segons un article del diari *El Plural* (TribunalFeminista, 2019), el baròmetre del Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS) del 2019 corresponent al mes de gener, reflexa un increment del 4,6 punts de la preocupació per la violència contra les dones. En concret, a l'enquesta, les esmenes a la violència masclista apareixen en el 7%, mentre que l'any 2018 representava només el 4,6%. Entre el desembre de l'any passat i el gener d'enguany, la preocupació envers el problema s'ha triplicat, passant del 2,4 al 7%. Segons un article de l'Ana Delgado al diari *El Español* (Delgado, A, 2018), la politòloga Miriam Ojeda afirma que un assoliment fonamental del moviment feminista són “les paraules que s'estan utilitzant, la manera en la qual ens comuniquem i com anomenem les coses”. S'ha aconseguit fer comprendre que les violències masclistes afecten a les dones pel sol fet de ser dones i amb el canvi semàntic s'aconsegueix un canvi de mentalitat, afirma Ojeda.

Tot i el canvi de mentalitat de la societat i com n'és de crítica i alarmant la situació de la violència masclista, segons la web femicidios.net, a principis d'any, concretament

durant el gener del 2017, hi va haver 8 feminicidis a Espanya; el següent any van ser 6 les dones assassinades, mentre que enguany n'han estat 10. L'any 2018 va ser un any crític respecte de la violència contra les dones, però aquest any 2019 ja ha superat el 2018.

Hem entrat en un any amb unes xifres esgarrifoses d'assassinats per violència masclista: 10 dones al gener, 5 dones al febrer i 5 dones al març. És per aquest motiu que, des de la perspectiva del periodisme, vull observar com es tracten aquests temes en els mitjans de comunicació i si el tractament ajuda o no ajuda a combatre aquesta pandèmia.

MARC TEÒRIC

Estat de la qüestió: violència masclista a Espanya i Catalunya

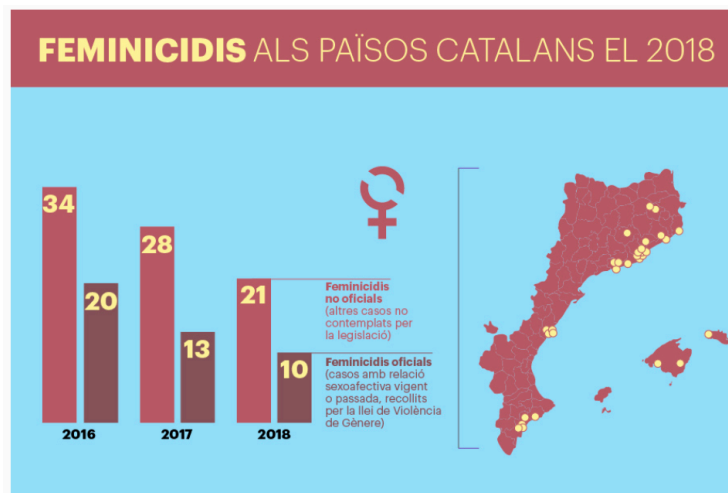
La violència masclista és una greu vulneració als drets de les dones i un impediment perquè les dones puguin assolir la plena ciutadania, l'autonomia i la llibertat, tal com recull la Llei 5/2008 del 24 d'abril del dret de les dones a eradicar la violència masclista. La violència en l'àmbit de la parella és la violència física, psicològica, sexual o econòmica exercida contra la dona i perpetrada per l'home que n'és o n'ha estat el cònjuge o per la persona que hi té o hi ha tingut relacions similars d'afectivitat, tal com recull la Llei 5/2008. En tot el món, 1 de cada 3 dones pateix violència en la seva vida. (ONU, 2017). En concret, durant el 2018 a Catalunya, el nombre oficial de dones assassinades per violència masclista, en l'àmbit de la parella, van ser 6, de les quals 1 tenia denúncia prèvia, segons el dossier estadístic de violència masclista, (*Dossier estadístic violència masclista 2018*, n.d.) elaborat per l'Observatori de la Igualtat de Gènere.

Tot i les dades que mostra la gràfica extreta del dossier estadístic de violència masclista de l'Institut de les Dones (Observatori de la Igualtat de Gènere, 2018), el diari d'àmbit català la *Directa* va fer un recull dels les dones assassinades a la comunitat autònoma durant l'any 2018, i mostrava un total de 14 feminicidis:

- 7 feminicidis íntims oficials
- 2 feminicidis íntims no oficials
- 1 feminicidi no íntim
- 1 feminicidi infantil
- 3 feminicidis familiars

Els feminicidis als països catalans durant el 2018 van ser, segons això, de 31 dones.

Font: Fotografia extreta del diari *La Directa*, del fotògraf Pau Fabregat

Segons dades de la Delegació del Govern per a la Violència de Gènere publicades a *La Vanguardia* (Efe, 2019, p. 28), a Espanya van estar 47 les dones assassinades a mans de la seva parella o ex-parella i tres menors durant el 2018. De 47 víctimes mortals, 14 havien denunciat l'agressor prèviament, i per a onze d'aquestes dones s'havien sol·licitat mesures de protecció.

Els assassinats es distribueixen per tota la geografia espanyola, tot i que Andalusia és l'àrea geogràfica on s'han contemplat més assassinats, en total 12. A Catalunya, set, i a la Comunitat de Madrid, cinc. Excepte Extremadura, La Rioja i les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla que no han registrat cap cas d'assassinat masclista, a la resta hi ha hagut almenys un crim masclista.

Segons el grup Intersindical Valenciana, les estadístiques oficials fins ara només comptabilitzen les dones assassinades per les seves parelles o ex-parelles. Comptant no només les dones assassinades que mantenien una relació sentimental amb l'agressor i, per tant, incloent femicidis infantils, femicidis familiars... en són 78 les dones assassinades.

Pel que fa a l'evolució en el nombre de denúncies per violència masclista en l'àmbit de la parella el tercer trimestre de 2018 a Catalunya va ser de 9.880, novament segons el dossier estadístic de violència masclista (*Dossier estadístic Violència masclista, 2018*).

Font: Elaboració a partir de dades del Departament d'Interior

Malauradament, és notori que en van ser moltes més que van patir violència masclista.

DADES SOBRE VIOLÈNCIA MASCLISTA - 2018

Violència masclista en l'àmbit de la parella

	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	TOTAL
Fets principals (sense trencaments de condemna)	2.736	2.888	3.182	2.764	11.570
Trencaments de condemna	403	474	403	405	1.685
Denúncies	3.053	3.309	3.518	3.097	12.977
Detinguts majors d'edat	1.248	1.404	1.516	1.315	5.483
Detinguts menors d'edat	6	13	7	2	28
Victimes ateses	3.033	3.228	3.501	3.115	12.877

Font: Elaboració a partir de dades del Departament d'Interior

Dades del 2019 fins al mes de març

Pel que fa als mesos de gener, febrer i març del 2019, són els que més violència de gènere s'ha registrat. Els 18 primers dies de gener del 2019 van ser set les dones assassinades a Espanya en poc més de dues setmanes, un crim gairebé cada dos dies. Del gener fins el març, segons *feminicidios.net*, hi ha hagut 14 casos de feminicidis i assassinats.

LISTADO DE FEMINICIDIOS Y OTROS ASESINATOS DE MUJERES EN ESPAÑA 2019

TOTAL DE CASOS: 24			
ENERO: 10	FEBRERO: 5	MARZO: 5	ABRIL: 4
MAYO:	JUNIO:	JULIO:	AGOSTO:
SEPTIEMBRE:	OCTUBRE:	NOVIEMBRE:	DICIEMBRE:

Font: *feminicidio.net*

DEFINICIONS: VIOLÈNCIA DOMÈSTICA, VIOLÈNCIA DE GÈNERE I VIOLÈNCIA MASCLISTA

El procés d'implantació de les polítiques públiques ha estat el resultat de la interacció entre l'activitat política, els debats socials i els mitjans de comunicació. El moviment feminista ha estat un gran impulsor, tant com a moviment social com en la seva vessant institucional. El canvi progressiu d'enfocament ha estat una de les polítiques públiques per lluitar contra la violència exercida sobre les dones a Catalunya. S'inicien a partir de la identificació de "violència domèstica", per centrar-se més tard en "violència de gènere". Actualment, a Catalunya, s'han generat polítiques públiques que posen el focus en l'home com a agressor: "violència masclista" (Comas d'Argemir, 2011).

Entre els anys 50 i 60 predominava, tant a Europa com a Espanya, un model de família en el qual, la dona tenia la responsabilitat de cuidar dels fills, la família i la llar, mentre que l'home mantenia econòmicament la família. La violència vers la dona no es feia pública, tot i així, en diverses ocasions, algun succés sortia a la premsa com a baralla matrimonial, segons un article publicat a *la independent*.

En quan a la política, les primeres actuacions respecte els actes violents dels homes contra les dones, s'inicien en la dècada dels anys vuitanta. Es pot visualitzar un canvi de perspectiva, la violència i el maltractament familiar ja és un problema social. Llavors ho anomenaven “violència domèstica” o bé “violència familiar” o “violència intrafamiliar”. A Girona s'aprova al 1998 el Protocol d'actuació en casos de violència domèstica, en el qual s'esmenta que les víctimes són dones però no que els agressors són homes:

“Per violència domèstica podem entendre aquelles conductes agressives que exerceixen sobre els membres més dèbils d'un grup familiar altres membres d'aquest mateix grup, especialment les que s'exerceixen sobre la dona; s'hi inclouen també les produïdes amb posterioritat a la ruptura d'una relació familiar o de convivència” (Pastor, 2011, p.35).

La violència contra les dones passa a tenir rellevància política a partir de l'any 1995. Els protocols aprovats en aquests anys presenten a les dones com a víctimes que necessiten assistència i protecció. No s'esmenta quasi mai l'agressor, l'home. Hi va haver l'assassinat d'Ana Orantes el 4 de desembre del 1997, fet que va ser detonant en la consideració social de la violència de gènere i en les mesures polítiques. Ana Orantes era una senyora de 60 anys i vivia a Granada. Va anar al programa de televisió andalús *Canal Sur* presentat per Irma Soriano, a explicar els 40 anys de matrimoni amb el seu home que la maltractava. Es va casar amb 19 anys i va tenir 11 fills. “A los tres meses de estar de noviazgo, me dijo a ti ya no se te va a acostar ningún hombre más”, “no valgo un duro, soy fea, me decía”, “a mi hija la tocaba y ella no quería decir nada porque sabía que me pegaría”, “me escupía a la cara”, “me daba palizas, me cojía de los pelos y me ponía la cara así”, gesticulant afirmava Ana Orantes al programa *Canal Sur*. La dona, feia poc que s'havia intentat separar, a més va posar una desena de denúncies que no van servir de res perquè el jutge va dictaminar que havien de compartir casa. Orantes va explicar durant 40 minuts els maltractes per part del seu home, 40 minuts en

els quals la presentadora posava gran èmfasi en els detalls de les estomacades. Tretze dies més tard, l'home d'Ana Orantes, José Parejo la va assassinar, la va ruixar amb benzina i li va calar foc. En aquell moment la desprotecció que vivien les víctimes va sortir a la llum. A Espanya es va començar a prendre consciència de la violència contra les dones i dels crims masclistes. Fins aleshores aquest tipus d'històries servien per distreure l'audiència televisiva, no va ser fins el 2004, que va arribar la primera llei contra la violència de gènere.

El concepte de gènere, a nivell polític, es comença a utilitzar cap a finals dels anys 90 a la Conferència de Beijing de l'ONU, l'any 1995 i es considera una manifestació de les relacions històricament desiguals entre homes i dones. A la Declaració de Beijing, es reconeix que les causes de la violència són estructurals, i es va definir el que és “violència de gènere” (article 113):

“l'expressió violència contra les dones significa qualsevol acte de violència basat en el gènere que té com a resultat, o és probable que tingui com a resultat, uns danys o patiments físics, sexuals o psicològics per a les dones, incloent-hi les amenaces dels esmentats actes, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat, tant en la vida pública com en la privada”.

La promulgació de la Llei orgànica del 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, i normativa de desenvolupament a Espanya suposa un canvi, i és que la violència deixa d'associar-se en l'entorn familiar per passar a tractar-se des de la relació desigual entre homes i dones en la parella:

“La violència de gènere no és un problema que afecta a l'àmbit privat. Al contrari, es manifesta com el símbol més brutal de la desigualtat existent en la nostra societat. Es tracta d'una violència que es dirigeix sobre les dones pel fet mateix de ser-ho, per ser considerades, pels seus agressors, mancades dels drets mínims de llibertat, respecte i capacitat de decisió”.

L'article 1.1 de la mateixa Llei, és més concret en la definició:

“Aquesta Llei té per objecte actuar contra la violència que, com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, exerceixen sobre aquestes els qui siguin o hagin estat els seus cònjuges o els qui estiguin o hagin estat lligats a elles per relacions similars d’afectivitat, fins i tot sense convivència”.

Es pot observar doncs, que en el canvi de violència domèstica a violència de gènere, s’identifica ja als homes com a agressors (Comas d’Argemir, 2011).

L’any 2008 s’aprova al Parlament de Catalunya la Llei 5/2008 del 24 d’abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista. Aquesta Llei complementa la llei orgànica 1/2004. L’article 3 d’aquesta llei defineix el concepte de violència masclista:

“La violència masclista és la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat”.

Es pot observar doncs, que en la definició de violència masclista queda clar que els drets de les dones són vulnerats i que el concepte masclisme, és el concepte que de forma més general “defineix les conductes de domini, control i abús de poder dels homes sobre les dones i que, alhora, ha imposat un model de masculinitat que encara és valorat per una part de la societat com a superior”.

Segons la mateixa llei, la violència masclista pot ser física, psicològica, sexual i econòmica i abasta diferents àmbits, tant en l’espai públic com en el privat. El primer àmbit és en la parella i consisteix en la violència física, psicològica, sexual o econòmica exercida contra una dona i perpetrada per l'home que n'és o n'ha estat el cònjuge o per la persona que hi té o hi ha tingut relacions similars d'afectivitat. El segon àmbit és el familiar, i consisteix en la violència física, sexual, psicològica o econòmica exercida contra les dones i les menors d'edat en el si de la família i perpetrada per membres de la mateixa família, en el marc de les relacions afectives i dels lligams de l'entorn familiar.

L'últim àmbit és el laboral que consisteix en la violència física, sexual o psicològica que es pot produir en el centre de treball i durant la jornada laboral, o fora del centre de treball i de l'horari laboral si té relació amb la feina.

DEFINICIONS: DIFERÈNCIA ENTRE FEMICIDI, FEMINICIDI, HOMICIDI I ASSASSINAT

La diferència entre les expressions "femicidi" i "feminicidi" provenen d'una discussió a nivell llatinoamericà. El terme "femicidi" està relacionat amb "Gendercide" o "genericido" que va ser utilitzat per Mary Anne Warren al 1985 i es refereix a la matança sistemàtica dels membres d'un sexe determinat.

El terme femicidi, s'utilitza als anys 60 arrel de la mort de 3 dones i germanes dominicanes per al Servei d'Intel·ligència Militar del seu país. (Peramato Martín, 2012).

L'activista Diana Russell va utilitzar l'expressió "femicide" per primera vegada públicament, al 1976 al Tribunal sobre Crims contra les Dones a Brussel·les, però no ho va definir de forma explícita. Va ser al 1992, quan Russell i una altra activista, Jill Radford van definir el femicidi com "l'assassinat misogin de les dones perpetrat per homes". Radford el va identificar específicament com una forma de violència sexual. Diana Russell va néixer a la Ciudad del Cabo a Sud-àfrica en una família blanca angloparlant, a part de ser activista, també fou escriptora i sociòloga i va dedicar tota la seva vida a la lluita contra la violència de gènere, investigant sobre la violació, feminicidi, pornografia...

El 1998 Jacquelyn Campbell, una infermera nord-americana coneguda per la seva investigació sobre la violència domèstica i la violència contra les dones, juntament amb la Carol Runyan, professora nord-americana amb més de 30 anys d'experiència com a estudiant de lesions, van redefinir el concepte de femicidi com "tot assassinat de dona, sense importar el motiu o l'estatus del perpetrador". Elles van adaptar el terme de "femicidi per parella íntima" per aclarir la relació víctima-victimari.

El 2001 Russell va adaptar la seva definició: "assassinat de dones per homes per la seva condició de dones". La finalitat de Russell era destacar el femicidi en el context de relacions desiguals de gènere i el poder masculí sobre les dones. Va manifestar que nenes i nadons de sexe femení també eren víctimes del femicidi i que els adolescents i joves també podrien cometre crims.

A principis del 1980 les investigadores feministes van centrar a seva atenció en el femicidi íntim i definit també per Karen Stout, doctora en medicina que va estudiar els assassinats de dones per parella íntima masculina, com "l'assassinat de dones per les seves parelles íntimes masculines", que més tard va ser modificat per Myrna Dawson, professora i catedràtica de recerca del Canadà en polítiques públiques, en justícia penal i en les respostes legals i socials a la violència contra les dones i el femicidi, juntament amb Rosemary Gartner, investigadora de patrons comparatius i històrics de violència de gènere i violència íntima, per incloure a "cònjuges legals anteriors o actuals, parelles o núvis" (Russell, 2008, pp. 15-16).

Els termes "femicidi" i "feminicidi" són complementaris perquè estan basats en la mateixa realitat, i és que, les dones són assassinades pel simple fet de ser dones. El segons terme aprofundeix el concepte de femicidi. L'antropòloga i feminista, Marcela Legarde, va ser qui va desenvolupar el terme "feminicidi" a partir del treball de Russell i Radford. Legarde defineix el concepte com a "assassinat de dones" afirmant que el gènere és el factor condicionant. La gran diferència és que els feminicidis, segons Legarde són crims de l'Estat, ja que els càstigs cap als victimaris són inexistents, l'Estat, davant dels fets, és inactiu. Els feminicidis tant poden ser realitzats per coneguts com desconeguts, per assassins individuals o grupals... però tots tenen en comú un fet, i és que les dones són usades i maltractades (Schäuble, 2017, pp. 4-5).

La legislació Espanyola recull el terme feminicidi com "la mort violenta d'una dona perpetrat per un home pel simple fet de ser dona", independentment de la relació entre l'agressor i la víctima. Tot i que, partir del 2015 en el Codi Penal va existir l'agreujant de gènere en assassinats, la Llei de violència de gènere del 2004 només contempla els assassinats a mans de parelles o ex parelles. No inclou el feminicidi anomenat "no familiar" (cas Diana Quer) com tampoc el feminicidi "per connexions" (com el de Laura del Hoyo).

L'article 139 de la Llei 10/1995 del Codi Penal defineix l'assassinat com l'acte de matar a algú altre en alguna de les següents circumstàncies: "alevosía" (sabent que la víctima no podrà defensar-se), "recompensa" (comentent el crim per retribucions econòmiques) i "enseñamiento" (augmentant el dolor de la víctima, tortures). Després de la reforma del Codi Penal, la Llei 1/2015 del 30 de març, entra en vigor el fet que un delictes d'assassinat pot comportar la pena de presó permanent revisable.

L'homicidi és el fet de matar a una altra persona, però en el crim no es contempla cap de les tres circumstàncies esmentades anteriorment. L'homicidi té lloc en l'apartat referent a l'assassinat i s'emmarca en l'article 138 de la Llei 10/1995 del Codi Penal.

Dins l'article 142 es defineix "Homicidi imprudent". La Llei Orgànica 1/2015, del 30 de març, afegeix un apartat 2 a l'article 138, i estableix un tipus qualificat que imposa la pena superior en grau quan es doni alguna de les circumstàncies de l'apartat 1, de l'article 140 (que la víctima sigui menor de setze anys d'edat, o es tracti d'una persona especialment vulnerable per raó de la seva edat, malaltia o discapacitat, que l'autor torni a cometre el mateix crim sobre la víctima comès sobre la víctima, que el delictes sigui comès per algú que hagués estat a una organització criminal...) i de l'article 550 (atemptats contra l'autoritat, els seus agents i els funcionaris públics, i de la resistència i desobediència).

Dins l'article 142.1 del Codi Penal es distingeixen dos casos d'imprudència específics: conduint un vehicle de motor, un ciclomotor o una arma de foc i per imprudència professional.

Per tant, tot i que els termes "femicidi", "feminicidi", "assassinat" i "homicidi" tenen significats diferencials, es pot observar que tant un assassinat i un homicidi no tenen per què ser cap a una dona, en canvi, un femicidi i un feminicidi sempre és un crim cap a una dona i amb la intenció que sigui aquesta. Un assassinat a una dona és sinònim a un femicidi.

TIPOLOGIES DE FEMINICIDIS RELLEVANTS

Segons la web femicidio.net, hi ha diferents tipologies de feminicidis, els més rellevants són els següents:

FEMINICIDI ÍNTIM: És l'assassinat comès per un home amb qui la víctima tenia o havia tingut una relació o vincle íntim: marit, exmarit, nuvi, ex-nòvio o amant. S'inclou el supòsit de l'amic que assassina a una dona -amiga o coneguda- que va rebutjar entaular una relació íntima amb aquest.

Dins el feminicidi íntim, femicidio.net separa entre els **oficials** i els **no oficials**. Segons un article publicat en el diari *Público* (Kohan, M. 2017, 21 de juny) les xifres oficials, que són les xifres reconegudes per l'Estat o qualsevol autoritat reconeguda, només consideren víctimes de violència de gènere a les dones assassinades per la seva parella o ex-parella. Expliquen el cas d'Ana Hilda Linares, una dona de 55 anys, que a finals de maig de l'any 2017 va ser assassinada a ganivetades pel seu nebot segon de 29 anys, un dia després que ella denunciés l'intent d'asfixia del seu nebot cap a la seva ex-parella. No obstant, no es compta entre les 28 dones assassinades que el ministeri reconeix durant el 2017, per no ser considerat un crim de violència de gènere. "Si mires estadístiques que són imprecises a nivell oficial, les dades que en trauràs també seran imprecises", afirma al *Público*, Graciela Atencio, directora de Femicidio.net.

FEMINICIDI NO ÍNTIM: És aquell assassinat comès per un home desconegut amb qui la víctima no tenia cap tipus de relació: agressió sexual que culmina en assassinat d'una dona a mans d'un estrany. També es considera feminicidi no íntim el cas del veí que mata la seva veïna sense que existís entre els dos algun tipus de relació o vincle.

FEMINICIDI INFANTIL: És l'assassinat d'una nena fins als 14 anys d'edat comès per un home en el context d'una relació de responsabilitat, confiança o poder que li atorga la seva situació adulta sobre la minoria d'edat de la nena.

FEMINICIDI FAMILIAR: És l'assassinat que es produeix en el context d'una relació de parentiu entre la víctima i el victimari. El parentiu pot ser per consanguinitat, afinitat o adopció.

FEMINICIDI PER CONNEXIÓ: És l'assassinat d'una dona "en la línia de foc" en mans d'un home que intenta o mata a una altra dona. Pot tractar-se d'una amiga, una parenta de la víctima, mare, filla o una altra; o una dona estranya que es trobava en el mateix escenari on el victimari va atacar la víctima.

Tot i aquestes tipologies de feminicides, també n'hi ha d'altres:

FEMINICIDI O FEMICIDI PER PROSTITUCIÓ: És l'assassinat d'una dona que exerceix la prostitució comès per un o diversos homes.

FEMINICIDI O FEMICIDI PER TRACTA: És l'assassinat d'una dona que es produeix en una situació de submissió i privació de la llibertat de la dona víctima en situació de "tracta de persones".

FEMINICIDI O FEMICIDI PER TRÀNSIT: És l'assassinat d'una dona que es produeix en una situació de tràfic il·legal de immigrants.

FEMINICIDI O FEMINICIDI TRANSFÒBIC: És l'assassinat d'una dona transsexual i el o els victimaris la maten per la seva condició o identitat transsexual, per odi o rebuig de la mateixa.

FEMINICIDI LESBOFÒBIC: És l'assassinat d'una dona lesbiana i el o els victimaris la maten per la seva orientació o identitat sexual, per l'odi o rebuig de la mateixa.

FEMINICIDI O FEMICIDI RACISTA: És l'assassinat d'una dona pel seu origen ètnic o els seus trets fenotípics, per odi o rebuig cap als mateixos.

FEMINICIDI O FEMICIDI PER MUTILACIÓ GENITAL FEMENINA: Quan la mutilació genital que es practica a una dona o nena acaba amb la vida d'aquesta.

FEMINICIDI COM CRIM INTERNACIONAL: Feminicidios.net proposen aquest tipus de feminicide com a terme que pogués ser utilitzat en l'àmbit del dret internacional,

un assassinat a través dels “Estats”, ja que serien responsables políticament i jurídicament per aquests crims.

BREU RESUM DE LES 4 ETAPES DEL FEMINISME

Segons la filòsofa espanyola Amelia Valcárcel (Pastor, 2011, pp. 29-31), les reivindicacions sobre els drets de les dones tenen història, i és que cada vegada que hi ha hagut alguna reivindicació que ha fet possible una millor comprensió de la realitat de la dona, es produeixen reaccions polítiques, socials i científiques que fonamenten el paper de la dona tradicional, fomentant així una exclusió cap a ella.

Hi ha tres moviments feministes que marquen un abans i un després de la societat. La primera es genera durant la Il·lustració, quan el dret a la igualtat i la ciutadania només era propietat dels homes, però arrel dels valors de la burgesia (llibertat, igualtat...) es reivindiquen la igualtat de drets. Es considerava que les dones eren més properes a la natura perquè havien de reproduir i per tant, no podien tenir accés a cap professió. En aquest moment les dones eres excloses de la política i només tenien dret als estudis primaris. Segons explica també la filòsofa i catedràtica de filosofia moral, Victòria Camps a un article (Camps, 2010), el feminisme és el “fill no volgut” de la Il·lustració. Va néixer perquè ments femenines il·lustrades ho van portar al món i va anar passant de generació en generació, tot i així, es va tractar d’un procés constant que va anar tenint pauses interrompudes.

El segon moviment feminista va ser durant els segles XIX i XX quan les dones reivindiquen el dret de vot i el dret a una millor educació. També es comença a qüestionar la submissió sexual i domèstica d’aquesta. Durant la industrialització s’observa una gran dicotomia salarial entre els homes i les dones en quant al treball. Durant la Primera i Segona Guerra Mundial, s’aprova a diversos països el sufragi femení i l’educació superior ja és accessible per a les dones. Més tard es creen els estats de benestar a Europa i la dona passa a tenir un nou model: la mestressa de casa, aquella que porta bé la llar, ajuda a progressar el marit, l’acompanya en tot i no es queixa.

El tercer moviment té lloc al maig del 68 quan es reivindiquen els drets sexuals, el dret a l'avortament, al propi cos, noves formes de família i matrimoni... I és que la igualtat entre dones i homes es duu a totes les dimensions de la vida social. En aquest tercer moviment, les dones prenen consciència que tenen dret a tenir els mateixos drets que els homes.

Encara, arribant ja al 2000 i segons explica Victoria Camps a una entrevista al diari colombià *Semana*, “Hay que feminizar la Sociedad” (2000, 07 d’octubre), hi ha una injustícia marcada. La diferència de salaris entre homes i dones existeix, a la dona li costa compatir amb l’home dins la política i en els alts càrrecs. Encara les dones senten la necessitat de fer feliç a la família, a l’home, perquè segons Camps, la majoria de dones han estat educades per actuar així.

El feminisme tot i haver començat des de l’esquerra, s’ha universalitzat molt, explica Camps a una entrevista a l’emissora *La Onda*, “El feminismo tiene que ser un valor social y universal” (2019, 07 de març). “Els problemes de la dona han d’anar a una universalització, és un problema de la societat i no només problemes de la dona ”, " hem de canviar de mentalitat”.

El quart moviment feminista té lloc a l’actualitat. Actualment, les xarxes socials i els canvis tecnològics estan transformant de manera accelerada el feminisme i el conjunt de la societat, al mateix temps que es generen noves formes d’organització i acció política. (Saavedra, J. M, 2019).

Feminisme espanyol	
Primer moviment	Feminisme Il·lustrat (últimes dècades del s.XIX)
Segon moviment	Feminisme liberal sufragista (s. XIX i XX)
Tercer moviment	Feminisme liberal, radical (60s)

Quart moviment	#MeToo ? (s. XXI)
-----------------------	----------------------

Font: elaboració pròpia

El 2017 The New York Times va destapar els casos d'abusos del productor de cine nord-americà Harvey Weinstein que va donar lloc al moviment #MeToo (JoTambé).

Segons el doctor en Sociologia del Dret, Boaventura de Sousa Santos, si s'observa el fenomen des d'una mirada multicultural, el moviment #MeToo ja havia estat creat l'any 2006 a *myspace* per l'activista afroamericana Tarana Burke per promoure l'apoderament de les dones negres. (Saavedra, J. M, 2019).

En el següent quadre es pot observar com abans del #MeToo la movilització feminista del sud global ja havia desenvolupat altres accions col·lectives a internet:

Año	Ciberactivismo	País de origen	Contenido
2012	Safecity	India	Plataforma para reportar agresiones sufridas en la calle y espacios públicos.
2014	#BringOurGirlsBack	Nigeria	Secuestro y violencia contra niñas
2014	#MyDressMyChoice	Kenia	Autonomía femenina/ violencia sexual
2014	#bacaklarinitopla #yerimisgaletme	Turquía	Uso del espacio público o <i>Manspreading</i> (Deja de abrir tus piernas/ No ocupes mi espacio)
2015	#NiUnaMenos	Argentina	Violencia contra las mujeres
2015	#MiPrimerAsedio	Brasil	Acoso sexual
2016	#VivasNosQueremos	América latina	Feminicidios
2016	#MiPrimerAcoso	México	Acoso sexual
2016	#PositionOfStrenght	India	Campaña de Twitter sobre empoderamiento /tecnología/brecha salarial
2017	#MeToo	USA	Acoso Sexual
2018	#Noesno, #Yositecreo #Cuéntalo	España	Violación y Agresiones sexuales
2018	#AbortoLegalYa	Argentina	Derechos sexuales y reproductivos
2018	#WomensMarchUg	Uganda	Feminicidios

Font: Judith Muñoz Saavedra

Una mobilització feminista destacable, va tenir lloc a llatinoamericana i va ser pionera en la denúncia dels feminicidis i la violència sexual contra les dones, utilitzava l'etiqueta: #NiUnaMenos. Aquesta mobilització va sorgir a l'Argentina. I, la primera

gran campanya a les xarxes socials va ser l'any 2014 i va venir de la mà d'activistes nigerianes que van denunciar el segrest de més de 276 nenes en un col·legi de Chibok amb el hashtag #BringBackOurGirls que va cridar l'atenció del món sencer sobre la violència sexual que patien la nenes.

El feminisme del segle XXI es mostra com un projecte divers, en el qual coexisteixen diferents posicions ideològiques expressades a través de corrents teòriques: reformista, radical, socialista, marxista, de la igualtat, de la diferència, postmodern, eco feminisme, cultural, islàmic, indígena, lèsbic, negre... Per tant, es pot observar que apareix amb molta força el discurs antiestereotips, un discurs que va en contra del predomini de la raça blanca com a model d'èxit social. A més, hi ha una major unió amb el moviment LGTBI i d'alliberament sexual.

LEGISLACIÓ EN L'ÀMBIT EUROPEU I ESPANYOL

És un fet indiscutible, doncs, que la violència contra les dones hi ha sigut durant centenars d'anys i ningú l'anomenava com a tal. Actualment ho anomenem violència de gènere perquè quedi clar que es tracta d'una construcció social i no pas natural. Un informe elaborat per la Inés Alberdi i la Natàlia Matas sobre els mal tractaments a les dones a Espanya, al·lega que, a Viena, l'any 1993, l'ONU va reconèixer els drets de les dones com a drets humans i va declarar que la violència contra els membres d'aquest col·lectiu suposa una violació dels drets humans. Es defineix com a violència contra les dones qualsevol acte que comporti l'ús de la força o la coacció amb la intenció de promoure o perpetuar relacions jeràrquiques entre els homes i les dones.

Podem dir que, a partir d'aquest moment, i amb el reforç de la Cimera de Beijing de l'ONU (1995), el fenomen de la *violència de gènere* que denunciaven els col·lectius feministes es consagra internacionalment com a problema social. Adquireix una definició clara i se situa dins el camp fonamental dels drets humans i de la igualtat d'oportunitats.

En l'àmbit europeu, va tenir lloc la Resolució del Parlament Europeu al setembre de 1997, coneguda com a «Tolerància zero davant la violència contra les dones» que es va

desenvolupar l'any 1999, i la Decisió marc del Consell d'Europa del 15 de març de 2001, sobre l'Estatut de la víctima en el procés penal, que assenyala la importància d'evitar els processos de victimització secundària i la necessitat de serveis especialitzats i d'organitzacions de suport a la víctima.

Abans però, al 1945 trobem l'article 1.3 de les Nacions Unides que diu el següent: “Realizar la cooperación internacional en la solución de problemas internacionales de carácter económico, social, cultural o humanitario, y en el desarrollo y estímulo del respeto a los derechos humanos y a las libertades fundamentales de todos, sin hacer distinción por motivos de raza, sexo, idioma o religión”. Al 1951 hi ha el conveni (nº100) sobre la igualtat de remuneració entre la mà d'obra masculina i femenina, adoptat el 29 de juny per la Conferència General de l'Organització Internacional del Treball. Al 1967 hi ha declaració sobre l'eliminació de la discriminació contra la dona que va ser proclamada per l'Assemblea General de les Nacions Unides en la seva resolució 2263 (XXII), del 7 de novembre. Finalment al 1979 trobem la convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (o CEDAW) del tractat internacional adoptat per l'Assamblea General de les Nacions Unides. Va ser descit com una declaració dels drets internacionals per a les dones i va entrar en vigor el 1981. (ONU. Documents, 2013).

Durant els darrers anys, a l'Estat espanyol s'han produït avenços legislatius per lluitar contra la violència masclista. En primer lloc, la Llei orgànica 11/2003, del 29 de setembre, de mesures concretes en matèria de seguretat ciutadana, violència domèstica i integració social dels estrangers. Més tard, la Llei orgànica 15/2003, del 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, del 23 de novembre, del Codi penal. La Llei orgànica 1/2004, del 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, va ser la primera llei integral europea que recollia una resposta global a les violències contra les dones en les relacions de parella, amb inclusió d'aspectes preventius, educatius, socials, laborals, assistencials, sanitaris i penals.

Segons el Reial decret llei 9/2018 del 3 d'agost, de mesures urgents per al desenvolupament del Pacte d'Estat contra la violència de gènere publicat al BOE (Agència Estatal BOE, 2018) l'any 2014 Espanya va ratificar el Conveni del Consell d'Europa per prevenir i combatre la violència contra la dona i la violència domèstica, fet

a Istanbul l'11 de maig de 2011, que va entrar en vigor l'1 d'agost de 2014. L'àmbit d'aplicació del Conveni, que abasta totes les formes de violència que afecten les dones pel fet de ser dona o que els afecten de manera desproporcionada, defineix la «violència contra les dones» com una violació dels drets humans i una forma de discriminació contra les dones, i designa tots els actes de violència basats en el gènere que impliquen o poden implicar per a les dones danys o sofriments de naturalesa física, sexual, psicològica o econòmica, incloses les amenaces de realitzar aquests actes, la coacció o la privació arbitrària de llibertat, en la vida pública o privada.

A Catalunya, la Llei 11/1989, del 10 de juliol, modificada per la Llei 11/2005, del 7 de juliol, va crear l'Institut Català de les Dones i el Pla integral de prevenció de la violència de gènere i d'atenció a les dones que la pateixen. L'any 2008 s'aprova al Parlament de Catalunya la Llei 5/2008 del 24 d'abril del dret de les dones a eradicar la violència masclista. Aquesta Llei complementa la llei orgànica 1/2004 i amplia en l'abast de l'àmbit d'actuació més enllà de les relacions de parella. La finalitat d'aquesta llei és “establir els mecanismes per contribuir a l'eradicació de la violència masclista que pateixen les dones i reconèixer i avançar en garanties respecte al dret bàsic de les dones a viure sense cap manifestació d'aquesta violència”.

EL TRACTAMENT DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ

Etapes en el tractament donat pels mitjans de comunicació

La societat espanyola ha conegut el problema de la violència domèstica a través dels mitjans de comunicació, que, a través dels seus relats de successos, han ensenyat als ciutadans la greu dimensió d'aquest tipus de violència. Els mitjans han estat de gran ajuda per les organitzacions que han lluitat contra la violència de gènere, però, tot i així, no s'ha d'oblidar el fet que cada mitjà, depenent de les seves posicions polítiques i ideològiques i el seu compromís amb la defensa del dret de les dones, ha llençat un missatge diferent.

Els mitjans de comunicació tenen dos punts a tenir en compte a l'hora de redactar una notícia, per una banda han de respectar la seriositat de la notícia respecte els fets i per altra banda han de satisfer la necessitat del públic per poder vendre. El sensacionalisme és la via fàcil per aconseguir acaparar l'atenció dels lectors, però no hem d'oblidar que els mitjans exerceixen una funció educativa.

Els mitjans de comunicació han estat un instrument de propaganda fonamental de les noves idees d'igualtat entre homes i dones. Les raons per les quals els mitjans han jugat aquest paper són diverses. La primera són les exigències del mercat. La necessitat d'acontentar a l'audiència i, com que les dones formen part d'aquesta audiència, hi ha temes que poden interessar al col·lectiu femení. Cal tenir en compte, també, el creixent poder de consum de les dones. L'augment del mercat dels productes femenins també ha reforçat l'interès dels productors i dels publicistes per les dones, els seus interessos i els seus punts de vista. I una bona part de la població femenina està molt interessada a rebre una imatge positiva d'elles mateixes que reforci els seus drets i les seves capacitats.

Es poden assenyalar diferents d'etapes en el tractament que els mitjans han donat al tema de la violència domèstica, segons el nivell d'atenció que rep, com es qualifica, a quin públic va dirigit i el lloc informatiu on se'l situa. (Alberdi, I. Matas, N, 2002 pp. 241-242).

Antigament, la majoria de successos que es manifestaven als periòdics sobre casos de violència no es reconstruïen com a esdeveniments, sinó que eren textos d'escassos recursos. La majoria d'ells es trobaven en les pàgines interiors i sense titular propi. Procedien de textos provins: la nota policial o el resultat d'una sentència judicial.

La major part de notícies apareixien sense marques visuals pròpies, alineades en columnes juntament amb altres fets diversos, amb titulars generals denominats "Breves" o "Tribunales" en el cas de *El País*. Quan s'arribava a titular les notícies com a tals, els fets semblaven haver succeït en qualsevol any i en qualsevol part: «mató a su mujer y se entregó a la policía» o «mató a su esposa de seis puñaladas».

Els successos apareixien en qualsevol secció perquè eren inclassificables en aquell moment. En el cas de *El País*, un crim local podia ser informat a les pàgines de «Sociedad». Si l'actor del delictes era un esportista, passava a la secció de "Deportes",

com si fos un esdeveniments esportiu, si era un cineasta, passava a la part d' "Espectáculos" i si l'actor era un filòsof, ho trobàvem a la secció de "Cultura". (Fagoaga, 1994 pp. 75-77).

Pel que fa al tractament, hi predominava l'estereotip de crim passional per explicar els fets i s'hi destacava com a causes de la ruptura de la parella, la bogeria, la gelosia o l'alcoholisme i l'assetjament de l'home era una qüestió romàntica. Les notícies de dones que acabaven per matar als seus marits, se'ls presentava més atenció mediàtica. És a partir dels anys 80 que s'associa els crims amb els maltractaments gràcies als seguiments i denúncies dels col·lectius feministes. En aquest període, la interacció amb els mitjans l'exerceixen directament les dones organitzades que constitueixen la principal font informativa en la construcció de l'esdeveniment, atraient a dones agredides, assistides per aquestes organitzacions, amb l'objectiu de presentar-les com a parlants, la qual cosa s'adequa a mètodes propis del reporterisme: l'enfocament "d'interès humà" que tot reportatge periodístic necessita.

En el cas del diari basc, sota el titular "Les dones maltractades demanen protecció", (27-10-83), els mals tractes es presenten com a efecte de "malalts alcohòlics". Davant aquest fet, el Grup de Dones de Basauri, va enviar un comunicat a *El Correo* el 1983 on s'aclaria que la causa de la mort que havien anunciat eren els maltractaments. Les agrupacions feministes com la Comissió per a la Investigació de Maltractaments a Dones van començar a seguir i assistir les dones en processos judicials i van ser entrevistades pels mitjans. En aquesta època, les Associacions de dones van esdevenir una "font" fonamental per als reporters, perquè eren les úniques i va ser aleshores quan va començar el corrent de notícies d'«interès humà» que es va prolongar durant els anys 90. Les primeres estadístiques de maltractaments es van publicar el 1983, es pressionava les institucions locals i autonòmiques perquè prenguessin mesures i això es va convertir en notícia. El 1988 va tenir lloc l'Informe de la Comissió de Drets Humans del Senat i *El País* va publicar la compareixença de la directora de l'Institut de la Dona a primera pàgina, demanant mesures polítiques (Fagoaga, 1994 pp. 83-87).

Durant la primera meitat dels anys noranta, les informacions sobre violència domèstica van començar a formar part de les revistes i dels programes femenins de gran difusió, sense abandonar les pàgines de successos. En aquests moments la violència contra les dones comença a aparèixer com a qüestions de debat en la vida política.

L'opinió pública i els mitjans de comunicació

A Espanya, el cas de l'Ana Orantes, tal i com s'ha esmentat anteriorment, la dona que havia sortit a la televisió explicant les agressions que patia en mans del seu marit, va provocar una commoció social i va fer que la societat veiés la violència domèstica com una realitat. A partir d'aleshores es van multiplicar les informacions i els debats sobre la qüestió, les protestes i les accions dels grups de defensa de les dones i les iniciatives legislatives de tots els grups polítics. Hi ha haver la reforma de 1999 del Codi Penal en matèria de maltractaments i el primer Pla d'Acció contra la Violència Domèstica per l'Institut de les Dones. Les informacions sobre la violència tenien un caire sensacionalista. Encara no es parla sobre la violència psíquica com una forma d'agressió contra la dona. Es presenta les víctimes des d'un enfocament emocional, i es reforcen els estereotips femenins de la debilitat, les llàgrimes i el desemparament. I moltes vegades el tractament que els mitjans donen a aquest tema és massa superficial. Tampoc no és freqüent que s'esmentin els exemples positius de dones que han aconseguit sortir de la seva situació, com tampoc de les sentències que les protegeixen.

Un altre element negatiu és la visió terapèutica i compassiva dels agressors. Sovint els mitjans investiguen la vida i el passat dels agressors per trobar-hi traumes i experiències infantils per poder explicar el seu comportament. Molts articles o reportatges televisius es dona el nom complet i fins i tot fotografies de la víctima, mentre que el presumpte agressor és esmentat amb sigles que protegeixen la seva identitat. En termes generals, la influència dels mitjans de comunicació ha tingut molt a veure amb el desenvolupament creixent d'una consciència ciutadana que comença a considerar intolerable la violència contra les dones (Alberdi, I. Matas, N, 2002 pp. 246-252).

RECOMANACIONS EN EL TRACTAMENT DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA (DINS ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ)

Davant la realitat de que els mitjans de comunicació han contribuït i contribueixen en la percepció de que la violència contra les dones és un problema social, diverses institucions han elaborat recomanacions pel tractament del llenguatge sexista.

Per poder analitzar les notícies, per una banda, he extret les recomanacions sobre el tractament de la violència masclista als mitjans de comunicació del 2009, impulsades per:

- Associació de Dones Periodistes de Catalunya.
- Col·legi de Periodistes de Catalunya.
- Consell de la Informació de Catalunya.
- Observatori de les Dones en els Mitjans de Comunicació.
- Àrea d'Igualtat i Ciutadania de la Diputació de Barcelona.
- Programa de Dones de l'Ajuntament de Barcelona.
- Secretaria de Polítiques Familiars i Drets de Ciutadania (Departament d'Acció Social i Ciutadania).
- Programa de Seguretat contra la Violència Masclista (Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació).
- Consell de l'Audiovisual de Catalunya.
- Institut Català de les Dones (Departament d'Acció Social i Ciutadania).

Les recomanacions d'aquest marc són les següents:

1. Tractar la violència masclista com una violació dels drets humans i un atemptat contra la llibertat i la dignitat de les persones.

Tal com diu la Llei 5/2008, la violència masclista és “un impediment perquè les dones puguin assolir la plena ciutadania” (preàmbul, I).

Convé donar informació sobre violència masclista mitjançant diversos formats i gèneres periodístics, per ajudar a visualitzar el fenomen en tota la seva complexitat. Els maltractaments són, alhora, un delictes i un problema social. Caldria no fer difusió de casos particulars a través dels mitjans si no n'existeix una denúncia prèvia davant dels organismes oficials pertinents per tal de protegir la integritat de les persones afectades.

2. Seleccionar i diversificar les fonts d'informació.

Cal evitar recollir testimonis del veïnat i dels familiars, si no tenen dades concretes i aprofitables. És contraproduent involucrar-hi terceres persones si no tenen una vinculació directa amb el cas, encara que hi tinguin lligams de parentiu o sentimentals, així com aquelles que només hi estan relacionades circumstancialment. És recomanable l'ús de fonts qualificades, especialitzades i de solvència contrastada, que siguin les més adequades en cada cas. Cal identificar les fonts de la manera més concreta possible.

És convenient que els i les periodistes i les empreses de mitjans de comunicació exerceixin la seva tasca d'acord amb els principis professionals i les normes ètiques. És important considerar, tant en les decisions com en la tria de fonts informatives i testimonis, l'objectiu periodístic que es persegueix, el context en què s'emmarca el fet i l'impacte i les conseqüències que se'n poden derivar segons com es tracti la informació.

3. Fer visibles les aportacions de les dones i presentar-les amb tota la seva autoritat.

Es recomana que en el tractament de la informació les dones siguin presentades amb tota la seva autoritat i respecte, fent-ne visibles les aportacions en tots els àmbits de la societat i considerant l'experiència com a font documental de primera importància.

4. Respectar el dret a la intimitat de les persones agredides i la presumpció d'innocència de les persones agressores.

Convé preservar l'anonimat de les persones afectades i respectar sempre la decisió sobre la difusió de la seva identitat. S'ha de recordar que, pel que fa als i les menors, l'article 81 de protecció de la infància i l'adolescència de la Llei 22/2005 de la comunicació audiovisual a Catalunya prohibeix difondre'n el nom, la imatge o altres dades que en permetin la identificació en casos en què, amb el consentiment o no dels pares o tutors, en puguin quedar afectats l'honor, la intimitat o la pròpia imatge i, particularment, si apareixen com a víctimes, testimonis o inculpats amb relació a la comissió d'accions il·legals.

Cal respectar, també, la decisió dels cossos de seguretat respecte de la difusió, o no, de determinada informació que pot influir en el procés de la investigació. S'ha d'evitar sempre que les informacions publicades permetin arribar a conclusions prematures sobre els fets abans d'una resolució judicial.

Cal tenir en compte que les dones retingudes en operatius policials sobre casos d'exploració sexual poden ser les víctimes d'aquesta explotació. Per tant, es fa necessari tenir cura en tot moment de la intimitat d'aquestes dones, de la seva presumpció d'innocència i, en particular, per raons de seguretat i de protecció, no difondre'n la imatge. En aquest sentit, es recomana evitar tota difusió d'imatges de càmera oculta i/o d'imatges sense autorització expressa.

5. Respectar la dignitat de les persones agredides i de persones del seu entorn familiar o veïnal i no mostrar-les mai sense el seu consentiment previ.

S'ha d'evitar l'assetjament de la persona agredida i de les persones del seu entorn per part dels i de les professionals dels mitjans de comunicació. Cal esperar que la persona afectada es recuperi abans de mostrar-la als mitjans. És preferible oferir el testimoni d'altres dones o entitats expertes que poden parlar de la seva recuperació i del procés de reparació dels danys soferts.

6. Usar conceptes i terminologia que s'ajustin a la definició dels fets.

En tots els gèneres i els continguts dels mitjans de comunicació convé fer un tractament mediàtic igualitari de dones i homes, evitant els estereotips i tòpics que frivolitzen i banalitzen el tractament dels casos de violència masclista. Cal evitar les adjectivacions que puguin contribuir a una justificació implícita de l'agressió.

S'ha de recordar que l'elaboració i la difusió de continguts i de publicitat que incitin a la violència masclista, la justifiquin o la banalitzin resten prohibides, d'acord amb l'article 22 de la Llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista.

7. Fer visible la violència masclista que opera de forma més soterrada i que costa més de reconèixer: la violència psicològica, l'econòmica o la que es dona en els àmbits social i laboral, i els seus efectes devastadors en les dones i en les seves filles i fills.

8. Evitar el sensacionalisme i el dramatisme, tant pel que fa a la forma com pel que fa al contingut de les informacions sobre violència masclista.

Totes les imatges i tots els textos han de ser respectuosos amb la dignitat de les persones. Per això, s'han d'evitar les descripcions detallades, escabroses o impactants.

Cal evitar també confondre situacions de violència masclista amb altres possibles conflictes. Amb relació al fenomen de l'exploració sexual, cal emmarcar-lo sempre en el context de la violència masclista, i convé no confondre la prostitució, el tràfic i l'exploració sexual de dones i nenes.

S'ha de tenir una cura especial de les informacions sobre mutilacions genitals femenines i matrimonis forçats, que normalment afecten menors.

D'acord amb l'article 23 de la Llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista, els mitjans de comunicació social gestionats o finançats per les administracions públiques de Catalunya, en les notícies sobre fets relacionats amb la violència masclista, han d'excloure tots els elements que els puguin donar un caire morbós i que vagin en contra dels principis de la professió periodística a Catalunya.

9. En qualsevol mitjà, cal escollir només aquelles imatges que aportin informació i evitar concentrar l'atenció en les persones agredides i en les del seu entorn.

Preservant el contingut i l'objectivitat de les informacions, cal procurar que totes les imatges siguin impersonals, neutres, que no permetin identificar el lloc dels fets ni relacionar-hi persones concretes. Convé valorar quines són les imatges imprescindibles i quines les mancades de valor informatiu.

10. Evitar qualsevol relació de causa-efecte entre els fets i la procedència de les persones implicades, la seva situació sociocultural i/o les circumstàncies personals.

És contraproductiu esbiaixar la incidència dels casos de violència masclista cap a grups socials concrets, orígens culturals i circumstàncies determinades, ja que es tracta d'un fenomen universal i estructural.

11. Contextualitzar la informació.

És recomanable explicar els antecedents i els processos seguits per la persona agredida que siguin pertinents (denúncia, ordre d'allunyament, etc.) abans d'arribar a la situació actual. Cal oferir dades i aquells elements de contextualització que permetin entendre el problema i ajudin a reflexionar.

12. Cal garantir el seguiment informatiu dels casos. S'ha d'informar de la seva

resolució i, si s'escau, de la recuperació de les persones agredides.

Per tal d'evitar una nova victimització i/o culpabilització de les dones agredides i facilitar-ne la rehabilitació o la recuperació, és convenient fer un seguiment dels casos tractats i donar rellevància a les informacions relacionades amb la superació de situacions de violència masclista. D'aquesta manera es pot donar una visió integral del fenomen i de la capacitat de les dones de sortir-se'n, més enllà de les agressions. Alhora que s'informa sobre situacions de violència masclista, convé difondre informes, balanços periòdics i estadístiques, així com fer visible la xarxa de recursos i de serveis específics destinats a les dones en situació de violència masclista, en especial el telèfon 900 900 120, d'atenció a les dones en situació de violència masclista.

13. Convé informar i mostrar que l'acte violent té conseqüències negatives per als agressors i fer-ne visibles, així mateix, les manifestacions de rebuig social que es produeixin.

14. Rectificar de manera immediata qualsevol informació errònia que s'hagi pogut difondre sobre un cas.

En cas d'error o d'equivocació en una informació d'aquestes característiques, el mitjà hauria de rectificar-lo amb la màxima celeritat i donant-li la màxima importància per evitar més pressió psicològica sobre les persones afectades.

15. Fomentar la formació dels i de les professionals de la comunicació.

Les empreses de mitjans de comunicació, en funció de la seva dimensió i possibilitats, han d'afavorir i incentivar la formació d'aquelles persones que han d'abordar continguts relacionats amb la violència masclista. Pel que fa a la professió, convé exercir la tasca periodística des de la responsabilitat personal i respectant els codis ètics i deontològics.

I per altra banda, he extret recomanacions per informar sobre les agressions sexuals del 2018 impulsades per:

- Isabel Muntané, periodista i codirectora del Màster Gènere i Comunicació de la UAB.
- Violeta García, psicòloga de l'Associació d'Atenció a Dones agredides sexualment (AADAS).

- Col·laboració de 20 dones que han patit agressions sexuals.
- Dones periodistes de diferents mitjans catalans.
- Col·laboració d'expertes format per Anna Celma, periodista; Montse Pineda, activista; Carla Vall, jurista i Júlia Vega, psicòloga.
- Suport econòmic de l'Ajuntament de Barcelona
- Col·laboració de les entitats Merlet Cooperativa Feminista, AADAS, Fundació Surt i Creació Positiva.

Les recomanacions d'aquest marc són les següents:

INFORMAR SOBRE LES DONES

1. Presentar-nos com a subjectes actius en la nostra diversitat.

Les dones som ciutadanes amb drets que s'han de garantir i respectar. No som objectes sexuals.

2. No revictimitzar-nos abusant de la paraula “víctima”.

S'ha de fer ús i no abús d'aquest terme, i parlar des de les múltiples facetes de la nostra vida (veïnes, ciutadanes, professionals...) respectant el nostre dret a l'anonimat i el del nostre entorn.

3. Respectar la nostra individualitat.

No presentar-nos, únicament, com a part d'una estadística.

4. No donar detalls morbosos de les agressions sexuals.

Els detalls que es donen habitualment són morbosos, no tenen importància i ens situen com a objectes sexuals passius. Cal donar detalls com a eina de formació i prevenció per trencar l'imaginari construït socialment i que no es correspon amb la realitat de les agressions.

5. Visibilitzar i donar autoritat a la nostra paraula.

Cal construir el relat informatiu des de les afirmacions i evitar expressions que transmetin dubte i qüestionin la nostra paraula.

- No utilitzar eufemismes per parlar d'agressions sexuals.
- No utilitzar condicionals.
- No abusar de paraules com “suposada” i “presumpte”.

Els delictes contra la llibertat sexual són els únics on les víctimes hem de demostrar la nostra innocència.

6. Les dones no hem de justificar la nostra resposta a l'agressió sexual.

Una agressió sexual és sempre un delicte, independentment de la resposta de qui l'ha patit.

7. Les dones no hem de demostrar que vam patir lesions físiques ni l'ús de la força.

L'imaginari col·lectiu no es correspon amb la realitat: en la majoria de les agressions sexuals no hi ha ferides físiques ni ús de força extrema.

8. Evitar focalitzar la informació en dades circumstancials:

- Havia begut.
- Va marxar amb un desconegut.
- Anava sola.
- Era de nit.

No insistir en aquests aspectes per qüestionar el nostre comportament i per tant responsabilitzar-nos de l'agressió. Usar-los només quan serveixin per demostrar la premeditació i traïdoria de l'agressor.

9. Evitar fer judicis de valor de les relacions sexoafectives entre agressor i agredida.

Les relacions sexoafectives que tinguéssim o haguéssim tingut amb l'agressor no influeixen ni resten importància a l'agressió sexual.

10. Visibilitzar els nostres processos de recuperació i resiliència.

La majoria de nosaltres hem iniciat un procés de recuperació i hem superat, de diferents

maneres, les conseqüències de l'agressió.

11. Informar sobre les dificultats a l'hora de presentar una denúncia i iniciar un procés judicial.

No presentar el procés policial i judicial com si fos fàcil o garantís la condemna de l'agressor.

12. No alimentar el mite de les denúncies falses ni insistir en la retirada de les denúncies.

La dificultat dels processos fa que moltes de nosaltres desistim d'arribar al final, però això no significa que la denúncia hagi estat falsa.

13. Informar de la realitat dels acords judicials o extrajudicials.

No fer servir aquests acords per presentar-nos com persones que busquem compensació econòmica o notorietat.

14. Donar importància als processos de reparació.

Cal visibilitzar els processos de reparació, perquè les agressions sexuals són un atemptat contra els drets humans i tenen un impacte social.

15. Informar sobre els recursos i serveis d'ajuda i recuperació i donar veu a les expertes i a les entitats feministes.

Les entitats de dones tenen formació teòrica i experiència pràctica sobre les violències masclistes.

INFORMAR SOBRE ELS AGRESSORS I LES AGRESSIONS SEXUALS

1. Els únics responsables de les agressions sexuals són els homes agressors.

- Tots els agressors són responsables dels seus actes.
- Els factors externs (la pressió de grup, el consum d'alcohol o drogues) poden actuar de catalitzadors però no són la causa de les agressions.
- No focalitzar la responsabilitat sobre altres persones (mares, pares, professionals de

l'educació...).

2. No presentar els agressors com homes no integrats a la societat.

- Els agressors pertanyen a totes les classes socials i nacionalitats, i la majoria tenen una vida quotidiana rutinària.
- La majoria dels agressors són homes coneguts i del nostre entorn de confiança.

3. Les agressions no són fets fortuïts motivats per un impuls sinó accions premeditades.

Els agressors saben el que fan, i no actuen moguts pel desig sexual ni per cap disfunció sexual, sinó per humiliar i exercir poder sobre les dones, adolescents, nenes i nens.

4. Presentar els agressors com a autors d'un delictes i no permetre que es justifiquin i desresponsabilitzin.

No reproduir les seves paraules de manera acrítica. Quan siguin persones famoses, no destacar aquest fet per sobre del fet delictiu.

5. Les violències sexuals són un fenomen estructural fruit del masclisme.

Les agressions sexuals són l'expressió de l'exercici del poder de l'home fruit del masclisme social. Cal contextualitzar-les i no tractar-les com a fets aïllats. No han d'anar a la secció de successos, gent, estils o tendències.

6. Diferenciar els tipus d'agressions sexuals.

S'ha d'informar sobre els diferents tipus d'agressions sexuals, per tal d'ajudar a reconèixer-les.

7. No relacionar les agressions sexuals amb el consentiment.

El consentiment és un acord deliberat. En una agressió sexual mai hi ha acords.

8. Evitar comparacions avantatjoses amb altres delictes si fer-ho implica minimitzar les agressions.

Si es compara una agressió sexual amb un altre delictes, cal vigilar perquè l'agressió no

quedi minimitzada.

LLENGUATGE FOTOGRÀFIC I AUDIOVISUAL

1. Respectar la nostra intimitat i la del nostre entorn.

Abans de mostrar el nostre rostre o qualsevol altre element visual que ens pugui identificar o identificar el nostre entorn proper, cal demanar autorització i respectar el nostre procés de recuperació.

2. Mostrar-nos de forma activa.

Les fotografies i els vídeos cal que ens representin allunyades de l'imaginari victimista on se'ns vol situar. Som dones diverses, amb inquietuds, professions, vida social... Cal mostrar la capacitat d'acció i reacció, d'empatia i resiliència que posseïm.

3. Evitar imatges de caràcter emocional i/o morbós.

No serveixen per transmetre la dimensió real de les agressions sexuals i ens situen com a víctimes i objectes sexuals passius.

4. Identificar els agressors com es fa amb els autors d'altres delictes.

Poder-los identificar pot posar sobre avís a altres dones i salvar-les d'una agressió, especialment quan l'agressor és reincident. També contribueix al procés de reparació.

5. Publicar fotos recents dels agressors en cas de ser majors d'edat.

Cal que les imatges dels agressors siguin recents perquè d'altra manera la informació perd el caràcter d'ajuda social i reparació que ha de tenir.

6. Quan l'agressor sigui una persona pública evitar magnificar la seva posició social per desvincular-lo de l'agressió.

Evitar fer servir les imatges per mostrar l'agressor com un triomfador o en un context que ens remeti més a la seva posició i carrera professional que al paper de subjecte perpetrador de l'agressió. Quan se'n destaquï l'estatus, que sigui com a element agreujant de l'agressió i de la impunitat.

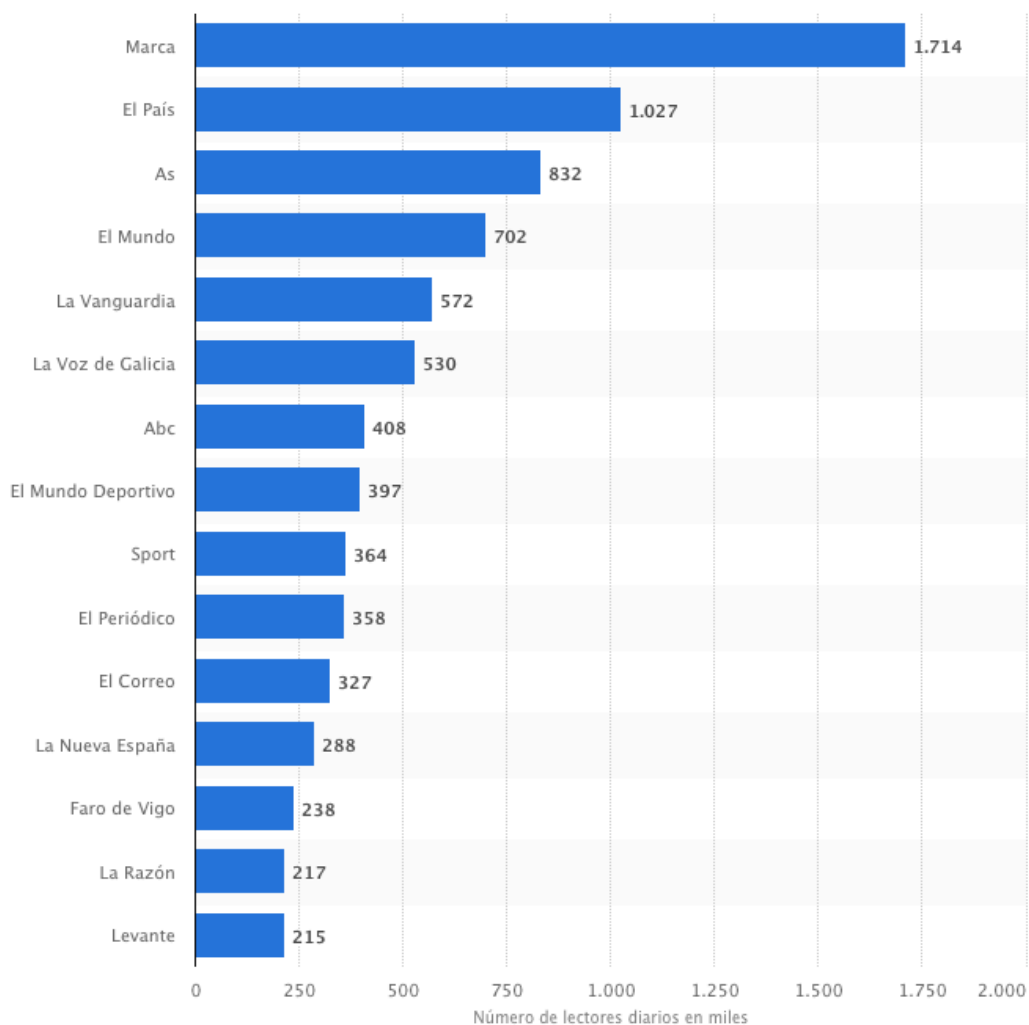
7. No publicar fotos o audiovisuals de recurs que donin peu a interpretacions

errònies.

Si en relació a una informació sobre una agressió sexual publiquem imatges de dones bevent alcohol o amb actituds lúdica festives podem induir a errors d'interpretació i emetre missatges implícits contradictoris amb la informació que volem donar.

METODOLOGIA

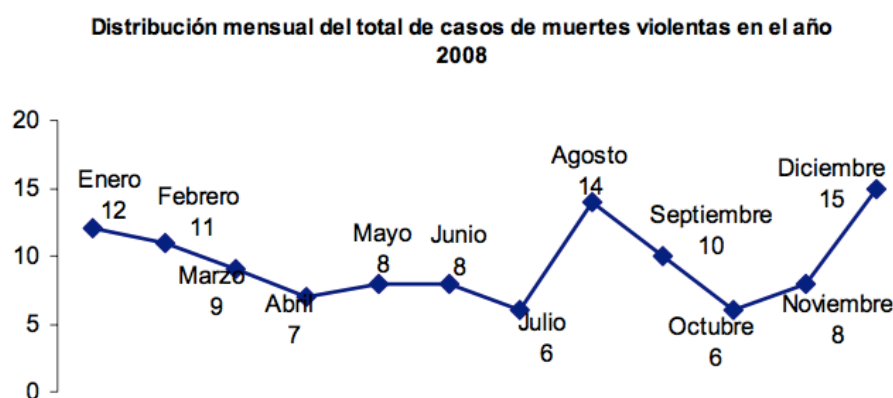
L'objectiu del següent Treball de Fi de Grau és observar i analitzar el llenguatge que utilitzen els mitjans de comunicació com *El Periódico de Catalunya*, *La Vanguardia en català*, *El País* i *El Mundo*, respecte els casos d'assassinats per violència masclista. Estudiaré els dos primers casos del mes de gener, dos del febrer i dos del març del 2019. He escollit aquests quatre mitjans de comunicació per dues qüestions: en primer lloc per la diferència ideològica, *El Periódico de Catalunya* i *El País* són de caire progressista i *El Mundo* i *La Vanguardia* d'ideologia conservadora. En segon lloc pel tiratge, el diari *El País* és el segon diari més llegit a Espanya (després del diari esportiu *Marca*), *El Mundo* és el quart, *La Vanguardia* el cinquè i *El Periódico* es troba en desena posició, segons una estadística publicada des de la pàgina web *Statista*.

Font: Statista

Tot i observar que *La Vanguardia* i *El Periódico* són, dels quatre escollits, els dos que tenen menys lectors tenen en àmbit nacional, a Catalunya, segons el diari *Ara* (2017, 30 de novembre), el diari més llegit és *La Vanguardia*, amb 561.000 lectors, seguit de *El Periódico* amb 404.000 lectors.

Tal i com he esmentat anteriorment, el primer trimestre del 2019 ha estat el que més violència de gènere ha registrat, juntament amb el del 2014 que van ser el mateix número de dones, 21 durant el primer trimestre. L'any 2008 va ser el més sagnant, segons l'informe que va publicar el "Servicio de Inspección del Consejo General del Poder Judicial" (*Informe sobre víctimas mortales por violencia doméstica y violencia de género en el año 2008*), el primer trimestre van morir assassinades 31 dones.

Font: Servicio de Inspección del Consejo General del Poder Judicial

Per aquest motiu em centraré en analitzar concretament les dues primeres notícies dels 3 primers mesos del 2019. Per fer-ho em centraré només en els femicidis oficials íntims, és a dir, els assassinats de dones a mans d'homes que tant podien haver tingut una relació sentimental prèvia, com actual, i reconegudes per part de l'Estat.

Per dur a terme l'anàlisi del llenguatge sexista dels mitjans de comunicació de *El Periódico de Catalunya*, *La Vanguardia en català*, *El País* i *El Mundo*, he fet una anàlisi de continguts analitzant 6 notícies sobre casos de violència masclista a través de diferents variables per extreure dades qualitatives i quantitatives.

PROBLEMÀTICA D'INVESTIGACIÓ

En aquest apartat explicaré l'objecte d'estudi, els objectius de la investigació, les hipòtesis i les preguntes que es plantegen al voltant del treball.

OBJECTE D'ESTUDI

L'objecte d'estudi és observar i analitzar quin és el llenguatge que utilitzen els mitjans de comunicació de *El Periódico de Catalunya*, *La Vanguardia en català*, *El País* i *El Mundo* en vers a les notícies de violència masclista. Per fer-ho, analitzaré les mateixes notícies de violència masclista que han publicat els diferents diaris, durant els mesos de gener febrer i març del 2019.

OBJECTIU DE LA INVESTIGACIÓ

En el següent treball de fi de grau tinc la intenció, en primer lloc, de comprovar si els diferents mitjans escollits compleixen amb les recomanacions, anteriorment esmentades, sobre el tractament de la violència masclista, per tal de poder contribuir en la millora de la societat.

El segon objectiu és observar si hi ha diferències entre els diferents mitjans en el tractament de les notícies, tant en la importància jeràrquica que li dona la pàgina on es publica, com el llenguatge i les imatges utilitzades.

PREGUNTES DE LA INVESTIGACIÓ

Les preguntes d'investigació que hi ha darrere dels objectius anteriors són:

- Els mitjans de comunicació de *El Periódico de Catalunya*, *La Vanguardia*, *El País* i *El Mundo* utilitzen un llenguatge sexista?
- Es poden observar diferències en la redacció de les notícies de violència de gènere segons cada mitjà i la seva ideologia?

HIPÒTESI DEL TREBALL

La primera hipòtesi és que els mitjans que analitzaré no compleixen amb les recomanacions i per tant, conscientment o inconscientment no contribueixen en la millora de la societat vers la violència masclista.

La segona hipòtesi, respecte al segon objectiu del treball, és que hi ha una gran diferència en el tractament del llenguatge, la jerarquia i les imatges, en relació a cada mitjà i la seva ideologia.

Els mitjans progressistes són més sensibles a les recomanacions pel tractament de les notícies sobre violència de gènere que els mitjans més conservadors.

ANÀLISI DE CONTINGUTS

Analitzar un contingut suposa estudiar els continguts d'un material prèviament seleccionat. És àmpliament acceptat considerar que qualsevol estudi amb esperit crític d'un missatge constitueix ja una "anàlisi de contingut" en si mateix. Els orígens de l'anàlisi de contingut tenen lloc a Suècia al segle XVIII, quan l'església va realitzar anàlisi de documents escrits de divulgació de l'època amb l'objectiu d'identificar elements contraris a la religió. A començaments del segle XX, Max Weber va realitzar estudis rellevants sobre l'anàlisi de continguts en els mitjans de premsa. Durant el segle XX la l'evolució de la premsa va fer que hi hagués una comercialització de continguts. En aquesta època la tècnica fou utilitzada per la realització d'estudis d'informacions religioses, literàries, polítiques...

Des del punt de vista acadèmic van ser els treballs realitzats per Berelson (1948) i de Lazarfeld (1972) els que van suposar el reconeixement de l'anàlisi de contingut com a tècnica d'investigació.

Berelson va ser qui va definir l'anàlisi de contingut: "es tracta d'una tècnica d'investigació per la descripció objectiva, sistemàtica i quantitativa del contingut de la comunicació, encara que pot ser utilitzada en altres camps com en l'anàlisi qualitativa de variables o en l'estudi de la complexitat d'un fenomen entre d'altres".

És una tècnica útil doncs, per analitzar els processos de comunicació en diversos contextos com programes televisius, articles de premsa, llibres, entre d'altres. (Tinto Arandes, 2013. pp. 139-140).

ANÀLISI QUANTITATIU I QUALITATIU

Com he explicat anteriorment, la metodologia de l'anàlisi de continguts es realitzarà amb procediments qualitatiu o quantitatiu segons l'objectiu que vulgui aconseguir.

Es parla d'un estudi qualitatiu, quan es busca els detalls respecte al contingut, s'interessa per la comprensió d'allò que s'analitza. En canvi, la tècnica quantitativa se centra en la quantificació dels fets, en les dades, per poder fer comparacions quantificables.

En el següent treball he utilitzat tant la tècnica qualitativa, per observar, a través de variables, la interpretació de les notícies, com la tècnica quantitativa per definir les diferents variables i aconseguir una resultats finals d'investigació en forma de percentatges.

VARIABLES

Per tal de dur a terme la metodologia he aplicat un seguit de variables quantitatives a través de les recomanacions d'ambdós textos. Per poder quantificar els resultats obtinguts, a cada variable se l'hi atribuirà una puntuació, com més punts tingui el diari, més bé haurà redactat la notícia, segons les recomanacions. En el cas que algun diari no presenti cobertura del cas, tindrà 0 punts.

En les variables que es quantifica les vegades que apareixen el terme "víctima" i "presumpte", he valorat que quan no apareix el terme o apareix una vegada computa com un punt positiu (1) i si apareix més d'una vegada computa com un punt negatiu (0).

En el cas que no hi hagi imatge ho valoraré com a positiu (2) perquè, tot i que s'ha considerat que una imatge fotogràfica genera un context informatiu més complert i és una manera de comunicar-se millor als lectors, en aquest cas, l'existència d'imatge acostuma a ser morbosa i a identificar la víctima. Només computarà com a positiu la imatge que mostri el problema social (estadístiques, xifres, dades...), generalment

il·lustrada com a una infografia. En el cas que hi hagi un vídeo, també s'analitzarà com si es tractés d'una imatge.

Tindrè en compte, dins la última categoria de variables, la secció on s'ha trobat la notícia. Aquesta variable no tindrà puntuació, però l'analitzaré a les conclusions.

En el titular de la notícia:

- **Variable 1:** Es tracta la violència masclista com una violació dels drets humans?
Si és que no, punt negatiu (0), si és que sí, punt positiu (1).
- **Variable 2:** Es victimitza la dona? (S'ha de fer ús i no abús del terme i parlar des de les múltiples facetes de la vida de la dona).
Si és que no, punt positiu (1), sí és que sí, punt negatiu (0).
- **Variable 3:** Es “justifica” l'agressor? (Ha d'aparèixer com a autor del delictes i no s'ha de permetre que es desresponsabilitzi).
Si és que no, punt positiu (1), si és que sí, punt negatiu (0).
- **Variable 4:** Apareix el terme “presumptes”? (No s'ha d'abusar del terme perquè qüestionen la paraula de la dona).
Si és que no, punt positiu (1), si és que sí, punt negatiu (0).

En el cos de la notícia:

- **Variable 5:** Com es tracta a la dona? Subjecte passiu o actiu?
Si és passiu, és punt negatiu (0), si és actiu, és punt positiu (1).
- **Variable 6:** Es fa visible la violència masclista més soterrada? (S'entén com a “soterrada” la violència psicològica, econòmica...).
Si és que no, punt negatiu (0), si és que sí, punt positiu (1).

- **Variable 7:** Hi ha una contextualització prèvia? (Antecedents i processos seguits per la persona agredida, com denúncies...).

Si és que no, punt negatiu (0), si és que sí, punt positiu (1).

- **Variable 8:** Es fa visible les conseqüències negatives per als agressors? (Manifestacions de rebuig social).

Si és que no, punt negatiu (0), si és que sí, punt positiu (1).

- **Variable 9:** Hi ha una relació entre els fets i la procedència de les persones implicades? (La violència masclista és un fenomen universal, no té relació amb els orígens culturals i socials).

Si és que no, punt positiu (1), sí és que sí, punt negatiu (0).

- **Variable 10:** Apareix el terme “víctima”?

Si és que no, punt positiu (1), sí és que sí, punt negatiu (0).

- **Variable 11:** Apareix el terme “presumpte”?

Si és que no, punt positiu (1), sí és que sí, punt negatiu (0).

- **Variable 12:** Hi ha detalls morbosos, és una notícia sensacionalista i dramàtica? (Evitar descripcions detallades i impactants perquè posiciona a la dona com a subjecte passiu).

Si és que no, punt positiu (1), sí és que sí, punt negatiu (0).

- **Variable 13:** S’informa sobre els recursos i serveis d’ajuda i recuperació?

Si és que no, punt positiu (0), sí és que sí, punt negatiu (1).

- **Variable 14:** L’agressor n’és el responsable? (No atribuir la causa a factors externs com l’alcohol, les drogues, les mares, els professors...).

Si és que no, punt negatiu (0), si és que sí, punt positiu (1).

- **Variable 15:** Ús de fonts intranscendents? (Evitar recollir testimonis del veïnat i familiars si no són dades concretes).

Si és que no, punt positiu (1), sí és que sí, punt negatiu (0).

- **Variable 16:** Ús de fonts expertes? (És recomanable fer ús de fonts qualificades i especialitzades).

Si és que no, punt negatiu (0), si és que sí, punt positiu (1).

En la imatge:

- **Variable 17:** Es respecta la intimitat de la dona? (Cal procurar que les imatges siguin impersonals i neutres, que no s'identifiqui el lloc dels fets ni les persones concretes).

Si és que no, punt negatiu (0), si és que sí, punt positiu (1).

- **Variable 18:** Hi ha un caràcter emocional i/o morbós?

Si és que no, punt positiu (1), sí és que sí, punt negatiu (0).

En el diari:

- **Variable 19:** Secció.

CASOS DURANT EL MES DE GENER, FEBRER I MARÇ: FEMINICIDIS ÍNTIMS I NO ÍNTIMS

Durant els mesos de gener, febrer i març la web de femicidios.net ha registrat 14 feminicidis íntims oficials, els dos primers casos de cada mes, són els que analitzaré:

03/01/2019 - La primera dona assassinada a principis d'any va ser la Rebeca Alexandra Cadete Santana, una dona d'origen dominicà que tenia 26 anys i una filla de 5 anys. Els fets van tenir lloc a Laredo (Cantàbria). Va ser assassinada a punyalades per la seva parella, un home de 29 anys, en un pis en el qual va tancar les amigues de la Rebeca Alexandra, perquè no ho poguessin evitar.

11/01/2019 - La segona dona assassinada va ser Leonor Muñoz González amb 47 anys. Ella era de Fuengirola (Màlaga, Andalusia) i la va assassinar el seu marit, d'origen alemany, després de 30 anys de matrimoni violent. Es van separar tres mesos abans que la matés. Ell té 50 anys i ja havia passat a disposició judicial, segons afirma *El Confidencial* (De Diego, S. 2019, 19 de gener) Leonor Muñoz tenia un fill de 16 anys que va resultar ferit lleu, després d'intentar defensar a la seva mare.

12/01/2019 - La tercera dona assassinada, no se l'hi coneix el nom i els cognoms, tenia 95 anys i era de Toreno (León, Castilla y León). Va morir a l'hospital després de 3 dies de la pallissa del seu marit, que va tenir lloc a la residència d'avis en la qual els dos vivien.

16/01/2019 - La quarta dona assassinada va ser la Soledad Bobet Castro amb 47 anys. Era de San Cristóbal de La Laguna (Santa Cruz de Tenerife, Illes Canàries). Va morir dins del seu vehicle carbonitzada. La seva ex parella, Juan Carlos Alfonso, de 57 anys, va provocar l'incendi del cotxe i va ruixar a la dona amb gasolina.

17/01/2019 - La cinquena dona assassinada va ser la Rebeca Santamalia Cáncer amb 47 anys i mare d'un nen a Saragossa (Aragó). Va ser assassinada per la seva parella, José Javier Salvador Calvo. Ella estava defensant-lo com advocada per haver assassinat a la seva anterior parella.

26/01/2019 - La sisena dona assassinada va ser Rosa R. R. amb 69 anys a mans de la seva parella, l'Emilio V. T. de 68 anys. Va morir assassinada a la localitat de Dos Hermanas (Sevilla, Andalusia) a cops de destrat.

30/01/2019 - La setena dona assassinada va ser la Kelly M. Q., amb 17 anys a Reus (Tarragona, Catalunya). Va morir assassinada per la seva parella de 19 anys, el qual es va suïcidar després d'haver-la matat.

03/02/2019 - La vuitena dona assassinada va ser la Rosa María Concepción Hernández amb 60 anys. Va ser assassinada a Los Realejos (Santa Cruz de Tenerife, Illes Canàries) per la seva parella i a la vegada nebot, que ja havia denunciat al 2014. Va obtenir una ordre d'allunyament i se l'hi va caducar. Ella ja va ser atesa per lesions l'any 2018.

08/02/2019 - La novena dona assassinada va ser la Donaria O. L., amb 22 anys. Va ser apunyalada i esquarterada per la seva parella, de 42 anys, a Alcalá d'Henares (Madrid). L'home va conviure 15 mesos amb el cadàver de la jove al congelador de casa seva.

09/02/2019 - La desena dona assassinada va se la Sheila, amb 29 anys a Planes (Alacant, Comunitat Valenciana). Va ser assassinada per la seva parella, amb qui vivia i va donar l'avís a la policia intentant simular un suïcidi de la víctima. La dona tenia un nadó de 3 mesos.

08/03/2019 - L'onzena dona assassinada va ser l'Estrella Domínguez Menéndez, amb 63 anys a Madrid. Va ser assassinada a mans del seu marit, qui va utilitzar una escopeta de caça para cometre el crim.

09/03/2019 - La dotzena dona assassinada va ser la Gloria Tornay Naranjo, amb 58 anys a Estepona (Málaga, Andalusia). Va morir apunyalada més de 10 vegades pel seu marit, qui va fer fora de casa al seu fill de 15 anys per cometre el crim i suïcidar-se després.

10/03/2019 - La tretzena dona assassinada va ser la María José Aboy Guimarey, amb 43 anys a Valga (Pontevedra, Galicia). Va morir assassinada a mans del seu marit amb una escopeta de caça abans de suïcidar-se.

25/03/2019 - La catorzena dona assassinada va ser la María, els seus cognoms són desconeguts, amb 39 anys a Loeches (Madrid, Comunitat de Madrid). Va morir

assassinada a punyalades pel seu marit de 47 anys, el qual es va suïcidar tallant-se les venes després. La filla de dos, que tenia 11 anys, va trobar els cadàvers i va avisar als veïns. També tenien un fill de 5 anys.

ANÀLISI DELS CASOS ESCOLLITS: 6 CASOS

TAULA 1: CAS 03/01/2019₁

		<i>El Periódico de Catalunya</i>	<i>La Vanguardia en català</i>	<i>El País</i>	<i>El Mundo</i>
TITULAR	Variable 1	No hi ha notícia.	No.	No.	No.
	Variable 2		Sí.	No.	No.
	Variable 3		No.	No, tot i que en el subtítol apareix: “El arrestado, sin antecedentes, se entregó a la policía”, fet que li treu pes a l’acció.	Sí, “era muy celoso, la relación era tóxica”.
	Variable 4		No.	No.	No.
PUNTUACIÓ		0 punts	2 punts	3 punts	2 punts

COS	Variable 5		Passiu.	Passiu.	Passiu.
	Variable 6		No.	No.	No.
	Variable 7		Sí, a la meitat del text, “No hi havia denúncies prèvies per violència masclista i l’home no tenia antecedents”.	Sí, al principi del text, “no tenia antecedents por violencia machista y no constan denuncias previas de la víctima”.	Sí, al final del text, “ni ella había denunciado nunca violencia de género ni él contaba con antecedentes ni penales ni policiales en la materia”.
	Variable 8		No.	No.	No.
	Variable 9		Sí, ell d’origen equatorià i ella dominicana.	Sí, ell d’origen equatorià i ella dominicana.	Sí, ell d’origen equatorià i ella dominicana.
	Variable 10		Sí, 2 vegades.	Sí, 1 vegada.	Sí, 3 vegades.
	Variable 11		Sí, 2 vegades, “l’apunyalés suposadament diverses vegades”, “presumpte assassí”.	Sí, 1 vegada “por ser apuñalada supuestamente por su nóvio”.	No.
	Variable 12		Sí, “tot seguit la va apunyalat amb acarnissament”.	Sí, “fuerte discusión”, “heridas de arma blanca en el tórax”.	Sí, per exemple: “Ella, dominicana de 26 años, llamaba la atención en los bares y él, ecuatoriano de 29, no lo soportaba”.

	Variable 13		No.	No.	No.
	Variable 14		Sí.	Sí.	No, la gelosia.
	Variable 15		No.	No.	Sí, “explican en el entorno de Rebeca Alexandra Cadete”, “algunas versiones”, “vecinos”.
	Variable 16		Sí, “Segons fonts de la investigació.	Sí, la policia.	No.
PUNTUACIÓ		0 punts	4 punts	6 punts	2 punts

	Variable 17		Sí.	No hi ha imatge.	No.
IMATGE	Variable 18		No.		Sí.
PUNTUACIÓ		0 punts	2 punts	2 punts	0 punts

DIARI	Variable 19		Tendències.	Societat.	Nacional España.
--------------	--------------------	--	-------------	-----------	------------------

PUNTUACIÓ TOTAL		0 punts	8 punts	11 punts	4 punts
------------------------	--	----------------	----------------	-----------------	----------------

Font: Elaboració pròpia

1. Veure notícies a l'annex 1

TAULA 2: CAS 11/01/2019₂

		<i>El Periódico de Catalunya</i>	<i>La Vanguardia en català</i>	<i>El País</i>	<i>El Mundo</i>
TITULAR	Variable 1	No.	No.	No.	No.
	Variable 2	No.	No.	No.	No.
	Variable 3	No.	No.	No.	No.
	Variable 4	Sí, en el avantítol, “presunto caso de violència de género”.	No.	No.	No.
PUNTUACIÓ		2 punts	3 punts	3 punts	3 punts

COS	Variable 5	Passiu.	Passiu.	Passiu.	Passiu.
	Variable 6	No.	No.	No.	No.
	Variable 7	Sí, al principi del text, “la víctima no había presentado denuncias por malos tratos, ni tampoco constan antecedentes u órdenes de alejamiento sobre el presunto asesino”.	Sí, a la meitat del text, “no consten denúncies prèvies de la víctima ni ordres d’allunyament.	Sí, al principi del text, “No existen denuncias previas ni órdenes de alejamiento”.	No.

Variable 8	No.	No.	No.	No.
Variable 9	Sí, “nacionalidad alemana”.	Sí, ell “d’origen alemany”.	Sí, “de origen alemán”.	Sí, “de origen alemán”.
Variable 10	Sí, 3 vegades.	Sí, 5 vegades.	Sí, 1 vegada.	No.
Variable 11	Sí, 2 vegades, “presunto asesino”, “presunto autor” i també “presunto caso de violència de genero”.	Sí, 1 vegada, “presumpte autor de la mort”.	Sí, 1 vegada, però, en dues ocasions parlen de “possible caso de violència machista”. Per tant és negatiu.	Sí, 1 vegada.
Variable 12	Sí, “el cuerpo ya sin vida de la mujer en medio de un charco de sangre”.	No.	No.	No.
Variable 13	Sí.	No.	No.	No.
Variable 14	Sí.	Sí.	Sí.	Sí.
Variable 15	No.	No.	No.	No.

	Variable 16	Sí, la policia.	Sí, la policia.	Sí, “según fuentes del 112”.	Sí, “Policía Nacional y la Empresa Pública de Emergencias Sanitarias” i “Grupo de Intervención Psicológica en Emergencias y Desastres del Colegio Oficial de Psicología de Andalucía”.
PUNTUACIÓ		5 punts	6 punts	6 punts	6 punts

IMATGE	Variable 17	És un vídeo. No es respecta la intimitat, hi ha imatges del lloc dels fets, testimonis de veïns...	No hi ha imatge.	No hi ha imatge.	No, la imatge és un mapa amb la ubicació exacta.
	Variable 18	Sí, pels testimonis dels veïns, “escuche chillidos...”.			No.
PUNTUACIÓ		0 punts	2 punts	2 punts	1 punt

DIARI	Variable 19	Successos i Tribunals	Tendències.	Societat.	Successos.
--------------	--------------------	-----------------------	-------------	-----------	------------

PUNTUACIÓ TOTAL		7 punts	11 punts	11 punts	10 punts
------------------------	--	----------------	-----------------	-----------------	-----------------

Font: Elaboració pròpia

TAULA 3: CAS 03/02/2019₃

		<i>El Periódico de Catalunya</i>	<i>La Vanguardia en català</i>	<i>El País</i>	<i>El Mundo</i>
TITULAR	Variable 1	No hi ha notícia.	No hi ha notícia.	No.	No.
	Variable 2			Sí, en el subtítol.	No.
	Variable 3			No.	No.
	Variable 4			Sí.	No.
PUNTUACIÓ		0 punts	0 punts	1 punt	3 punts

COS	Variable 5			Passiu.	Passiu.
	Variable 6			No.	No.
	Variable 7			No.	Sí, “La mujer había sido asistida dos veces por malos tratos: la primera, en 2014, cuando denunció a su pareja por una agresión, pero sin revelar la relación entre ambos, y en 2018 cuando acudió a un hospital con lesiones que atribuyó a éste”.

	Variable 8			No.	No.
	Variable 9			No.	No.
	Variable 10			Sí, 5 vegades.	Sí, 8 vegades.
	Variable 11			Sí, 3 vegades.	No.
	Variable 12			Sí, “El cuerpo sin vida con claros signos de muerte violenta” i “En otra habitacion de la vivienda se hallo al sobrino de la víctima, que se encontraba inconsciente tras haber ingerido pastillas”.	Sí, “En el barrio santacruzero de Ofra no se habla de otro asunto que no sea la muerte de Rosa María”, “Garí, otra vecina de la zona, sostinene que "llegué a ver dos veces a la señora y siempre con la cara magullada. Todos en el barrio llegamos a la conclusión de que estaba siendo maltratada pero teníamos dudas", “Yenny afirma que "los dos bebían por igual aunque a ella se le veía mucho menos que a él...”.
	Variable 13			No.	No.
	Variable 14			Sí.	Sí.
	Variable 15			Sí, testimonis de veïns dins el vídeo.	Sí, testimonis de molts veïns com “Sus vecinos de portal la recuerdan como "una mujer tranquila a la que

					veíamos poco porque apenas salía de casa", sostiene Yenny".
	Variable 16			Sí, "La Delegación del Gobierno", "El Ministerio de Igualdad", "Fuentes cercanas a la investigación".	Sí, "La delegada del Gobierno en Canaria", "el consejero de Presidencia, Justicia e Igualdad", "la directora del Instituto Canario de Igualdad".
PUNTUACIÓ		0 punts	0 punts	3 punts	5 punts

IMATGE	Variable 17			No, és un vídeo i s'identifica el lloc dels fets.	No, s'identifica el lloc dels fets.
	Variable 18			Sí.	No.
PUNTUACIÓ		0 punts	0 punts	0 punts	1 punt

DIARI	Variable 19			Societat.	Successos i Violència masclista.
--------------	--------------------	--	--	-----------	----------------------------------

PUNTUACIÓ TOTAL		0 punts	0 punts	4 punts	9 punts
------------------------	--	----------------	----------------	----------------	----------------

Font: Elaboració pròpia

1. Veure notícies a l'annex 3

TAULA 4: CAS 08/02/2019₄

		<i>El Periódico de Catalunya</i>	<i>La Vanguardia en català</i>	<i>El País</i>	<i>El Mundo</i>
TITULAR	Variable 1	No.	No.	No.	No.
	Variable 2	Sí.	Sí, en el subtítol.	Sí, en el subtítol.	No.
	Variable 3	No.	No.	No.	No.
	Variable 4	No.	No.	No.	No.
PUNTUACIÓ		2 punts	2 punts	2 punts	3 punts

COS	Variable 5	Passiu.	Passiu.	Passiu.	Passiu.
	Variable 6	No.	No.	No.	No.
	Variable 7	Sí, al principi del text, “La investigación comenzó cuando una mujer denunció el pasado 30 de diciembre la desaparición de su hija”.	Sí, al principi del text, “la madre de la joven denunció su desaparición” i “sin antecedentes penales y sobre quien no constan denuncias previas por malos tratos”.	Sí, a la meitat del text, “la madre de la joven acudió a comisaría de Alcalá de Henares para denunciar su desaparición”.	Sí, al principi i al final del text, “su madre no denunció el caso en la comisaria de la Policía Nacional hasta el pasado 30 de diciembre” i “el detenido carece de antecedentes penales y no constan denuncias contra él por malos tratos”.

	Variable 8	No.	No.	No.	No.
	Variable 9	Sí, “nacionalidad espanyola”, “su hija, espanyola”.	Sí, “mujer, de nacionalidad espanyola” i “Un ciudadano español”.	Sí, “Manuel M. A., espanyol” i “una jovent de 22 años, con doble nacionalidad rusa y espanyola”.	Sí, “hombre de nacionalidad espanyola” i “era de origen ruso y adoptada como sus otras dos Hermanas, también rusas”.
	Variable 10	No.	No.	Sí, 2 vegades.	Sí, 1 vegada.
	Variable 11	Sí, 2 vegades, “presunto implicado” i “de confirmarse como caso de violencia...”.	Sí, 1 vegada.	Sí, 2 vegades, “supuesto crimen” i “supuesto autor”.	Sí, 1 vegada.
	Variable 12	Sí, “y allí se encontraron la cámara frigorífica con el cuerpo de una mujer descuartizado”.	Sí, “cadáver descuartizado”, “su familia no sabía nada de ella...debido a la mala relación que mantenían”.	Sí, “cuerpo descuartizado”, “la relación con su hija no era muy buena”, “el número de agentes aumentó...”, “de repente se dejó de ver la mujer y al perro...”.	Sí, “cadáver descuartizado”, “cadáver troceado”...
	Variable 13	No.	No.	Sí.	No.
	Variable 14	Sí, tot i que el qüestionen massa.	Sí.	Sí.	Sí.

	Variable 15	No.	No.	Sí, testimonis de veïns, “la policia de paisano estuvo en la Puerta del domicilio día y noche... recordaba ayer Inmaculada González, una vecina de la zona”, “me dijo la policia que pasara a la vivienda, que yo tenía que estar dentro... recuerda Ramírez”, “a los cinco meses comenzó a venir él solo. Cuando le pregunté qué había pasado, me dijo que habían roto y que ella se había ido, afirmo Ferrero”...	Sí, testimonis de veïns, ”que abriera la puerta y que fuera discreto, ha indicado el propietario”, “Según ha informado el Efe Pablo Ferrero, encargado del bar...se trata de una persona solitaria pero sociable” (referint-se a l’assassí).
	Variable 16	Sí, “portavoz de la Jefatura Superior de Policía de Madrid”.	No.	No.	Sí, “según la Jefatura Superior de Policía de Madrid”.
PUNTUACIÓ		5 punts	5 punts	3 punts	5 punts

IMATGE	Variable 17	No.	No.	No.	No.
	Variable 18	Sí.	Sí.	Sí.	Sí.
PUNTUACIÓ		0 punts	0 punts	0 punts	0 punts

DIARI	Variable 19	Violència masclista.	Successos.	Violència masclista.	Madrid, successos i violència de gènere.
--------------	--------------------	----------------------	------------	----------------------	--

PUNTUACIÓ TOTAL		7 punts	7 punts	5 punts	8 punts
------------------------	--	----------------	----------------	----------------	----------------

Font: Elaboració pròpia

1. Veure notícies a l'annex 4

TAULA 5: CAS 08/03/2019₅

		<i>El Periódico de Catalunya</i>	<i>La Vanguardia en català</i>	<i>El País</i>	<i>El Mundo</i>
TITULAR	Variable 1	No.	No.	No.	No.
	Variable 2	No.	No.	No.	No.
	Variable 3	No.	No.	No.	No.
	Variable 4	No.	Sí.	No.	No.
PUNTUACIÓ		3 punts	2 punts	3 punts	3 punts

COS	Variable 5	Passiu.	Passiu.	Passiu.	Passiu.
	Variable 6	No.	No.	No.	No.
	Variable 7	Sí, al final del text, “No había denuncias previas por maltrato ni órdenes de alejamiento. Ninguno de los dos tenían antecedentes”.	Sí, al final del text, “No había denuncias previas por maltrato ni órdenes de alejamiento. Ninguno de los dos tenían antecedentes”.	Sí, al principi del text, “no existían denuncias previas ni órdenes de alejamiento”.	Sí, al principi del text, “En la Policía no contaban denuncias por maltrato de la víctima contra su pareja. Tampoco tenía el homicida antecedentes penales”.
	Variable 8	No.	No.	No.	No.
	Variable 9	No.	No.	No.	No.

Variable 10	No.	No.	No.	No.
Variable 11	Sí, 3 vegades, “asesinada presuntamente”, “apunta a un nuevo caso de violència machista” i “apunta a que se trata de un caso mortal de violència de género”.	Sí, 3 vegades, “asesinada presuntamente”, “apunta a un nuevo caso de violència machista” i “apunta a que se trata de un caso mortal de violència de género”.	Sí, 2 vegades, “supuesto autor”, “de confirmarse el nuevo caso...”.	No.
Variable 12	No, tot i que cap al final es diu que hi va haver una forta discussió en el pis.	No, tot i que cap al final es diu que hi va haver una forta discussió en el pis.	Sí, “una de las habitaciones estaba revuelta, con signos de violència”, “disparo en la cabeza”, “el residente que vive encima de ellos bajó y llamó a la puerta, pero nadie les abrió”.	Sí, “con un tiro de escopeta en la cabeza”, “un disparo en la boca”, “habían tenido una bronca que habían oído los vecinos del bloque”, “ella estaba en la habitación. Él se encontraba en el salón y a su lado había una escopeta”.
Variable 13	No.	No.	No.	No.
Variable 14	Sí.	Sí.	Sí.	Sí.

	Variable 15	Sí, l'alcalde de Sober, "no podíamos imaginar que tenia que ver con nuestro ayuntamiento. ..", "yo los conocía personalment, me parecieron una pareja normal...".	Sí, l'alcalde de Sober, "no podíamos imaginar que tenia que ver con nuestro ayuntamiento.. .", "yo los conocía personalment, me parecieron una pareja normal...".	Sí, testimonis de veïns, "Los residentes explicaron que jamás habían oído discutir al matrimonio y que se llevaban muy bien", "la pareja tenía un trato maravilloso".	Sí, testimonis de veïns, "eran muy agradables y yo misma hablé el miércoles con ella y me dijo que estaba muy liada con la notaria".
	Variable 16	No.	No.	Sí, "según fuentes policiales".	No.
PUNTUACIÓ		5 punts	5 punts	5 punts	5 punts

	Variable 17	No hi ha imatge.	No hi ha imatge.	No hi ha imatge.	No.
IMATGE	Variable 18				Sí.
PUNTUACIÓ		2 punts	2 punts	2 punts	0 punts

DIARI	Variable 19	Societat.	Local, Galicia.	Societat.	Successos.
--------------	--------------------	-----------	-----------------	-----------	------------

PUNTUACIÓ TOTAL		10 punts	9 punts	10 punts	8 punts
------------------------	--	-----------------	----------------	-----------------	----------------

Font: Elaboració pròpia

1. Veure notícies a l'annex 5

TAULA 6: CAS 09/03/2019₆

TITULAR		<i>El Periódico de Catalunya</i>	<i>La Vanguardia en català</i>	<i>El País</i>	<i>El Mundo</i>
	Variable 1	No.	No.	No.	No.
	Variable 2	No.	No.	No.	No.
	Variable 3	No.	No.	No.	Sí
	Variable 4	No.	No.	No.	Sí.
PUNTUACIÓ		3 punts	3 punts	3 punts	1 punt

COS	Variable 5	Passiu.	Passiu.	Passiu.	Passiu.
	Variable 6	No.	No.	No.	No.
	Variable 7	Sí, al principi del text, “no constan denuncias previas de la víctima”.	Sí, al final del text, “no constan denuncias previas de malos tratos de la víctima”.	No.	Sí, en el subtítol i al final del text, “no constan denuncias previas de malos tratos”.
	Variable 8	No.	No.	No.	No.
	Variable 9	Sí, “nacionalidad espanyola” i “ciudadano británico”.	Sí, “hombre de nacionalidad británica” i “su mujer, espanyola”.	Sí, “británico”.	Sí, “ciudadano del Reino Unido”, i “nacionalidad espanyola”.

Variable 10	No.	Sí, 1 vegada.	Sí, 2 vegades.	Sí, 1 vegada.
Variable 11	Sí, 2 vegades, “presuntamente agredió” i “presunto asesino”.	Sí, 3 vegades, “presuntamente por su marido”, “presunto agressor” i “presuntamente agredió”.	Sí, 7 vegades, “presuntamente a manos de su marido”, “acabó supuestamente con la vida de su mujer”...	Sí, 2 vegades, “presuntamente” i “presunto agressor”.
Variable 12	Sí, “con arma blanca en varias partes del cuerpo, entre ellas el pecho y el abdomen, en presencia de un hijo menor”.	Sí, “cuando el agressor comenzó el crimen vio que estaba presente su hijo”, “recibió más de diez puñaladas, algunas de ellas en el pecho y el abdomen”, “se acostó al lado de su mujer en la cama y se hizo cortes en las muñecas”, “se sospecha que ella intento huir y defenderse”.	Sí, “varias puñaladas en presencia de su hijo”.	Sí, “apuñalada en presencia de su hijo menor”, “con arma blanca en varias partes del cuerpo, entre ellas el pecho y el abdomen”.
Variable 13	No.	No.	Sí.	No.
Variable 14	Sí.	Sí.	Sí, tot i que el qüestionen massa.	Sí.
Variable 15	Sí, testimonis morbosos de policies, “con arma blanca en varias partes del cuerpo, entre ellos el pecho y	Sí, testimonis morbosos de policies, “se acostó al lado de su mujer en la cama y se hizo cortes en las	No.	Sí, testimoni d’un veí, “escenario dantesco con sangre por toda la casa”.

		el abdomen, en presencia de un hijo menor”.	muñecas”. A més d’un veí, “el escenario era dantesto, con sangre por toda la casa”.		
	Variable 16	No.	Sí, de la Consellera d’Igualtat, Rocío Ruiz.	Sí, de la subdelegada del Govern de Màlaga, María Gómez i la policia.	Sí, de la subdelegada del Govern de Màlaga, María Gómez i la policia.
PUNTUACIÓ		3 punts	4 punts	4 punts	4 punts

	Variable 17	No.	No.	Sí.	No.
IMATGE	Variable 18	Sí.	Sí	No.	Sí.
PUNTUACIÓ		0 punts	0 punts	2 punts	0 punts

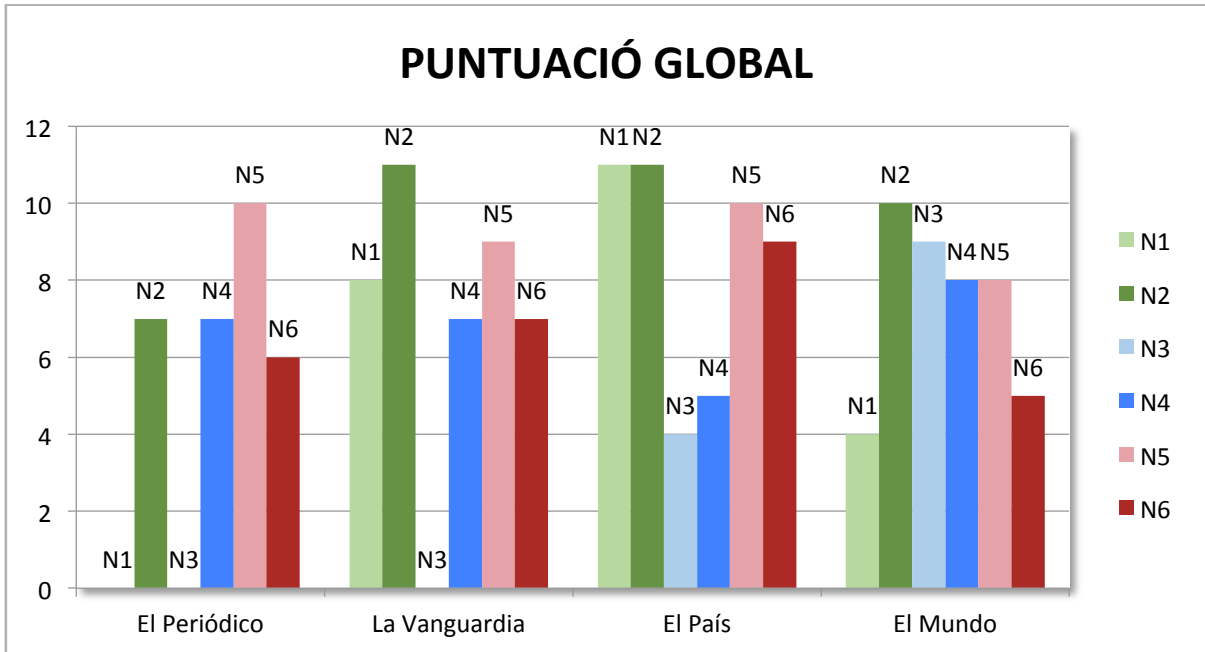
DIARI	Variable 19	Societat, Violència de gènere.	Andalusia, Violència masculista a Màlaga.	Societat.	Successos, Violència.
--------------	--------------------	--------------------------------	---	-----------	-----------------------

PUNTUACIÓ TOTAL		6 punts	7 punts	9 punts	5 punts
------------------------	--	----------------	----------------	----------------	----------------

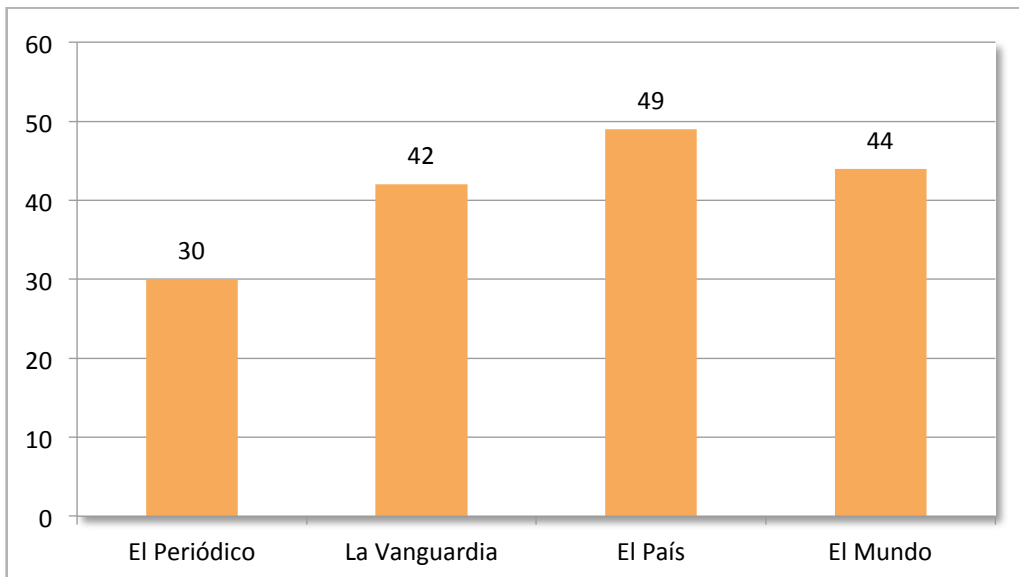
Font: Elaboració pròpia

1. Veure notícies a l’annex 6

CONCLUSIONS

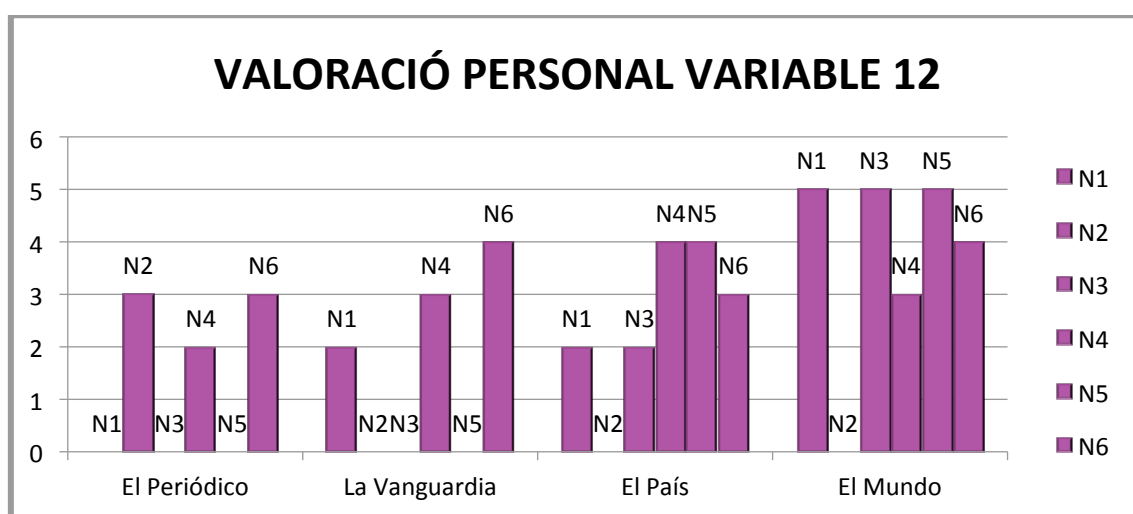

Font: elaboració pròpia

Font: elaboració pròpia

La primera gràfica mostra la puntuació total, la suma de totes les variables, de cada notícia (N1, N2, N3, N4, N5 i N6), respecte cada mitjà (*El Periódico*, *La Vanguardia*, *El País* i *El Mundo*). Els quatre mitjans han tingut, respecte al màxim (19 punts), una puntuació molt baixa, sent la més alta d'11 punts (*La Vanguardia* i *El País*). En total, i observant la segona gràfica, *El País* ha estat el diari amb més puntuació, tenint en compte que *El Periódico* no ha sumat puntuació de dues notícies i que *La Vanguardia* tampoc d'una. Veient la tendència dels quatre mitjans, molt probablement, si *El Periódico* i *La Vanguardia* haguessin fet cobertura de les notícies, *El Mundo* hauria estat el diari amb menys puntuació.

En la gràfica precedent s'ha observat l'abundància de detalls morbosos i dramàtics que han utilitzat els quatre mitjans de comunicació. Per aquest motiu he destinat una gràfica de valoració personal de la variable 12 (morbositat). Tenint en compte que *El Periódico* en la primera i en la tercera notícies, i *La Vanguardia*, en la tercera, tenen una puntuació de 0 per no donar cobertura als casos, es veu clarament que el diari mes morbós i dramàtic és *El Mundo*, seguit de *El País*.

Fent una conclusió de manera general, els titulars de les notícies no tracten la violència masclista com una violació dels drets humans, sinó que tendeixen a donar detalls morbosos i a fer de l'home el subjecte: “Un hombre mata a su mujer delante de su hijo en Estepona” (*El Periódico*), “Detenido un hombre como presunto autor...”(*El Mundo*), “Un anciano se suicida tras matar a su mujer de un tiro” (*El Mundo*), entre d'altres.

Un fet remarcable en totes les notícies analitzades és l'abús del terme “presumpte” i “víctima” . Els dos termes fan que la dona sigui un subjecte passiu i l'agressor se'l

qüestioni. En la majoria de notícies l'agressor n'és el responsable, tot i que podem trobar alguna excepció, com en el cas de la primera notícia de *El Mundo*, en la qual l'agressor no n'és el responsable, sinó que ho és la gelosia.

Els quatre mitjans informen sobre les accions prèvies a l'assassinat (denúncies, ordres d'allunyament...) insistint que els assassins no tenien denúncies prèvies, fet que pot portar a una lectura relativitzada.

Els mitjans no informen gairebé mai dels recursos ni dels serveis d'ajuda per a les dones que pateixen violència masclista, com tampoc de les conseqüències negatives per als agressors el fet d'assassinar una dona. Pel que fa a la violència psicològica, que és la més soterrada, mai no hi és tractada.

Les fonts utilitzades pels diaris, provinents de veïns, coneguts, familiars i fins hi tot policials, són aclaparadorament intrascendents. La policia però, en diverses notícies és la font experta del diari.

Exceptuant l'última notícia del diari *El País*, totes les que inclouen una imatge o vídeo, no respecten la intimitat de la dona assassinada, des d'imatges de la víctima (*El Mundo*) fins a l'operari de la funerària traslladant el cadàver (*El Mundo*).

La primera hipòtesi plantejada era que els mitjans no complirien amb les recomanacions i, per tant, conscientment o inconscientment no contribuirien en la millora de la societat vers la violència masclista. Finalment s'ha observat que no han complert amb les recomanacions.

La segona hipòtesi era que hi hauria una gran diferència en el tractament del llenguatge, la jerarquia i les imatges, en relació a cada mitjà i la seva ideologia. Els mitjans progressistes (*El Periódico* i *El País*) serien més sensibles a les recomanacions pel tractament de les notícies sobre violència de gènere que els mitjans més conservadors (*La Vanguardia* i *El Mundo*). Finalment no s'ha observat cap diferència rellevant en el tractament.

Una diferència remarcable entre les edicions impreses i les digitals és que en aquestes darreres han optat per crear una secció de violència de gènere o violència masclista.

BIBLIOGRAFIA

- Agencia Estatal BOE. (2018). Documento consolidado BOE-A-2018-11135, núm. 188. Recuperat de: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2018-11135> [Consultat el 09 d'abril del 2019]
- Alberdi, I. Matas, N. (2002) *La violencia doméstica. Informe sobre los malos tratos a mujeres en España*. Madrid: Fundació "la Caixa". Recuperat de: https://obrasociallacaixa.org/documents/10280/240906/vol10_ca.pdf/c4969da4-fa1d-4981-9c26-d12f6327da10 [Consultat el 27 de febrer del 2019]
- Camps, V. (2010, gener). *El hijo no querido de la Ilustración*. Recuperat de: https://www.revistadelibros.com/articulo_imprimible.php?art=4544&t=articulos [Consultat el 04 d'abril del 2019]
- Celma, A. (2019). *El 2018 es tanca amb 31 dones assassinades per homes als Països Catalans*. La Directa. Recuperat des de: <https://directa.cat/feminicidials-paisos-catalans-2018/> [Consultat el 26 de febrer del 2019]
- Comas d'Argemir, D. (2011, 22 de febrer). *Violència domèstica, violència de gènere, violència masclista. Què volem dir en cada cas?*. La Independent. Recuperat de: http://www.laindependent.cat/index.php?option=com_content&view=article&id=565%3Aviolencia-domestica-violencia-de-genero-violencia-masclista-que-volem-dir-en-cada-cas&catid=78%3Aviolencia-masclista&Itemid=178&lang=ca [Consultat 29/02/2019]
- De Diego, S. (2019, 19 de gener). *Un enero negro: ocho mujeres asesinadas en los primeros 17 días de 2019*. El Confidencial. Recuperat de: https://www.elconfidencial.com/espana/2019-01-17/mujeres-asesinadas2019-violencia-genero_1764610/ [Consultat el 15 de març del 2019]
- Delgado, A. (2018, 11 de gener). *La preocupación por la violencia contra la mujer se ha triplicado en el último año*. El Español. Recuperat de: https://www.elespanol.com/sociedad/20180111/preocupacion-violencia-mujer-triplicado-ultimo-ano/276223464_0.html [Consultat el 04 d'abril del 2019]

- Efe. (2019, 02 de gener). *Parelles i exparelles han assassinat 47 dones i 3 menors aquest any*. La Vanguardia en català. [Consultat el el 29 d'abril del 2019]

- *El feminismo tiene que ser un valor social y universal* [Transmissió de ràdio]. (2019, 07 de març). Otero, J. (Presentadora). David Cervelló (productor) d'*Onda Zero*. Madrid, Espanya. Recuperat de: https://www.ondacero.es/programas/la-brujula/audios-podcast/entrevistas/victoria-camps-feminismo-tiene-valor-social-universal_201903075c8151580cf247bf2e014103.html [Consultat 05 de maig del 2019]

- El peor año desde 2008 en violencia machista, (2014, 19 de març), *eldiario.es*. Recuperat de: https://www.eldiario.es/sociedad/peor-ano-violencia-machista_0_240426588.html [Consultat el 29 d'abril del 2019]

- Fagoaga, C. (1994). *Comunicando violencia contra las mujeres. Estudio sobre el mensaje periodístico*. Editorial Complutense, Madrid. Recuperat de: [file:///Users/berta/Downloads/13989-14068-1-PB%20\(1\).PDF](file:///Users/berta/Downloads/13989-14068-1-PB%20(1).PDF) [Consultat el 27 de febrer del 2019]

- Femicidio. (2019). Recuperat de: <https://gestion.femicidio.net> [Consultat el 26 de febrer del 2019]

- Hay que feminizar la sociedad. (2000, 07 d'octubre). *Semana*. Recuperat de: <https://www.semana.com/vida-moderna/articulo/hay-feminizar-sociedad/42610-3> [Consultat 05 de maig del 2019]

- Institut Català de les Dones. (2009). *Recomanacions sobre el tractament de la violència masclista als mitjans de comunicació*. Recuperat de: http://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/docs/mco_recomanacions_tractament_violencia.pdf [Consultat l'11 d'abril del 2019]

- Institut Català de les Dones. (2018). *Dades sobre violència masclista – 2018*. *Gencat.cat*. Recuperat de: http://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_arees_dactuacio/seguretat/violencia_masclista_i_domestica/estadistica_sobre_violencia_masclista_i_domestica/

[dades violència masclista dones/dades dones anys anteriors/anys anteriors/Dades-VM_2018.pdf](#) [Consultat el 22 de febrer del 2019]

- Intersindical Valenciana. (2018). *Llistat actualitzat de dones i xiquetes assassinades per violència masclista en 2018*. Recuperat de: <https://intersindical.org/dones/article/llistat-actualitzat-de-dones-i-xiquetes-assassinades-per-violencia-mas2> [Consultat el 26 de febrer del 2019]
- Kohan, M. (2017, 21 de juny). *Lo que no revela la estadística de la violencia machista*. *Público*. Recuperat de: <https://www.publico.es/sociedad/violencia-genero-no-revelan-estadistica-violencia-machista.html> [Consultat el 15 de març del 2019]
- L'ARA té 115.000 lectors i ja és el tercer diari més llegit a Catalunya, (2017, 30 de novembre). *Ara*. Recuperat de: https://www.ara.cat/media/LARA-lectors-tercer-llegit-Catalunya_0_1915608540.html [Consultat el 28 d'abril del 2019]
- Llei del dret de les dones a eradicar la violència masclista, N° 5123 – 2.5, 2008. Recuperat de: <https://dibaaps.diba.cat/scripts/ftpisa.aspx?fnew?cido&dogc/2008/05/20080502/08115106.pdf> [Consultat el 18 de febrer del 2019]
- Llei orgànica de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, i normativa de desenvolupament. La Llei de l'Estatut de la víctima del delictes, 2004. Recuperat de: http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/ofertes_treball/opos_presons/temari_execucio_penal/tema_37.pdf [Consultat 18 de febrer del 2019]
- Muntané, et al. (2018) *Recomanacions per informar sobre les agressions sexuals*. Barcelona. Recuperat de: <https://almenafeminista.org/wp-content/uploads/2014/12/recomendaciones.pdf> [Consultat l'11 d'abril del 2019]
- Número de lectores diarios de los principales periódicos españoles en 2018 (en miles de lectores), (2018). *Statista*. Recuperat de: <https://es.statista.com/estadisticas/476795/periodicos-diarios-mas-leidos-en-espana/> [Consultat el 23 d'abril del 2019]

- Observatori de la Igualtat de Gènere. (2018). *Dossier estadístic violència masclista*. Generalitat de Catalunya: Institut Català de la Dones. Recuperat de: http://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/violencia_masclista/25_novembre/25N-2018/Dossier_estadistic_VM_2018_actualitzat.pdf [Consultat el 18 de febrer del 2019]

- ONU. Documents.(2013). *Proposició de llei d'igualtat entre dones i homes*. Dossier legislatiu núm. 12. Recuperat de: <https://www.parlament.cat/document/intrade/14772> [Consultat el 27 de febrer del 2019]

- ONU. (2017) *1 de cada 3 mujeres es víctima de violencia a lo largo de su vida*. Recuperat de: <https://news.un.org/es/story/2017/11/1422662> [Consultat el 18 de febrer del 2019]

- Pastor, Inma (2011), *Cent anys de dones a la universitat*. Tarragona: Publicacions URV. Recuperat de: <https://books.google.es/books?id=vs-lAgAAQBAJ&pg=PA34&dq=Lorente,+2009+cent+anys+de+dones+a+la+universitat&hl=es&sa=X&ved=0ahUKEwigiYTgj8bgAhVFxhoKHcubC5QQ6AEIKTAA#v=onepage&q=Lorente%2C%202009%20cent%20anys%20de%20dones%20a%20la%20universitat&f=false> [Consultat el 18 de febrer del 2019]

- Peramato Martín, T. (2012). *El femicidio y el feminicidio - El Derecho*. Recuperat de: <https://elderecho.com/el-femicidio-y-el-feminicidio> [Consultat 28 de febrer del 2019]

- Russell, D. (2008). *Femicidio: politizando el asesinato de mujeres. Fortaleciendo la comprensión del femicidio De la investigación a la acción*. [Consultat 28 de febrer del 2019]

- Saavedra, J. M. (2019). *Una nueva ola de feminista... más allá de #MeToo. Irrupción, legado y desafíos*. En P. Rivera-Vargas, J. Muñoz-Saavedra, R. Morales Olivares y S. Butendieck-Hijerra (Ed.). *Políticas Públicas para la Equidad vol II*. [Preprint]. Santiago de Chile: Colección Políticas Públicas, Universidad de Santiago de Chile. Recuperat de: https://www.researchgate.net/profile/Judith_Munoz_Saavedra/publication/33071

[3559 Una nueva ola feminista mas alla de MeToo Irrupcion legado y desafios/links/5c5ae3b4a6fdccb608ab52d7/Una-nueva-ola-feminista-mas-alla-de-MeToo-Irrupcion-legado-y-desafios.pdf](https://www.elpais.com/links/5c5ae3b4a6fdccb608ab52d7/Una-nueva-ola-feminista-mas-alla-de-MeToo-Irrupcion-legado-y-desafios.pdf) [Consultat el 27 d'abril del 2019]

- Schäuble, A. (2017). *Ni tres ni menos: cuando el estado es el feminicida*. EL HORMIGUERO, Psicoanálisis, Infancia/sy Adolescencia/s. [Consultat 28 de febrer del 2019]

- Servicio de Inspección del Consejo General del Poder Judicial (2008). *Informe sobre victimas mortales por violencia doméstica y violencia de genero en el año 2008*. Recuperat de:
[file:///Users/berta/Downloads/V%C3%ADctimas%20mortales%20violencia%20de%20genero%20y%20domestica%20%C3%A1mbito%20pareja%20y%20ex-pareja%20-%20A%C3%B1o%202008%20\(2\).pdf](file:///Users/berta/Downloads/V%C3%ADctimas%20mortales%20violencia%20de%20genero%20y%20domestica%20%C3%A1mbito%20pareja%20y%20ex-pareja%20-%20A%C3%B1o%202008%20(2).pdf) [Consultat el 30 d'abril del 2019]

- Tinto Arandes, J. (2013). *El análisis de contenido como herramienta de utilidad para la realización de una investigación descriptiva. Un ejemplo de aplicación práctica utilizado para conocer las investigaciones realizadas sobre la imagen de marca de España y el efecto país de origen*. *Provincia*, (29), 135-173. [Consultat el 03 d'abril del 2019]

- TribunalFeminista. (2019, 02 de gener). *CIS.- Se dispara la preocupación por la violencia machista*. *El Plural*. Recuperat de:
<https://tribunafeminista.elplural.com/2019/02/cis-se-dispara-la-preocupacion-por-la-violencia-machista/> [Consultat el 04 d'abril del 2019]

- UNESCO. (1983). *International Principles of Professional Ethics in Journalism*. Recuperat de:
http://ethicnet.uta.fi/international/international_principles_of_professional_ethics_in_journalism [Consultat el 24 d'abril del2019]

- YouTube. (2017, 09 d'octubre). Ana Orantes relata los malos tratos sufridos durante 40 años. [Arxiu de Vídeo]. Canal Sur. Recuperat de:
https://www.youtube.com/watch?v=72Md_DypqRE [Consultat 26 de febrero del 2019]

ANNEXOS

ANNEX 1

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA

No hi ha notícia.

LA VANGUARDIA

22 LA VANGUARDIA

TENDÈNCIES

DIVENDRES, 4 GENER 2019

Una dona apunyalada a Laredo, primera víctima de violència masclista

El nòvio li va clavar un ganivet diverses vegades i es va entregar mentre el buscaven

LAREDO Efe

La Rebeca, una dona de 26 anys que deixa una filla òrfena a la República Dominicana, es va convertir ahir en la primera víctima de violència masclista del 2019 a Espanya, després que el seu nòvio, un equatorià de 29 anys, l'apunyalés suposadament diverses vegades a casa seva, a Laredo (Cantàbria).

Aquesta jove, que feia tres anys que era a Espanya en situació irregular i que havia deixat una filla de 5 anys al seu país, mantenia una relació amb aquest home, T.S.M.R., des de feia un any i mig. A les quatre de la matinada, el 112 de Cantàbria va rebre una trucada de veïns del número 2 del carrer Rosario Ochandiano de Laredo, i quan la Guàrdia Civil i el servei d'assistència sanitària 061 van arribar al lloc, van trobar aquesta jove amb diverses punyalades al tòrax. I, malgrat que la van intentar reanimar, va morir.

Dues amigues de la víctima, que viuen a la mateixa casa, van intentar parar l'agressor, i a elles també les va amenaçar.

Segons fonts de la investigació, l'home va arribar a casa, va començar una discussió amb la dona, que suposadament volia tallar la relació, i tot seguit la va apunyalar "amb acarnissament".

Poc després de marxar del pis, mentre la Guàrdia Civil el buscava, l'home es va lliurar a la policia local de Laredo. Ahir era als calabossos en espera de la decisió que adopti el jutjat que s'encarregui d'aquest cas de violència masclista, el primer del 2019 a Espanya. No hi havia denúncies prèvies per violència masclista i l'home no tenia antecedents.

La Rebeca treballava en un bar que freqüentment molts dels seus compatriotes i en què de tant en tant també anava el seu presumpte assassí, ja que hi posava música.

La reacció institucional ha estat immediata. El president de Cantàbria, Miguel Angel Revilla, i el delegat del Govern a Cantàbria, Pa-

PIEDRO PUENTE MONTOYA / EFE

Concentració i minut de silenci dels veïns de Laredo per l'assassinat de la jove Rebeca

La casa dels Montoya

■ La Guàrdia Civil investiga el trencament del precinte i la brida que subjectava la porta de l'habitatge de Bernardo Montoya a El Campillo (Huelva), on aquest home presumptament va matar la professora de Zamora Laura Luelmo al desembre, segons va confessar després de ser detingut. Algunes fonts asseguren que diversos veïns del poble van entrar a l'immoble del carrer Córdoba per saquejar-lo. A El Campillo va agafant força la petició que s'enderroqui la casa, que continua

sent propietat de la família Montoya, per evitar que el germà bessó de Bernardo, Luciano, pugui ocupar-la quan, d'aquí nou anys, s'acabi la seva condemna per l'assassinat d'una dona a Cortegana. O també per evitar que s'hi pugui estar durant futurs permisos penitenciaris. La casa ha tornat a ser precintada, mentre que s'ha obert una investigació per determinar qui pot haver trencat el precinte judicial que impedia l'accés a l'habitatge. / Adolfo S. Ruiz

blo Zuloaga, van anar a Laredo i van participar en la concentració de repulsa. També el president del Govern espanyol, Pedro Sánchez, va insistir en un tuit: "Alt i clar, tots i totes units per posar fi a la vi-

L'assassinada, de 26 anys, treballava sense papers en un bar, i deixa una filla a la República Dominicana

olència de gènere. Us volem vi- ves". I el líder del PP, Pablo Casado, es va afegir a la petició d'anar "tots junts" contra la violència masclista. L'any passat van matar 47 dones.●

Rescatats 4 menors en condicions insalubres a Almeria

ADOLFO S. RUIZ Sevilla

La mare va donar el consentiment perquè la Guàrdia Civil s'emportés els seus quatre fills "perquè no puc fer-me'n càrrec". La Junta d'Andalusia ha assumit la tutela de quatre germans d'entre dos mesos i deu anys que vivien amb la seva mare en una cova situada a dins d'un cortijo d'El Ejido (Almeria), situat entre diversos hivernacles, sense aigua corrent, ni electricitat. L'habitatge no té ventilació ni calefacció i hi ha restes de tot tipus per terra, entre les quals excrements i ossos d'animals domèstics.

"Els quatre nens anaven vestits amb poca roba i molt bruta, poc polits, i vivien en un lloc molt fred i fosc", van descriure els agents de la Guàrdia Civil que van traslladar els nens a un centre d'acolliment a Almeria capital, mentre la mare era portada a un centre sanitari per fer-li proves psicològiques.

L'agent Miriam González, que va participar en el rescat, va assegurar que la família "estava en condicions de total insalubritat i no disposava dels subministraments bàsics" per viure. L'actuació es va dur a terme el 20 de desembre, però s'ha fet pública ara. "Ens van avisar per telèfon que hi havia una família en situació precària i, després de comprovar la situació, vam obtenir el permís de la Fiscalia de Menors per recollir les criatures i traslladar-les a un centre", va dir l'agent.

La mare ja ha abandonat l'hospital de Poniente d'El Ejido i és en un pis tutelat sota la protecció d'un germà que ha arribat des de Palma, on viu.●

Los miembros de La Manada seguirán en libertad provisional

El fallo reabre el debate sobre la justicia

JAVIER DORIA, Pamplona
Los cinco condenados a nueve años de prisión por un delito continuado de abuso sexual con prevarimiento a una chica en los sanfermines de 2016, el caso de *La Manada*, esperarán en libertad la resolución de los recursos presentados por su defensa y las acusaciones ante el Tribunal Supremo. La Sección Segunda de la Audiencia de Navarra, que dictó la primera sentencia en abril de 2018, ha mantenido su criterio después de que fiscalía y acusaciones solicitaran la vuelta a la cárcel de los jóvenes tras confirmar la sentencia el Tribunal Superior de Justicia de Navarra (TSJN).

La decisión, como ocurrió con

do juicio ni hay medidas cautelares. Por todo ello, concluyeron que debe primar el principio jurídico *favor libertatis* que lleva a la elección y aplicación de la norma menos restrictiva de la libertad. Y fue esa conclusión lo que abrió de nuevo el debate en torno al sistema judicial, pese a que es una práctica común que los condenados sin sentencia firme estén en la calle a los dos años.

“Muy decepcionante”

“Muy decepcionante”, así es el veredicto para Yolanda Besteiro, presidenta de la Fundación de Mujeres Progresistas. “Con una condena a nueve años de la Audiencia Provincial ratificada por

Un hombre mata a su pareja a puñaladas en Laredo

El arrestado, sin antecedentes, se entregó a la policía

EL PAÍS, Madrid
Una mujer dominicana de 26 años murió ayer tras ser apuñalada supuestamente por su novio, ecuatoriano de 29 años, en la localidad cántabra de Laredo. El hombre, que responde a las iniciales T. S. M. R., no tenía antecedentes por violencia machista y no constan denuncias previas de la víctima —madre de una niña de cinco años que vive en República Dominicana— contra el arrestado. El crimen es el primer caso de violencia de género en 2019 en España, donde se contabilizan ya 976 muertes por machismo desde que hay registros (2003).

La fallecida llevaba viviendo cerca de tres años en España —aunque carecía de permiso

de residencia— y mantenía con su presunto agresor desde hace un año y medio una relación a la que iba a poner fin, según fuentes policiales.

Eran las 4.05 cuando vecinos del inmueble en el que vivía la mujer alertaron al servicio de emergencias 112 del Ejecutivo regional, preocupados al escuchar una fuerte discusión. Efectivos de la Policía Local, la Guardia Civil y personal sanitario se presentaron en la vivienda, situada en la plaza de Rosario Ochandiano del municipio. Se encontraron a Rebeca A. C. S. con heridas de arma blanca en el tórax. Fue imposible reanimarla.

Dos amigas de la víctima, compañeras de piso, se halla-

ban junto a la mujer. Habían presenciado los hechos e intentaron sin éxito frenar al agresor, que también las había amenazado, según la policía. El hombre salió de la casa y, cuando la Guardia Civil inició su búsqueda, se entregó en las dependencias de la Policía Local de Laredo.

El pasado año, 47 mujeres fueron asesinadas por sus parejas o exparejas, la cifra más baja desde que hay registro oficial. La radiografía es la de una mujer de mediana edad (17 tenían entre 41 y 50 años), asesinada por una pareja con la que además convivía (sucedió en 28 de los casos) y que no contaba con denuncia previa (solo 14 lo habían hecho).

EL MUNDO

8

EL MUNDO. VIERNES 4 DE ENERO DE 2019

ESPAÑA

En el centro, Tomás Maestro, detenido ayer tras confesar el apuñalamiento de Rebeca Cadete. DAVID S. BUSTAMANTE

«Él era muy celoso, la relación era tóxica»

Laredo registra la primera muerte por violencia machista de 2019

QUICO ALSEDO MADRID
Llevaban juntos cerca de un par de años, pero «en realidad hace tiempo que no estaban exactamente juntos: lo dejaban y volvían, lo dejaban y volvían». El motivo: «Los celos». Ella, dominicana de 26 años, llamaba la atención en los bares y él, ecuatoriano de 29, no lo soportaba. «Era muy celoso y por ahí venían muchos problemas entre ellos», explican en el entorno de Rebeca Alexandra Cadete.

Después, la dramática historia

Rebeca y Tomás solían coincidir, explican estas mismas fuentes, en un pub del casco antiguo de Laredo, un local muy frecuentado por latinoamericanos situado en la llamada Puebla Vieja.

De hecho, cuentan estas mismas fuentes, allí coincidieron de nuevo en la fiesta de Nochevieja, tres noches antes del apuñalamiento. Ella, en la barra, poniendo copas, y él de fiesta, aunque en ocasiones ejercía de pinchadiscos en el local.

Murillo borra su tuit de «no respeto» sobre el fallo de ‘La Manada’

La secretaria de Igualdad escribió: «Acato pero no respeto. Qué barato sale la violación en grupo»

ANA MARÍA ORTIZ MADRID
«Acato pero no respeto». Con estas palabras reaccionaba ayer por la mañana la secretaria de Estado de Igualdad, Soledad Murillo, nada más conocerse el auto judicial con el que la Sección Segunda de la Audiencia Provincial Navarra decidía mantener la libertad provisional para los miembros de *La Manada*. «Acato pero no respeto. Qué barato sale la violación en grupo: fianza de 6.000 euros y libertad provisional. Mientras, su abogado en los platos de TV, pero sin la réplica de una jurista experta. #ViolenciaSexual», escribía Murillo en Twitter, mensaje del que se hicieron eco agencias y numerosos medios de comunicación, pero que por la tarde ya no aparecía en su cuenta. Preguntado el gabinete de prensa del Ministerio de Presidencia —del que depende Igualdad— por la desaparición del tuit, respondieron que se trata de «la actividad de una cuenta personal, en una red social ajena al ámbito institucional y que escapa de nuestra competencia».

No fue la única mujer del Gobierno que manifestó su descontento con la decisión judicial. También lo hizo la ministra de Hacen-

ya y las negociaciones con PP y Ciudadanos en Andalucía: «Tres noticias de hoy: Los cinco violadores de *La Manada* siguen en libertad gracias a una justicia machista. Un hombre asesina a puñaladas a su pareja en Cantabria. PP y Ciudadanos negocian el Gobierno de Andalucía con los cómplices de los violadores y los asesinos», decía.

La decisión de mantener en libertad provisional a *La Manada* —tomada por el mismo tribunal que los condenó en abril pasado a nueve años de prisión por abuso sexual— ha contado con el voto particular de José Francisco Cobo, presidente de la Sección Segunda y partidario del ingreso en prisión.

«Él era muy celoso, la relación era tóxica»

Laredo registra la primera muerte por violencia machista de 2019

QUICO ALSEDO MADRID

Llevaban juntos cerca de un par de años, pero «en realidad hace tiempo que no estaban exactamente juntos: lo dejaban y volvían, lo dejaban y volvían». El motivo: «Los celos». Ella, dominicana de 26 años, llamaba la atención en los bares y él, ecuatoriano de 29, no lo soportaba. «Era muy celoso y por ahí venían muchos problemas entre ellos», explican en el entorno de Rebeca Alexandra Cadete.

Después, la dramática historia se desliza aún más hacia el tóxico: «Discutían mucho, pero como todas las parejas, nunca imaginamos que él llegara a ponerse tan violento», narran a este diario. En la madrugada de ayer jueves algo cambió. Tomás Maestre se puso tan agresivo que, por motivos aún no específicamente aclarados, apuñaló repetidamente a Rebeca ante sus dos compañeras de piso, quienes, tras intentar aplacarle y defender a su amiga, optaron por refugiarse en una habitación y cerrar la puerta del piso del número 2 de la calle Rosario Ochandiano, donde todo sucedió.

Tres cuartos de hora después, cerca de las 5.00 horas de la madrugada, mientras las jóvenes, en estado de *shock*, avisaban al 112, Maestre se entregaba en el puesto de la Policía Local de Laredo (Cantabria). Tras confesar secamente que acababa de apuñalar a su ex pareja –algunas versiones hablan de cerca de 20 puñaladas–, el hombre se quedó dormido a la espera de que se le tomara declaración, según *El Diario Montañés*.

El primer asesinato del año en el

El asesino confeso y su víctima. E. M.

El asesino confeso pinchaba en el local en que su víctima ponía copas

macabro recuento de la violencia machista (975 mujeres desde que se recogen los datos, 2003) se llevó por delante, así, a una joven nacida en la República Dominicana y desde allí llegada a España hace tres años, aún hoy en situación irregular en el país, y que había dejado atrás a un niño de cinco en su país natal.

Rebeca y Tomás solían coincidir, explican estas mismas fuentes, en un pub del casco antiguo de Laredo, un local muy frecuentado por latinoamericanos situado en la llamada Puebla Vieja.

De hecho, cuentan estas mismas fuentes, allí coincidieron de nuevo en la fiesta de Nochevieja, tres noches antes del apuñalamiento. Ella, en la barra, poniendo copas, y él de fiesta, aunque en ocasiones ejercía de pinchadiscos en el local.

Lo que pudiera ocurrir entre aquella noche, en la que varios amigos les vieron juntos, y la muerte de Rebeca Cadete no está claro y tendrá que aclararse en las declaraciones de Maestre ante la Guardia Civil, producida ayer, y ante el juez, que probablemente se producirá hoy, al pasar a disposición judicial, simplemente cruzando la calle desde el calabozo.

Maestre, aún más tópicamente, era para los vecinos de la calle Rosario Ochandiano, donde según algunas versiones había llegado a convivir con su víctima, «un hombre muy educado y muy correcto, aparentemente una excelente persona», según fuentes citadas por la Agencia Efe.

Sin embargo, el vínculo con Rebeca Cadete tendía a lo tormentoso porque el hombre, siempre según el entorno de ésta, sentía «celos constantes» de la vida social de la joven. Unos y otros aseguraban no obstante lo imprevisible del desenlace: ni ella había denunciado nunca violencia de género ni él contaba con antecedentes ni penas ni policiales en la materia.

ANNEX 2

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA

| PRESUNTO CASO DE VIOLENCIA DE GÉNERO

Detenido un hombre en Marbella tras asesinar a puñaladas a su expareja

El hijo de la fallecida, que no había presentado denuncias por malos tratos, ha resultado herido al presenciar la agresión e intentar defender a su madre

Agentes de la **Policía Nacional de Málaga** han detenido a un **hombre de 50 años, de nacionalidad alemana**, pero residente en España, que ha **asesinado este sábado a su expareja**, una mujer española de **47 años de edad**.

Tras **apuñalarla en su vivienda delante de su hijo adolescente**, que ha intentado frenar la agresión y ha resultado **herido leve**, el hombre se ha desplazado a un **hospital cercano** para ser atendido de las heridas que presentaba, momento en el que ha sido **arrestado**. Desde la Subdelegación del Gobierno confirman que la **víctima no había presentado denuncias** por malos tratos, ni tampoco constan antecedentes u órdenes de alejamiento sobre el presunto asesino.

Fuentes policiales han explicado que el suceso se ha producido en torno a las siete de la tarde, cuando varios **vecinos han alertado** a las fuerzas de seguridad de una **fuerte discusión** en una vivienda de la zona conocida como Camino de Coín, límite entre los municipios de Fuengirola y Mijas. Algunos incluso han llegado a decir que podía tratarse de un caso de violencia de género, ya que han visto salir a un hombre con lo que parecía un arma blanca en la mano. Al mismo tiempo, en el **servicio coordinado de emergencias 112** se ha recibido una **llamada de un joven de 16 años** explicando que su madre acababa de ser agredida por su expareja en su domicilio.

Heridas de arma blanca

Tras acudir al lugar, los servicios sanitarios y la Policía han encontrado el cuerpo ya sin vida de la mujer en medio de un charco de sangre. El cadáver presentaba diversas **heridas de arma blanca**. Asimismo, los médicos han tenido que atender al **chico, que presentaba heridas leves**. Todo apunta a que el adolescente ha sido herido al intentar defender sin éxito a su madre, y ha tenido que ser **trasladado a un centro de salud**. Según fuentes sanitarias, el centro coordinador de emergencias CECEM de Málaga ha activado de inmediato al Grupo de Intervención Psicológica en Emergencias y Desastres (GIPED) del

Colegio Oficial de Psicología de Andalucía para prestarle atención.

Mientras tanto, el presunto autor del asesinato se ha dado a la fuga. Diversas patrullas han rastreado la zona intentando seguirle el rastro. Finalmente, el hombre ha sido **localizado** en el servicio de Urgencias del **Hospital Comarcal Costa del Sol**, a unos 30 kilómetros de distancia, a donde ha acudido con **diversas heridas**, producidas durante el forcejeo, para recibir asistencia médica, según fuentes del caso.

De confirmarse el caso de violencia de género, que es la principal hipótesis que mantiene la Policía, se trataría de la **segunda mujer asesinada en lo que va de año**, tras la **muerte de una chica de 26 años el pasado 3 de enero en Laredo (Cantabria)**. En el **2018 fueron asesinadas en España 47 mujeres** a manos de sus parejas o exparejas, la cifra más baja desde que comenzaron las estadísticas oficiales de violencia machista. En la mayoría de los casos, el asesino no contaba con denuncias previas. El **número de atención a las víctimas de violencia de género es el 016**. No deja rastro en la factura del teléfono, aunque debe eliminarse del registro de llamadas.

El nadó apallissat va anar a 4 hospitals que no van detectar els maltractaments

La mare creu que la seva parella "es va estressar perquè el nen no parava de plorar"

JAVIER RICOU

Els interrogants en el cas del nadó de dos mesos ingressat a l'UCI de Vall d'Hebron per pallisses infligides al si familiar augmenten així que es coneixen nous detalls del cas. L'únic que sembla clar en aquest moment és que l'autor d'aquests cops va ser el pare de la criatura, tal com va confirmar ahir la mare del nen i com ha reconegut el mateix agressor, de 21 anys i veí d'una localitat del Marresme.

A partir d'aquesta versió, si és que els investigadors la donen per bona, són diverses les preguntes a què caldrà ara donar resposta. Coneixia la mare, de 18 anys, l'existència d'aquests maltractaments? Ella va assegurar ahir en una entrevista concedida a *Antena 3* que no va ser mai testimoni de cap pallissa. L'única explicació que dona la mare a aquest total desconeixement del que passava a casa seva, és que la seva parella pegava el nen quan ella no era a l'habitatge.

Des de quan rebia cops i pallisses la criatura? Per resoldre aquest interrogant seran determinants els informes mèdics després que en les proves realitzades a l'hospital es detectessin senyals de fractures a costelles o hematomes antics i no compatibles amb

El Síndic investigarà, igual com Salut, si en les visites mèdiques va fallar el protocol de maltractaments

una agressió recent. Costa de creure, si es confirmen aquestes lesions antigues, que la mare no detectés els senyals deixats per aquests cops al cos del seu fill.

Per què ningú no va detectar a temps l'infern patit per aquest infant? És una altra de les preguntes de moment sense resposta i que

La mare de l'infant apallissat pel seu pare, ahir en una entrevista

urgeix resoldre després que la mare del nen revelés ahir que abans de l'ingrés a Vall d'Hebron, a inicis de setmana, el nen va passar per almenys quatre centres mèdics (un d'ells és l'Hospital de Calella) perquè no parava de plorar i patia convulsions. La dona va assegurar en aquesta mateixa entrevista que tots els metges que van veure el nen van dir que aquest malestar es devia a un còlic. Ningú no va advertir les lesions antigues detectades a Vall d'Hebron ni va sospitar que la criatura fos víctima de maltractaments, per la qual cosa no es va activar el protocol de maltractaments. Falta per saber, igualment, si el pare va poder clavar més pallisses al nadó mentre va durar aquest períple pels centres mèdics.

AL JUTJAT

Llibertat per a l'agressor

■ El jutjat de guàrdia d'Arenys de Mar va deixar ahir en llibertat el pare del nadó després de requisar-li el passaport (l'home és natural de l'Uruguai) i obligar-lo a personar-se cada setmana davant el jutge. Es prohibeix al pare acostar-se a menys de 500 metres del seu fill. La mare va demanar justícia i va dir que no permetrà que el pare vegi el seu fill si recupera la tutela, que ara té la Generalitat.

Ahir va ser el Síndic de Greuges qui va anunciar, com ja va fer divendres el Departament de Salut, l'obertura d'una investigació per determinar si en aquest cas ha fallat el protocol de detecció de maltractaments a menors.

I el mòbil? La mare de la criatura apunta que la seva parella va poder haver-se estressat perquè el nen no parava de plorar. Al mateix temps que va intentar disculpar-lo per aquests atacs de còlera. "No hauria estat conscient que pogués causar tant mal al nadó", va afirmar la mare.

Segons la versió d'aquesta dona, el nen està molt greu després de diagnosticar els metges de Vall d'Hebron "una hemorràgia del costat frontal del cap, al cervell, despreniment de retina, de cerebel i del cervell". ●

Mor una dona apunyalada a Màlaga per la exparella

MÁLAGA Agències

Una dona de 47 anys i nacionalitat espanyola va morir ahir apunyalada a un habitatge de Fuenengirola (Málaga). La seva exparella, un ciutadà alemany de 50 anys, va ser detingut poc després a Marbella com a presumpte autor de la mort.

L'alerta es va donar sobre les 7 de la tarda, quan la Policia va rebre diverses trucades en relació amb un possible cas de violència masculina en un habitatge ubicat al Camino de Coín de Fuenengirola, on els agents van trobar la víctima.

El servei Emergències 112 Andalusia va registrar a aquella mateixa hora la trucada d'un particular que sol·licitava ajuda per a una dona que havia patit una agressió, segons informava el seu fill. El 112 va mobilitzar els seus efectius, que van confirmar la mort de la víctima i van atendre de ferides lleus al seu fill, un menor de 16 anys.

La Policia va iniciar la recerca de l'exparella de la víctima com a possible autor dels fets, localitzant-lo poc després a l'hospital Costa del Sol de Marbella, on havia acudit perquè presentava alguna ferida.

Segons les fonts, no consten denúncies prèvies de la víctima ni ordres d'allunyament.

Les reaccions de condemna no s'han fet esperar. Tant la presidenta de la Junta en funcions, Susana Díaz, com el president del Govern, Pedro Sánchez, han condemnat el crim. També ho han fet representants del PP, C's i Adelante Andalucía.

Es tracta de la segona víctima de violència masculina en el que portem d'any. El passat 3 de gener una altra dona, de 26 anys, va morir després de ser apunyalada suposadament pel seu nòvio a la localitat càntabra de Laredo. ●

El anciano que murió en las urgencias del Hospital de Santiago el pasado 2 de enero duplicó el tiempo máximo que tenía asignado para ser atendido

Una espera de dos horas que resultó mortal

SONIA VIZOSO, Santiago. Uno de los pacientes cuya muerte el pasado 2 de enero en las Urgencias del hospital de Santiago está siendo investigada por la Fiscalía era un anciano frágil y pluripatológico que, según la denuncia, tuvo que aguardar dos horas y media en los pasillos con dolor y malestar general. Esta espera supone más del doble del máximo de una hora que le fue asignado cuando llegó por su nivel de gravedad, añade el escrito presentado ante el ministerio público. "Tendría que haberse adjudicado un espacio para que pudiera ser instalado, controlado por enfermería y que el médico de urgencias accediese a él en un periodo máximo de una hora", relata el personal del centro. Sin embargo, ese espacio no existió, según los denunciantes, porque la gerencia ignoró los requerimientos para que abriera estancias hospitalarias cerradas, una petición que le reiteraron varias veces los sanitarios que se afanaban aquel día en atender el aluvión de enfermos.

Cuando por fin hubo sitio en un cubículo para que fuera asistido, el hombre entró en parada cardíaca y falleció. Los trabajadores del hospital consideran que la historia de este anciano es la trágica consecuencia del empeño de la gerencia del centro en utilizar los pasillos para "almacenar" enfermos. Contra esta práctica que "obstaculiza" la asistencia médica, siempre según la denuncia ante la Fiscalía, la dirección que encabeza Eloísa Núñez ha recibido en los últimos años cuatro requerimientos de la Inspección de Trabajo, el último de 2017. "La

gerencia ha desatendido los requerimientos de la Inspección de Trabajo con respecto a la utilización indebida de los pasillos; y los ha desobedecido de forma sistemática y reiterada", señala el personal en su escrito ante la justicia, en el que apunta la presunta comisión de un delito de prevaricación y otro de desobediencia.

La doctora Fátima Nercellas, la delegada sindical que firma la denuncia y que trabajaba aquel día en Urgencias, envió tres correos a la gerente y al consejero de Sanidad, Jesús Vázquez Almuíña, alertándoles de la gravedad del colapso. "Se les informó de que, dada la gran afluencia, era urgente que se evacuasen a planta los pendientes de ingreso y se abriese la zona de reanimación antigua para usarla como zona de urgencias para la observación de pacientes", explica la denuncia. Como esa demanda no fue atendida, prosiguen los trabajadores, las personas que esperaban cama permanecieron en los cubículos o en la sala de observación "impidiendo el normal funcionamiento del servicio".

La Asociación de Pacientes y Usuarios del Complejo Hospitalario Universitario de Santiago lleva tiempo denunciando, junto a los trabajadores sanitarios, el "maltrato asistencial" en los corredores de Urgencias. El colectivo, que ha difundido fotos de lo abarrotados que estaban los pasillos el 2 de enero, asegura en octubre que el hospital compostelano mantiene cerradas más de 300 camas, pese a la saturación que provoca en el servicio la tardanza en subir a los

Manifestación el pasado 9 de enero contra los recortes de la sanidad gallega. / OSCAR CORRAL

Movilización y paros de los sanitarios

Con el personal de Urgencias del hospital de Santiago en huelga desde hace dos meses y un paro indefinido convocado en los Puntos de Atención Continuada (PAC) de atención primaria donde murió otro paciente sin asistencia médica en verano, la Asociación Gallega para la Defensa de la Sanidad Pública hizo ayer un llamamiento a los profesionales sanitarios a "mantener y exten-

der" las movilizaciones hasta que la Xunta atienda a sus demandas. "En el caso de que se confirmen estos hechos [por la denuncia ante la Fiscalía], supondría la corroboración de las denuncias que venimos realizando desde hace años de que los recortes y las privatizaciones tienen serias repercusiones sobre la salud de la población", advierte el colectivo. El secretario general del PSOE gallego, Gonzalo Caballero, señaló ayer a Feijóo como "el principal referente en el conjunto de España del deterioro de la sanidad pública", que está provocando "situaciones de extrema gravedad".

Ese día, el centro atendió a 400 enfermos, mucho más que la media

La gerencia asegura que en todo momento hubo camas disponibles

enfermos a planta. Y citaba el caso de personas graves que esperaban "más de tres horas en ser atendidas".

La versión de la dirección del hospital es radicalmente distinta a la de los trabajadores y pacientes. La gerencia asegura que el 2 de enero hubo "en todo momento" camas disponibles y "huecos libres en diferentes espacios del propio servicio de urgencias, como la sala de observación, curas, sillones...". Lo único en lo que coinciden ambas par-

tes es en que fue una jornada ajetreada. Fueron atendidos 400 enfermos (la media es de 325 al día) y por la tarde, en solo dos horas, llegaron a la vez 80 personas.

El presidente de la Xunta, Alberto Núñez Feijóo, que participó ayer con su consejero de Sanidad, Jesús Vázquez Almuíña, en un acto de presentación de candidatos para las próximas municipales, eludió dar más explicaciones sobre la denuncia del personal sanitario y se remitió a las ofrecidas por el hospital. "Ellos son los que saben las cosas que ocurren en los hospitales. Por tanto, mi posicionamiento es exactamente igual al del director médico del Clínico de Santiago, que no solo es uno de los mejores hospitales de Galicia sino que es uno de los mejores de España", afirmó en declaraciones recogidas por Europa Press.

Vázquez Almuíña, por su parte, aseguró que los pacientes fueron atendidos en un "tiempo rápido". "Hubo un contacto rápido con los pacientes [para el triaje] y los atendimos según la prioridad establecida", sostiene el consejero, una afirmación que difiere de lo denunciado por los médicos ante la Fiscalía. La oposición ya ha pedido su cese.

Detenido un hombre acusado de matar a su pareja en Fuengirola

El arrestado es un ciudadano de origen alemán de 50 años

NACHO SÁNCHEZ, Málaga. La Policía Nacional investiga como posible caso de violencia machista el asesinato de una mujer en Fuengirola (Málaga). Se trata de una española de 47 años cuyo cadáver fue localizado durante la tarde de ayer en su casa con heridas de arma blanca.

Según fuentes policiales, el presunto autor es su expareja, un hombre de 50 años y de origen alemán que fue detenido

en el hospital de Marbella. No existen denuncias previas ni órdenes de alejamiento.

Los hechos sucedieron en un domicilio particular pasadas las siete de la tarde. A esa hora, varios vecinos de la zona llamaron a la Policía Nacional alertando de un posible caso de violencia machista en una vivienda ubicada en el Camino de Coín, en el centro de la localidad malagueña. Inmediatamente,

varias dotaciones policiales se dirigieron hasta el lugar indicado, pero solo pudieron confirmar el fallecimiento de la mujer, que había sido apuñalada. Su hijo, un menor de 16 años, resultó herido leve y fue trasladado a un centro de salud cercano, según fuentes del 112, que explicaron que fue el joven quien dio la voz de alarma a los vecinos. El servicio de emergencias activó al Grupo de Inter-

acción Psicológica en Emergencias y Desastres para apoyar psicológicamente al adolescente.

Los agentes establecieron entonces un dispositivo de búsqueda de la expareja sentimental, hasta que dos horas más tarde, cerca de las nueve de la noche, fue detenido en Marbella. Había acudido hasta el hospital Costa del Sol con diversas heridas en su cuerpo.

De confirmarse como asesinado por violencia de género, esta sería la segunda víctima de 2019, 959 desde que existen registros oficiales, en 2003.

La primera mujer asesinada a manos de su pareja o expareja fue R.A.C.S., de 26 años y natural de República Dominicana. Ocurrió el pasado 3 de enero en

Laredo (Cantabria). El novio de la mujer, madre de una niña de cinco años, la apuñaló, según informaron fuentes de la Delegación del Gobierno en Cantabria. El presunto asesino, de 29 años y procedente de Ecuador, fue detenido. No tenía antecedentes por violencia machista y no constaban denuncias previas.

El pasado año tuvo la cifra más baja de asesinatos por violencia machista, 47 mujeres fueron asesinadas por sus parejas o exparejas. La radiografía fue la de una mujer de mediana edad (17 tenían entre 41 y 50 años), asesinada por una pareja con la que además convivía (sucesos en 28 de los casos) y que no contaba con denuncia previa (solo 14 lo habían hecho).

MÁLAGA

Detenido un hombre por la muerte a puñaladas de su ex pareja en una vivienda de Fuengirola

EUROPA PRESS | EL MUNDO
Málaga

Actualizado Sábado,
12 enero 2019 - 22:32

Ver 65 comentarios

La mujer ha sido apuñalada en su vivienda del Camino de Coín, en Fuengirola (Málaga). GOOGLE MAPS.

Sobre el ciudadano alemán de 50 años no constan denuncias previas

Una mujer de 47 años y nacionalidad española ha fallecido este sábado al ser **apuñalada en una vivienda de Fuengirola (Málaga)**. Su ex pareja, un ciudadano alemán de 50 años ha sido detenido en el Hospital Costa del Sol, adonde había acudido porque, al parecer, presentaba alguna herida, según informa Susana Villaverde. El presunto agresor permanece detenido en la comisaría de Fuengirola. El hijo de 16 años de la fallecida también se encuentra herido leve.

El servicio Emergencias 112 Andalucía, adscrito a la Consejería de Justicia e Interior de la Junta, ha informado de que **atendió a las 19.00 horas un aviso de un particular** que solicitaba ayuda para una mujer que había sufrido una agresión en un domicilio de la calle San Salvador en Fuengirola, según informaba su hijo.

Se activó entonces a la Policía Nacional y la Empresa Pública de Emergencias Sanitarias (EPES). Los operativos desplazados al lugar han confirmado el fallecimiento de una mujer de 47 años en lo que podría tratarse de un posible caso de violencia de género.

Además, el hijo, un menor de 16 años, ha resultado herido leve y es atendido en el centro de salud. Para su atención, el centro coordinador de emergencias Cecem 112 de Málaga ha activado al Grupo de Intervención Psicológica en Emergencias y Desastres (GIPED) del Colegio Oficial de Psicología de Andalucía. Estas fuentes han apuntado que por el momento **no constan denuncias previas ni órdenes de alejamiento**.

Sucesos
Andalucía
Málaga

ANNEX 3

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA

No hi ha notícia.

LA VANGUARDIA

No hi ha notícia.

EL PAÍS

VIOLENCIA MACHISTA >

Detenido un hombre acusado de matar a golpes a su pareja en Tenerife

La víctima, de 60 años, era además la tía del presunto asesino

Fachada del Instituto de Medicina Legal de Tenerife. CRISTÓBAL GARCÍA (EFE) / VÍDEO: ATLAS

Un hombre de 57 años ha sido detenido por la Policía Nacional como presunto autor de la muerte de su tía en [Tenerife](#). La Delegación del Gobierno ha confirmado que, como sospechaban los investigadores, se trata de un nuevo caso de violencia de género, ya que la víctima y el presunto agresor vivían en el mismo domicilio y mantenían una relación.

El crimen se produjo el domingo por la mañana, cuando se encontró el cuerpo sin vida de una mujer con claros signos de muerte violenta en una vivienda ubicada en la calle Simbad del barrio de Ofra, en [Santa Cruz de Tenerife](#).

En otra habitación de la vivienda se halló al sobrino de la víctima, que se encontraba inconsciente tras haber ingerido pastillas con la intención de suicidarse. Una vez recuperado, el hombre fue detenido, acusado de asesinato.

MÁS INFORMACIÓN

Una joven de 17 años, asesinada por su pareja de 19 en Reus

Un hombre mata a su pareja en Reus

El cadáver de la víctima, de 60 años, ha sido trasladado al Instituto de Medicina Legal para practicarle la autopsia. Fuentes cercanas a la investigación han avanzado a este periódico que la mujer presentaba múltiples golpes en la cabeza que le causaron la muerte.

El Ministerio de Igualdad ya la contabiliza como víctima de violencia de género. [Este lunes ha actualizado su balance de 2019](#), que asciende a siete mujeres asesinadas contando a esta última, a las que se suma otro caso que sigue en investigación.

El juzgado de Violencia de Santa Cruz de Tenerife ha abierto las correspondientes diligencias y decretado el secreto de sumario, mientras el detenido permanece a la espera de pasar a disposición judicial.

A las doce de la mañana, hora canaria, se ha convocado una concentración de repulsa frente a la Delegación del Gobierno en Santa Cruz de Tenerife.

Se trata de la primera de las muertes por violencia de género en Canarias en este año a falta de resolverse el caso de la joven paraguaya Romina Celeste Núñez, desaparecida en Lanzarote a principios del año y cuya pareja [permanece en prisión preventiva acusado de homicidio](#).

La Guardia Civil continúa sin éxito la búsqueda del cadáver, cuyos restos el marido dice que arrojó al mar en diferentes puntos de la isla. El hombre sigue insistiendo en que se encontró a su mujer muerta en la bañera de su casa.

En 2018, la violencia machista acabó con la vida de 46 mujeres. Van siete asesinadas en lo que va de año y desde que comenzaron los recuentos oficiales, en 2003, ya son 982. El número de atención a las víctimas de [violencia de género](#) es el 016. No deja rastro en la factura del teléfono, aunque debe eliminarse del registro de llamadas.

VIOLENCIA MACHISTA

La mujer asesinada por su sobrino y pareja en Tenerife había sufrido dos episodios de malos tratos

REBECA PANIAGUA
EFE
Santa Cruz de Tenerife

Actualizado Lunes, 4
febrero 2019 - 20:26

Ver 51 comentarios

La vivienda donde fue asesinada la mujer. EL MUNDO

Seis agresores
reincidentes al día en
España

El hombre acusado de asesinar ayer a una mujer en **Tenerife** es su sobrino y también su pareja sentimental y, según la **Delegación del Gobierno**, la víctima fue asistida en 2014 y 2018 por maltrato.

La mujer había sido asistida dos veces por malos tratos: la primera, en 2014, cuando denunció a su pareja por una agresión, pero sin revelar la relación entre ambos, y en 2018 cuando acudió a un hospital con lesiones que atribuyó a ést

La delegada del Gobierno en Canarias, **Elena Máñez**, ha explicado este mediodía a la prensa que hay indicios suficientes para considerar que **Rosa María**, de 60 años, fue asesinada por su sobrino y pareja sentimental, un hombre de 58 años. En este caso, ha dicho, la carga de la prueba "evidencia que se puede considerar un caso de violencia machista".

En el barrio santacrucero de Ofra no se habla de otro asunto que no sea la muerte de Rosa María. Sus vecinos de portal la recuerdan como "una mujer tranquila a la que veíamos poco porque apenas salía de casa", sostiene Yenny. La víctima llevaba poco tiempo viviendo en el piso, según su vecina, "unos ocho meses tan solo".

Ella recuerda como el pasado 10 de diciembre presenció "una agresión hacia ella por parte de su sobrino". "Yo iba a sacar al perro y vi como le empezó a insultar y después le agarró del pelo". Ella alertó a un vecino que fue quien medió en aquel momento. Yenny afirma que "los dos bebían por igual aunque a ella se le veía mucho menos que a él".

Garí, otra vecina de la zona, sostiene que "llegué a ver dos veces a la señora y siempre con la cara magullada. Todos en el barrio llegamos a la conclusión de que estaba siendo maltratada pero teníamos dudas". Con el sobrino de Rosa María se cruzaba más a menudo, "venía todos los días al bar. Estaba todos los días borracho y, entre ellos, las broncas eran continuas. De hecho, en más de una ocasión, vino la ambulancia para asistir a la mujer". Tanto Gari como otros vecinos de la zona no creen que el agresor y la víctima tuvieran una relación sentimental, es más se muestran extrañados ante la afirmación.

Mercedes, vecina puerta con puerta de la víctima y su sobrino, sigue en estado de *shock*. Ella sostiene que no escuchó nada y que no imaginaron nunca que "él la maltratará".

Sin embargo, la víctima denunció a su sobrino por malos tratos en 2014, lo que llevó a que se le impusiera una orden de alejamiento de un año por violencia doméstica (el caso se catalogó así al no constar relación de pareja), y en julio del año pasado acudió al **Hospital de La Palma** a recibir asistencia médica de unas lesiones que le había infligido "su pareja", pero cuando se presentó en el centro la **Guardia Civil**, no quiso denunciarlo.

Tras guardar un minuto de silencio ante la sede de la Delegación del Gobierno, Máñez ha condenado el que ha considerado como "el primer asesinato de la violencia machista este año en Canarias", donde en 2018 murieron dos mujeres por las mismas causas (las cifras oficiales aún catalogan **la muerte de Romina Celeste Núñez** como "en investigación", aunque su pareja esté ya **en prisión provisional** con cargos de homicidio y malos tratos).

Máñez ha resaltado que el asesinato de Rosa María, sobre el que no ha ofrecido más detalles, eleva a siete las muertes por violencia machista en lo que va de año en **España**. Además, en lo que va de año, según la estadística oficial, tres niños han sido asesinados por la pareja o ex pareja de su madre.

Ha añadido que hay cuatro muertes de mujeres en fase de investigación en las islas correspondientes a 2016, 2017, 2018

y 2019 en **Gran Canaria**, Tenerife y **Lanzarote** (**Anastasia, Dona, Paula Teresa** y Romina Celeste), de ahí que no las contabilice como casos de violencia de género porque tampoco lo ha hecho aún la Delegación del Gobierno para la Violencia de Género.

Por su parte, el consejero de Presidencia, Justicia e Igualdad, **José Miguel Barragán**, en nombre del Gobierno de Canarias, ha rechazado y condenado en un comunicado este asesinato y ha trasladado a la familia de la víctima sus condolencias ante un crimen que, ha dicho, "nos indigna como representantes del Ejecutivo canario y como personas integrantes de esta sociedad".

Al respecto, la directora del **Instituto Canario de Igualdad, Claudina Morales**, ha recordado que las mujeres víctimas de **violencia machista** disponen de apoyo a través de los recursos que componen la Red Social de Prevención y Protección Integral de las Víctimas, que cuenta con servicios y recursos en todas las Islas.

Morales ha recalado que la violencia de género es la muestra más brutal y dramática de la desigualdad entre mujeres y hombres y supone un atentado contra libertad, la salud, la integridad física y psíquica, la seguridad, la dignidad y la vida de las mujeres.

Desde 2003, primer año del que hay estadísticas oficiales, 982 mujeres han sido asesinadas en España por su pareja o ex pareja. Los niños muertos por la violencia machista se incluyeron en 2013, y desde entonces han sido asesinados 27 menores y 225 han quedado huérfanos.

VIOLENCIA MACHISTA

Detienen a un hombre tras hallar a su pareja descuartizada en Alcalá de Henares

La víctima, de 22 años, llevaba desaparecida desde el 2017, suceso que había sido denunciado por su madre

El Periódico / Agencias

Madrid - Viernes, 08/02/2019 | Actualizado a las 11:56 CET

Detenido un hombre tras hallar a su pareja descuartizada en Alcalá de Henares. / **POLICÍA NACIONAL**

La **Policía Nacional** ha hallado el cuerpo descuartizado de una mujer en un frigorífico dentro de una vivienda en Alcalá de Henares y se ha **detenido a un hombre** de 42 años, pareja sentimental de una chica desaparecida desde el 2017, ha informado un portavoz de la Jefatura Superior de Policía de Madrid.

La **investigación** comenzó cuando una mujer denunció el pasado 30 de diciembre de 2018 la **desaparición** de su hija, española de 22 años, de la que no sabía nada desde septiembre de 2017. La Policía de Alcalá de Henares comenzó con un trabajo "muy dificultoso", preguntando en el entorno de la desaparecida, a familiares y amigos.

Este jueves los agentes consiguieron una entrada y **registro de la vivienda** donde la chica desaparecida había vivido con su pareja sentimental, ubicada en la calle Camino Santiago, y allí se encontraron la cámara frigorífica con el cuerpo de una mujer **descuartizado**. Todo apunta a que se trata del cadáver de la chica desaparecida, pero tienen que confirmarlo con la autopsia.

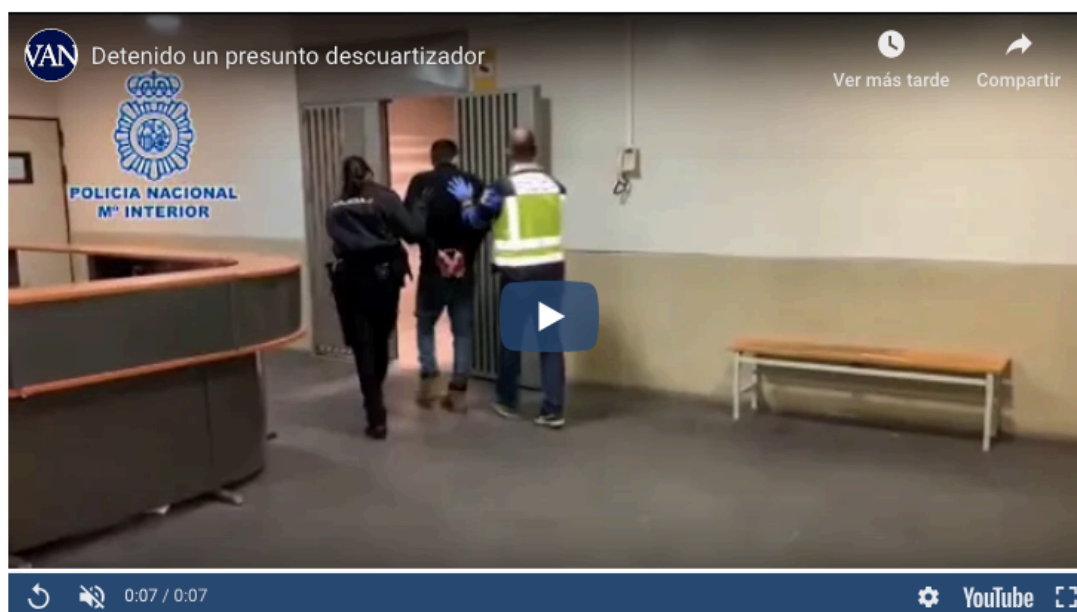
Posteriormente, sobre las 4.30 horas de este viernes, la Policía Nacional ha detenido en plena vía pública al que fuera su pareja sentimental, un hombre de 42 años y nacionalidad española, como **presunto implicado** en los hechos. No cuenta con antecedentes y había estado viviendo con la joven hasta su desaparición.

De confirmarse como caso de **violencia machista** serían ocho las mujeres asesinadas por sus parejas o exparejas en lo que va de 2019.

Desde 2003, primer año del que hay estadísticas oficiales, han sido asesinadas 983 mujeres. Los niños muertos por la violencia machista se incluyeron en 2013, y desde entonces han sido asesinados 27 menores y 225 han quedado huérfanos.

Detenido un hombre tras hallarse su pareja descuartizada en un frigorífico en Alcalá de Henares

- El arrestado era pareja sentimental de la víctima, cuya desaparición había denunciado su madre en diciembre pasado
- [Video: El presunto asesino de la joven de Alcalá vivía de alquiler con ella](#)
- [La mujer descuartizada compartía una habitación alquilada con su pareja](#)
- El supuesto descuartizador de Alcalá simuló que su mujer se había marchado la ciudad
- [Hallan a una mujer descuartizada en Alcalá de Henares y detienen a su pareja \(vídeo\)](#)

La Policía Nacional ha **detenido** esta madrugada a un hombre de 42 años tras **hallar** el **cadáver descuartizado** de su **pareja**, una joven de 22 años, en un **arcón congelador** en una vivienda de **Alcalá de Henares**, en Madrid.

Fue **en diciembre cuando la madre de la joven denunció su desaparición**, si bien su familia no sabía nada de ella desde septiembre de 2017 debido **a la mala relación que mantenían**. La policía comenzó la investigación localizando el último domicilio de la fallecida en un piso del número 3 de la calle Camino de Santiago de la ciudad complutense. Los investigadores interrogaron a los vecinos y a las amistades de la, por aquel entonces, desaparecida.

Finalmente ayer jueves por la tarde los agentes lograron una orden de entrada y registro del domicilio que compartieron siendo pareja donde encontraron el **cadáver descuartizado de la mujer**, de nacionalidad española, en un arcón congelador en el interior de una bañera

Horas después del hallazgo, y tras desplegar un operativo de vigilancia, sobre las 4.30 horas de hoy, **la Policía ha detenido en Alcalá de Henares al presunto autor de los hechos**. Un ciudadano español de 42 años sin antecedentes penales y sobre quien no constan denuncias previas por malos tratos.

Ocho mujeres asesinadas en 2019

De confirmar el examen forense la principal hipótesis manejada por los investigadores del Grupo V de Homicidios de la Brigada Provincial de la Jefatura Superior de Policía de Madrid, **serían ocho las mujeres asesinadas por sus parejas o exparejas en lo que va de 2019**. Desde 2003, primer año del que hay estadísticas oficiales, han sido asesinadas 983 mujeres. Los niños muertos por la violencia machista se incluyeron en 2013, y desde entonces han sido asesinados 27 menores y 225 han quedado huérfanos.

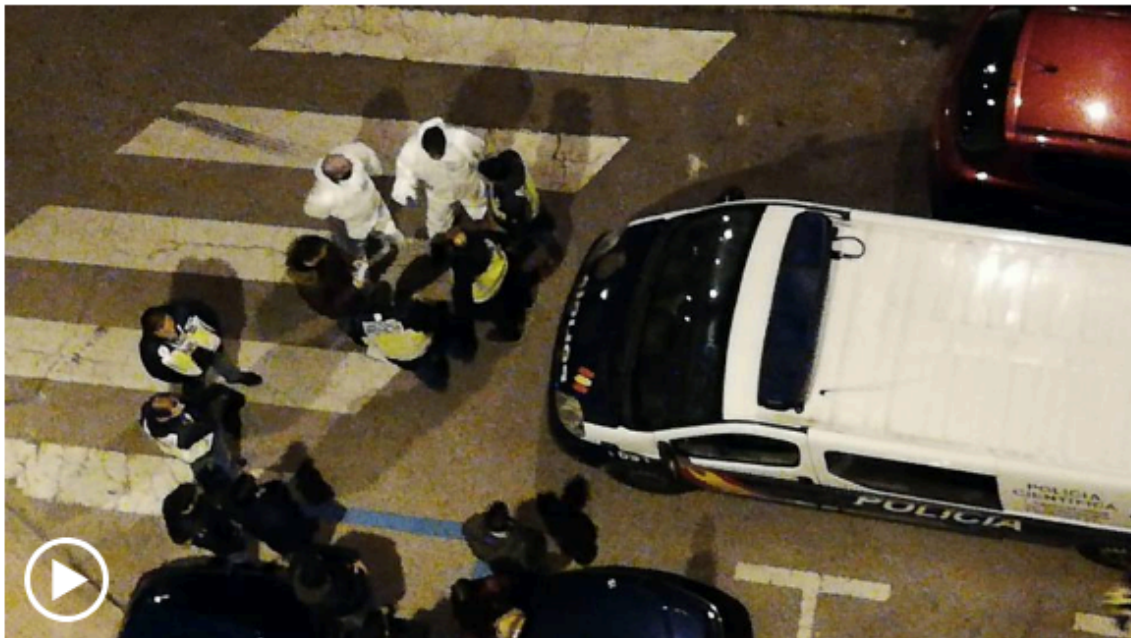
VIOLENCIA MACHISTA >

Detenido un hombre tras hallarse el cuerpo descuartizado de su novia en un congelador en Alcalá de Henares

La víctima llevaba más de un año desaparecida

F. JAVIER BARROSO

Madrid - 9 FEB 2019 - 11:41 CET

Policía científica delante del domicilio donde fue hallado el cuerpo. ATLAS

La [Policía Nacional](#) detuvo la madrugada de ayer a Manuel M. A., español de 42 años, en [Alcalá de Henares \(Madrid\)](#), después de que los agentes de Homicidios hallaran el cuerpo descuartizado de una mujer en el interior de un congelador. Pese a que la víctima está aún sin identificar, los investigadores creen que se trata de su novia, una joven de 22 años, con doble nacionalidad rusa y española. La mujer llevaba desaparecida cerca de un año y medio, según fuentes policiales.

La investigación de este supuesto crimen de violencia machista comenzó el pasado 30 de diciembre, cuando la madre de la joven acudió a la comisaría de Alcalá de Henares para denunciar su desaparición. La relación con su hija no era muy buena, pero cuando intentó retomarla unos días antes del inicio de las Navidades no logró localizarla por ningún lado, según fuentes policiales.

Los agentes del Grupo V de Homicidios de Madrid empezaron a preguntar al círculo más próximo de la mujer, en especial a los amigos más cercanos. Ninguno de estos logró dar detalles de cuál era su paradero en los últimos meses. Esto hizo sospechar a los investigadores, que se centraron entonces en la última pareja conocida, Manuel M. A.

Los policías le interrogaron y este les dijo que no sabía nada de ella desde hacía meses, que le había perdido la pista. Eso sí, cuando le pidieron que les dejara entrar en la habitación que tenía alquilada en un local reconvertido en vivienda, situada en el número 3 de la calle del Camino de Santiago, se negó a dejarles pasar. “La policía de paisano estuvo en la puerta del domicilio día y noche. Se metían en un coche y no dejaban de mirar el local”, recordaba ayer Inmaculada González, una vecina de la zona.

El número de agentes aumentó la tarde del jueves, cuando los policías del grupo V de Homicidios consiguieron una orden de entrada y registro en la vivienda. Su morador no estaba, por lo que actuaron de testigos un hombre que también tenía otra habitación alquilada y una vecina del portal número 3, Nieves Ramírez. “Volvía a casa cuando me dijo la policía que pasara a la vivienda, que yo tenía que estar dentro. Yo no llegué a entrar en la habitación. Me quedé en el salón unas tres horas hasta que les dije que era medianoche y que quería irme”, recuerda Ramírez.

Un pequeño arcón

Los agentes encontraron un pequeño arcón congelador de color marrón de unos 60 centímetros de alto en la habitación. En su interior estaba el cuerpo descuartizado de la mujer. Los empleados de la funeraria se lo llevaron de madrugada al tanatorio de la localidad, donde ayer por la tarde estaban a la espera de que se descongelara para poder realizar la autopsia. Fuentes policiales reconocen que será difícil determinar cuándo se produjo el asesinato por el tiempo transcurrido. La víctima nació en Rusia y había sido adoptada, al igual que sus dos hermanas.

La policía emitió una orden de busca y captura para detener a Manuel M. A. De hecho, agentes que estaban fuera de servicio se reincorporaron para localizarle ante el temor de que se marchara. Lo localizó un coche patrulla alrededor de las 4.30 en las inmediaciones de su domicilio. Ayer estaba pendiente de ser interrogado. Manuel M. A. no cuenta con antecedentes policiales. Tampoco había denuncias previas ni órdenes de protección. El arrestado había estado viviendo con la joven hasta su desaparición.

El dueño de la vivienda explicó que tenía alquilada una habitación a estas personas y que esta se hallaba "cerrada con una llave". "Yo ahí no he entrado nunca; cuando uno alquila una habitación el propietario no entra a ver qué hay", afirmó el dueño, que calificó a su inquilino como "una persona normal y corriente".

Los vecinos se quedaron sorprendidos por el crimen. El dueño del bar Guerrero, Pablo Ferrero, explicó que conocía a la pareja desde que llegó al barrio, hacía unos tres años. "A los cinco o seis meses comenzó a venir él solo. Cuando le pregunté qué había pasado, me dijo que habían roto y que ella se había ido. Lo dijo sin alterarse", afirmó Ferrero.

Algunos residentes explicaron a la policía que hacía tiempo que habían escuchado discusiones entre la pareja, pero estas cesaron de repente. Este crimen eleva a ocho las víctimas por violencia machista en lo que va de año en España y el primero en la Comunidad de Madrid. [El número de atención a las víctimas de violencia de género es el 016.](#)

LA PAREJA QUE PASEABA UN PASTOR ALEMÁN

Manuel M. A. y su novia eran conocidos en el barrio por pasear un pequeño pastor alemán. "Llegó de cachorro y era un perro precioso. Fue creciendo en los meses en que estuvo ella por aquí. De repente, se dejó de ver a la mujer y al perro", recuerda el dueño del bar Guerrero, Pablo Ferrero.

El supuesto autor, nacido en la provincia de Jaén, es camarero. Primero estuvo en un bar próximo a la estación de cercanías, y ahora en la avenida de Lope de Figueroa. "Era correcto y amable y hablaba con todo el mundo", añade Ferrero. Su elevada estatura contrastaba con la de ella.

EL MUNDO

ALCALÁ DE HENARES

Detenido un hombre tras hallar el cadáver descuartizado de su novia en un arcón congelador de su casa

LUIS F. DURÁN / ANA MARÍA ORTIZ
Madrid

Actualizado Viernes, 8 febrero 2019 - 19:29

Ver 149 comentarios

Dos agentes de Policía escoltan al detenido. VÍDEO: EL MUNDO

La Policía Nacional ha detenido esta madrugada a un hombre de nacionalidad española de 42 años tras encontrar en la casa en la que vivía en **Alcalá de Henares**, dentro de un arcón congelador, el **cadáver descuartizado** de su novia, una mujer de 22 años, según la Jefatura Superior de Policía de Madrid.

La mujer hallada muerta estaba **desaparecida desde octubre de 2017** pero su madre no denunció el caso en la comisaría de la Policía Nacional hasta el pasado 30 de diciembre, al parecer, porque entre ellas no existía una buena relación.

El domicilio de Alcalá de Henares donde se halló el cadáver de la mujer.E.M.

Los agentes iniciaron las pesquisas e interrogaron a varias personas y vecinos. Finalmente consiguieron una autorización judicial y el jueves por la tarde entraron en el domicilio donde vivía la pareja, en el número 3 de la **calle Camino de Santiago de Alcalá de Henares**. En el interior de un **arcón congelador**, situado en la habitación que tenían alquilada, los policías encontraron el **cadáver troceado** de la mujer.

HABITACIÓN CERRADA CON LLAVE

El arcón se encontraba en el interior de una habitación, cerrada con llave, que el detenido y **la víctima tenían alquilada en el número 3 de la calle Camino de Santiago**, en el municipio madrileño de Alcalá de Henares.

Así lo ha explicado hoy a los medios de comunicación el propietario del inmueble, que residía junto a sus inquilinos en la misma vivienda y que, según ha dicho, se enteró de todo esta mañana.

"Yo tenía alquilada una habitación a estas personas, cerrada con una llave, y yo ahí no he entrado nunca; cuando uno alquila una habitación el propietario no entra a ver qué hay", ha señalado el dueño de la casa, un antiguo local habilitado como vivienda.

"Aquí estuvo ayer la Policía con un montón de despliegue, me pidieron colaboración, **que abriera la puerta y que fuera discreto**", ha indicado el propietario del inmueble tras señalar que no sospechó de la ausencia de la chica y que el detenido parecía "una persona normal y corriente".

Según ha informado a Efe Pablo Ferrero, encargado del bar que el detenido solía frecuentar -a pocos metros de la casa-, **se trata de una persona "solitaria pero sociable"**.

El presunto asesino trabajaba como camarero y era natural de Jaén, ha indicado Ferrero a Efe, quien ha señalado que cuando en el bar le preguntaron por la ausencia de la joven, el presunto asesino afirmó "que lo habían dejado y que (ella) se había marchado a Madrid".

Según consta en la denuncia, la joven, **nacida en diciembre de 1996, era de origen ruso y adoptada como sus otras dos hermanas, también rusas.**

El detenido carece de antecedentes penales y no constan denuncias contra él por malos tratos. El Grupo de Policía Judicial de Alcalá de Henares sospecha que se trata de un nuevo caso de **violencia de género.**

CONCENTRACIÓN EN ALCALÁ

La plaza de Cervantes de Alcalá de Henares ha acogido este viernes una concentración en repulsa del hallazgo, por parte de Policía Nacional, del cuerpo descuartizado de una mujer en un frigorífico dentro de una vivienda. Se ha detenido a un hombre de 42 años, pareja sentimental de una chica desaparecida desde 2017

El alcalde de Alcalá de Henares, Javier Rodríguez Palacios, presente en la concentración, **ha lamentado este viernes la pérdida de una vecina del municipio "en unas circunstancias tan macabras"**.

"Todo apunta a asesinato, homicidio, también a violencia de género, pero creo que es momento de que la Policía termine las investigaciones y clarifique este lamentable suceso", ha apostillado a continuación.

Madrid

Sucesos

Violencia de género

La mujer asesinada en Madrid por su marido era natural de Sober (Lugo), en donde se decretan dos días de luto oficial

EuropaPress

Santiago de Compostela - Sábado, 09/03/2019 a las 14:54 CET

El Ayuntamiento de Sober (Lugo) ha decretado dos días de luto oficial por la muerte de Estrella Domínguez Menéndez, de 63 años, natural de la localidad, asesinada presuntamente este viernes en Madrid por su marido, un hombre de 81 años.

El octogenario disparó a su mujer con una escopeta de caza, en su vivienda en el madrileño distrito de Ciudad Lineal y después se suicidó también de un disparo, según las primeras hipótesis, en lo que apunta a un nuevo caso de violencia machista.

El ayuntamiento de Sober ha decretado dos días de luto oficial por la muerte de la mujer, que era natural del lugar de Naz, en la parroquia de San Miguel de Rosende, y que va a ser enterrada en el municipio en los próximos días.

El gobierno local ha acordado también que el lunes a las 12,00 horas se realizará una concentración ante la plaza del Ayuntamiento en repulsa de la violencia machista y en recuerdo de la vecina de Sober.

Las banderas del Ayuntamiento "lucirán a media asta en señal de dolor". El alcalde, Luis Fernández Guitián, ha trasladado en su nombre, en el de la Corporación y en el de toda la localidad las condolencias a la familia de la mujer.

En el acto previsto para el lunes, el alcalde ha explicado, en declaraciones a Europa Press, que se prevé la presencia de la secretaria xeral de Igualdade de la Xunta y la subdelegada del Gobierno en la provincia.

El regidor, que conocía personalmente a la mujer y a su pareja, ha transmitido su pesar por el asesinato. "Estamos muy tristes y ojalá no tengamos que contar más víctimas de violencia machista", ha lamentado.

Luis Fernández Guitián ha señalado que aún la pasada semana había visto a Estrella Domínguez, que acudía con regularidad a Sober a visitar a sus padres.

"Me enteré ayer --viernes-- por la noche, fuimos conocedores de que había un caso de violencia machista en Madrid, pero no nos podíamos imaginar que tenía que ver con nuestro ayuntamiento, pero de madrugada nos dijeron que la mujer asesinada era de Sober y que iba a ser trasladada, y quién era".

El regidor ha explicado que en una localidad de apenas algo más de 2.300 habitantes, "todos" se conocen, por lo que la noticia ha generado un profundo pesar en el municipio.

Por el momento, los padres de la mujer desconocían lo sucedido, debido a que la hermana de Estrella Domínguez esperaba poder comunicárselo personalmente.

"Por desgracia no es sorpresa lo que ocurre, pero es desesperante que ocurra tan cerca, yo los conocía personalmente, me parecían una pareja normal, y al final, uno se ve incapaz de todo...", ha lamentado el regidor.

VIOLENCIA MACHISTA

Los Bomberos del Ayuntamiento de Madrid acudieron el viernes a la vivienda, situada en el número 158 de la avenida de la Institución Libre de Enseñanza, antigua calle de los Hermanos García Noblejas, después de que los vecinos avisaran de que escucharan varias detonaciones y una fuerte discusión en el piso.

Todo apunta a que se trata de un caso mortal de violencia de género. No había denuncias previas por maltrato ni órdenes de alejamiento. Ninguno de los dos tenían antecedentes.

LA VANGUARDIA EN CATALÀ

La mujer asesinada en Madrid por su marido era natural de Sober (Lugo), en donde se decretan dos días de luto oficial

• El Ayuntamiento de Sober (Lugo) ha decretado dos días de luto oficial por la muerte de Estrella Domínguez Menéndez, de 63 años, natural de la localidad, asesinada presuntamente este viernes en Madrid por su marido, un hombre de 81 años.

REDACCIÓN
09/03/2019 14:47

Actualizado a
09/03/2019 14:57

SANTIAGO DE COMPOSTELA, 9 (EUROPA PRESS)

El Ayuntamiento de Sober (Lugo) ha decretado dos días de luto oficial por la muerte de Estrella Domínguez Menéndez, de 63 años, natural de la localidad, asesinada presuntamente este viernes en Madrid por su marido, un hombre de 81 años.

El octogenario disparó a su mujer con una escopeta de caza, en su vivienda en el madrileño distrito de Ciudad Lineal y después se suicidó también de un disparo, según las primeras hipótesis, en lo que apunta a un nuevo caso de violencia machista.

El ayuntamiento de Sober ha decretado dos días de luto oficial por la muerte de la mujer, que era natural del lugar de Naz, en la parroquia de San Miguel de Rosende, y que va a ser enterrada en el municipio en los próximos días.

El gobierno local ha acordado también que el lunes a las 12,00 horas se realizará una concentración ante la plaza del Ayuntamiento en repulsa de la violencia machista y en recuerdo de la vecina de Sober.

Las banderas del Ayuntamiento "lucirán a media asta en señal de dolor". El alcalde, Luis Fernández Guitián, ha trasladado en su nombre, en el de la Corporación y en el de toda la localidad las condolencias a la familia de la mujer.

En el acto previsto para el lunes, el alcalde ha explicado, en declaraciones a Europa Press, que se prevé la presencia de la secretaria xeral de Igualdade de la Xunta y la subdelegada del Gobierno en la provincia.

El regidor, que conocía personalmente a la mujer y a su pareja, ha transmitido su pesar por el asesinato. "Estamos muy tristes y ojalá no tengamos que contar más víctimas de violencia machista", ha lamentado.

Luis Fernández Guitián ha señalado que aún la pasada semana había visto a Estrella Domínguez, que acudía con regularidad a Sober a visitar a sus padres.

"Me enteré ayer --viernes-- por la noche, fuimos conocedores de que había un caso de violencia machista en Madrid, pero no nos podíamos imaginar que tenía que ver con nuestro ayuntamiento, pero de madrugada nos dijeron que la mujer asesinada era de Sober y que iba a ser trasladada, y quién era".

El regidor ha explicado que en una localidad de apenas algo más de 2.300 habitantes, "todos" se conocen, por lo que la noticia ha generado un profundo pesar en el municipio.

Por el momento, los padres de la mujer desconocían lo sucedido, debido a que la hermana de Estrella Domínguez esperaba poder comunicárselo personalmente.

"Por desgracia no es sorpresa lo que ocurre, pero es desesperante que ocurra tan cerca, yo los conocía personalmente, me parecían una pareja normal, y al final, uno se ve incapaz de todo...", ha lamentado el regidor.

VIOLENCIA MACHISTA

Los Bomberos del Ayuntamiento de Madrid acudieron el viernes a la vivienda, situada en el número 158 de la avenida de la Institución Libre de Enseñanza, antigua calle de los Hermanos García Noblejas, después de que los vecinos avisaran de que escucharan varias detonaciones y una fuerte discusión en el piso.

Todo apunta a que se trata de un caso mortal de violencia de género. No había denuncias previas por maltrato ni órdenes de alejamiento. Ninguno de los dos tenían antecedentes.

Las ministras del Gobierno de Pedro Sánchez, ayer en la manifestación de Madrid. / PSOE

Las ministras cantan: “Frente a Colón, somos legión”

La mayor parte del Gobierno, junto con la esposa del presidente, participan en la multitudinaria manifestación en Madrid

A. F. / C. E. C., Madrid
La mayor parte del Gobierno de Pedro Sánchez —junto con Begoña Gómez, la esposa del presidente— participaron en la multitudinaria manifestación en Madrid durante el Día de la Mujer para reivindicar la igualdad de género. La vicepresidenta Carmen Calvo cargó contra “las tres derechas”, en alusión al PP, Ciudadanos y Vox. “Feminismo liberal, ridículo total”, corearon las ministras en clara alusión a Cs. “Frente a Colón somos legión”, cantaron en referencia a la manifestación de hace unas semanas, en las que participaron esos tres partidos.

La mayoría del Gobierno de Sánchez —el más femenino de la

historia de España con 11 ministras de un total de 17— acudió ayer a las manifestaciones: junto con Calvo aparecieron la ministra de Economía, Nadia Calviño; la de Trabajo, Magdalena Valerio; la de Industria, Reyes Maroto; la de Sanidad, María Luisa Carcedo; el de Agricultura, Luis Planas; la de Justicia, Dolores Delgado, y el de Justicia Fernando Grande-Marlaska, además de Adriana Lastra, portavoz del PSOE en el Congreso, e Isabel Celaá, portavoz del Gobierno y titular de Educación. Prácticamente todo el Gobierno se volcó en las manifestaciones. Incluso fuera de Madrid: la ministra de Hacienda, María Jesús Montero, acudió a la marcha en

Sevilla; el ministro de Fomento, José Luis Ábalos, a la de Cádiz; y la de Política Territorial y Función Pública, Meritxell Batet, a la de Barcelona.

El Ejecutivo se sumó a su manera a la movilización feminista. Las ministras no hicieron huelga. Como explicó en la rueda de prensa Magdalena Valerio, responsable de Trabajo, los miembros del Gobierno, como los diputados o senadores, no tienen ese derecho. Como mucho podrán hacer como Valerio o Adriana Lastra, que decidieron prorratear su sueldo y donar la parte del día de ayer a una ONG. Sánchez no se manifestó. El Gobierno había sido muy crítico el jueves con el PP por su decisión

de no acudir a esta manifestación, pero ayer en la rueda de prensa tras el Consejo de Ministros evitó los reproches para que no pudieran acusarles de electoralismo desde esa sala oficial.

En Madrid, las ministras participaron con normalidad en la protesta, entre banderas, pancartas y cánticos en defensa de la igualdad. Los miembros del Gobierno corearon lemas como “somos socialistas, somos feministas” y “¿dónde están, no se ven, las banderas del PP”.

Miles en toda España

A las manifestaciones de ayer acudieron miles de mujeres en toda España. En Madrid, según la Policía Nacional, protestaron unas 300.000 personas; en Barcelona fueron 200.000, según datos de la Guardia Urbana. Hace siete meses, el 8 de julio del año pasado, a otra manifestación multitudinaria en la capital, la del Orgullo Gay, también asistieron por primera vez en la historia de España dos ministros: el de Interior, Fernando Grande-Marlaska y la entonces titular de Sanidad, Carmen Montón.

Casado: “Están bien las pancartas, pero mejor un empleo”

Rivera se atribuye la herencia feminista de la “liberal” Clara Campoamor

J. C. / M. P., Madrid / Castellón
Los partidos que representan ahora la derecha en el Parlamento español, PP y Ciudadanos, marcaron ayer sus diferencias de estrategia para encarar el auge feminista y las manifestaciones del 8-M. El PP se reafirmó en desmarcarse de toda la jornada reivindicativa, denunciando el manifiesto por “excluyente” de otras formas de ver el feminismo, y su líder,

vana electoral por tierras de Castellón, donde sufrió un escrache feminista y tuvo que cambiar el escenario de su mitin de un parque a una guardería. Desde allí lanzó su mensaje: “Está muy bien salir a la calle y llevar pancartas, pero las mujeres necesitan tener un empleo, es la mejor autonomía para dar un portazo al maltratador o al jefe que te discrimina”.

Menos distante con la jornada

denciable Albert Rivera no acudió a la manifestación de Madrid, a la que sí fueron cinco mujeres de la ejecutiva del partido, y por la mañana descubrió un lema simbólico en el anfiteatro de la sede central de su formación de la histórica feminista Clara Campoamor: “Soy liberal”. Y se atribuyó su herencia para el centro político liberal que dice representar.

El 8-M fue para Pablo Casado otro día más de campaña, fuera de Madrid, y con un acto programado en el parque del Auditorio de Castellón. Al aire libre. Así iba a ser su comparecencia ante la prensa. Pero al final tuvo que ser bajo techo: el de la guardería que tenía previsto visitar por la tarde y en la que se refugió cuando más de un centenar de manifestantes, en su gran mayoría mujeres y estudiantes en huelga, boicotearon su intervención.

El ruido de pitos y cacerolas,

cando los derechos de las mujeres y los gritos críticos —“yo te habría abortado”, “Pablo Casado es el patriarcado” o “Casado, machista, estás en nuestra lista”—, obligaron al líder popular a cambiar los planes. “Estamos en un país libre y tienen el derecho a gritar”, dijo luego el líder popular. Y agregó: “Unos acaban gritando a políticos y otros políticos intentamos legislar en beneficio de los que nos gritan. Esa es la labor de la política con mayúsculas”.

Rivera apareció en su sede por la mañana, en un acto acompañado de varios miembros de su ejecutiva que por la tarde sí fueron a la marcha. Desde allí se apuntó el legado de Campoamor: “Fue la mujer y política española más importante del siglo XX”. Y a través de ese referente definió su modelo de feminismo liberal: “Un liberalismo inclusivo, abierto, que no

Un hombre asesina a su mujer en Madrid y se suicida

F. JAVIER BARROSO, Madrid
Luis Díaz-Pintado Moraleda, un vecino de 81 años del distrito madrileño de Ciudad Lineal, asesinó ayer por la mañana de un disparo en la cabeza a su mujer, Estrella Domínguez Menéndez, de 63 años, tras mantener una fuerte discusión. Después, el supuesto autor se descerrajó un tiro en la cabeza, que lo mató en el acto, según fuentes policiales. Estas confirmaron que no existían denuncias previas ni órdenes de alejamiento.

Los vecinos escucharon una fuerte discusión y varias detonaciones alrededor de las ocho y media de la mañana en el 2º B del portal A, del número 158 de la avenida de la Institución Libre de Enseñanza (antigua Hermanos García Noblejas). El residente que vive encima de ellos bajó y llamó a la puerta, pero nadie les abrió.

La hermana de la mujer, que era primera oficial de una notaría en la céntrica calle de Raimundo Fernández Villaverde, acudió alrededor de las doce y media de la mañana. Llamó a la puerta y tampoco les abrió nadie. Como tenía llaves intentó abrir, pero la cerradura estaba bloqueada desde dentro. En ese momento, decidió llamar a la Policía Nacional. Los agentes que se desplazaron a la vivienda pidieron la colaboración de los bomberos, que tiraron la puerta abajo.

Próxima prejubilación

Una de las habitaciones estaba revuelta, con signos de violencia. Los bomberos hallaron al matrimonio ya fallecido. Los facultativos de una UVI móvil de Samur solo pudieron certificar su muerte. Al lugar se desplazaron agentes del Grupo V de Homicidios y especialistas de Policía Científica, que esperaron la autorización del juez de guardia para proceder al levantamiento de los cuerpos.

Los residentes explicaron que jamás habían oído discutir al matrimonio y que se llevaban muy bien. Él era cazador y había sido abogado, aunque se jubiló hace años. La fallecida tenía previsto prejubilarse en los próximos días.

Algunos vecinos explicaron que no habían oído nada extraño en los últimos días y que la pareja tenía “un trato maravilloso”. “La noticia nos ha dejado de piedra porque se llevaban muy bien. Estamos impactados”, confesó Pedro López, otro residente del inmueble.

De confirmarse el nuevo caso, que coincide con el Día de la Mujer, se elevaría a 10 el número de mujeres asesinadas por sus parejas o exparejas en lo que va de año, según el balance del Ministerio del Interior. Es la segunda víctima por violencia machista en lo que va de año en la Comunidad de Madrid.

MADRID

SUCESOS EN EL DISTRITO DE CIUDAD LINEAL

Un anciano se suicida tras matar a su mujer de un tiro

El criminal, de 81 años, se fue a por la escopeta de caza tras reñir con su pareja

LUIS F. DURÁN MADRID
Luis Díaz Pintado, de 81 años, acabó ayer con la vida de su mujer, Estrella Domínguez Menéndez, de 63 años, con un tiro de escopeta en la cabeza. Tras el crimen, el hombre se suicidó de un disparo en la boca. Eran las ocho y media de la mañana y antes ambos habían tenido una bronca que habían oído los vecinos del bloque donde vivían, el número 150 de la avenida de la Institución Libre de Enseñanza, antigua García Noblejas, en el distrito de Ciudad Lineal.

En la Policía no constaban denuncias por maltrato de la víctima contra su pareja. Tampoco tenía el homicida antecedentes penales.

Aunque el asesinato machista ocurrió a primera hora no fue descubierto hasta pasado el mediodía. Hacia las 12.30 horas acudió a la casa de la pareja la hermana de Estrella. Había quedado con ella pero no se había presentado a la cita.

Al llegar llamó a la puerta y no le abrió. Estrella trabajaba en una notaría a la que tampoco acudió ayer por la mañana y su hermana se temió que algo había pasado.

Al mismo tiempo, una vecina salió al descansillo de la puerta y le dijo a su hermana que por la mañana había oído una pelea y algo parecido a un disparo. La inquilina que vive enfrente contó que se asustó pero que al no oír luego nada raro no le dio importancia.

Operarios de la funeraria, ayer, trasladando el cadáver de la mujer asesinada. ANTONIO HEREDIA

En la Policía no constaban denuncias de la mujer por maltrato

Alarmada por lo que podría haber pasado, la hermana de Estrella decidió avisar a la Policía Nacional. Cuando los agentes llegaron a la vivienda la puerta estaba cerrada, con la llave echada, por lo que avisaron a los bomberos del Ayuntamiento para derribar la puerta.

En el interior del domicilio hallaron los cuerpos sin vida de la pareja. Ella estaba en la habitación. Él se encontraba en el salón y a su lado había una escopeta. La inspección ocular de la Brigada de Policía Científica y la investigación de los agentes del grupo V de Homicidios han determinado que el hombre acribilló a su pareja y luego se mató.

Luis y Estrella llevaban más de 20 años de relación tras separarse ambos de sus respectivas parejas. La única hija de Estrella explicó ayer a la Policía que la pareja se llevaba bien y que el mismo jueves

habló con su madre sin que le contase que hubiese habido algún problema entre ambos.

Los vecinos también indicaron que Luis y Estrella llevaban viviendo muchos años en el bloque. «Eran muy agradables y yo misma hablé el miércoles con ella y me dijo que estaba muy liada con la notaría», señaló una mujer.

La víctima era vecina de un pueblo cercano a Monforte de Lemos, en Lugo. Luis era un gran amante a la caza, una actividad que sobre todo practicaba en Galicia. Ayer se ignoraba si tenía la licencia en vigor para esa afición.

LADO MAR

CAROL ÁLVAREZ

Feminismo de etiqueta

El tartán es un tejido a cuadros que envuelve y a veces ahoga a los novelistas escoceses que se dedican al noir. Ian Rankin se ha llevado el sambenito de haber acuñado la etiqueta Tartan Noir para englobar a los autores de la zona aunque no solo escriban sobre pequeños pueblos junto a acantilados y callejones sombríos bajo la lluvia y con aire gótico y algo alcohólico. La etiqueta nació como gancho publicitario para presentarse al público, pero los novelistas se revuelven incómodos porque no les representa.

El feminismo lleva el camino de una encrucijada similar a día de hoy. Las mujeres se muestran cada vez más incómodas dentro de las costuras de ese particular tartán que es el feminismo, que reivindica mejoras imprescindibles en el plano de igualdad, pero que también ha abierto la puerta a que los partidos gestionen la singularidad del movimiento en beneficio propio. Dos mujeres, madres y en el caso de Manuela Carmena también abuela, pilotan los principales ayuntamientos españoles. ¿Ahí están, no? Rompieron su techo de cristal como muchas otras antes. Que hayan secundado una vez más las convocatorias del 8-M tiene su sentido y que aprovecharan su poder y notoriedad en un día así para demostrar que se puede ser de manual. Pero llega el día y no son capaces de quitarse el uniforme partidista y mientras la alcaldesa de Madrid solivianta a la oposición con una campaña exprés sobre el *Madrid feminista* que rememora con el puño en alto a movimientos de izquierdas en lucha,

Carmena solivianta a la oposición con una campaña exprés que rememora a movimientos de izquierdas en lucha

confundiendo una vez más partido y gobierno municipal. Ada Colau se enzarza

DE 58 AÑOS

Un hombre mata a su mujer delante de su hijo en Estepona (Málaga)

El individuo, natural de Reino Unido, ha sido detenido

El Periódico

Domingo, 10/03/2019 | Actualizado a las 17:08 CET

La Policía Nacional custodia la vivienda donde anoche una mujer de 58 años y nacionalidad española fue asesinada tras ser apunhalada en presencia de su hijo menor en Estepona, por parte de su marido. / EFE / DANIEL PÉREZ

Una **mujer de 58 años** y nacionalidad española ha sido asesinada a puñaladas, en **presencia de un hijo menor**, en Estepona (Málaga) presuntamente por su marido, un **ciudadano británico** de 55 años, que ha sido detenido e ingresado en un hospital tras provocarse lesiones.

El crimen fue cometido sobre las 23.45 horas del sábado en la avenida Reina de España cuando el hombre presuntamente agredió a su esposa con un **arma blanca en varias partes del cuerpo**, entre ellas el pecho y el abdomen, en presencia de un hijo menor, según han informado a Efe fuentes policiales.

Según estas fuentes, **no constan denuncias** previas de malos tratos de la víctima y se trata de un caso de violencia de género.

Tras la autorización judicial del levantamiento del cadáver, el cuerpo ha sido trasladado al Instituto de Medicina Legal de Málaga, donde se le practicará la autopsia, mientras que la Policía Judicial y Científica ha tomado muestras.

El presunto asesino está detenido por la Policía Nacional, que se ha hecho cargo de las investigaciones, y ha ingresado en el Hospital Costa del Sol de Marbella (Málaga) con heridas leves en las muñecas; su estado es estable y pendiente de valoración, según han señalado fuentes hospitalarias.

Tres días de luto

El ayuntamiento de la localidad malagueña de Estepona ha decretado tres días de luto oficial. El alcalde de la localidad, José María García Urbano, ha expresado su repulsa y consternación por el asesinato y ha trasladado su apoyo a familiares y amigos de la víctima.

En repulsa por este crimen, se ha convocado un **minuto de silencio a las 18.00 horas** en la puerta de la antigua sede consistorial, ha informado el Ayuntamiento en un comunicado. "La violencia machista no puede tener cabida en nuestra sociedad y hay que seguir luchando para acabar con esta lacra", ha destacado el regidor.

Con esta muerte, ya son **10 las mujeres asesinadas en España** en lo que va de 2019 a manos de sus parejas o exparejas, a las que podría sumarse otra víctima cuyo caso se encuentra en investigación.

Se trata del segundo asesinato por violencia machista en la Costa del Sol en lo que va de año **tras el producido en Fuengirola el pasado 12 de enero**.

TEMAS:

Violencia de género

VIOLENCIA
MACHISTA EN
MÁLAGA

La mujer asesinada por su marido en Estepona recibió más de diez puñaladas

- Cuando el agresor comenzó el crimen vio que estaba presente su hijo, a quien echó de casa

- [Un hombre mata a su mujer y se autolesiona en presencia de su hijo en Estepona](#)

EFE, MÁLAGA
11/03/2019 10:06

Actualizado a
11/03/2019 13:42

Dos miembros de la Policía Nacional custodian la vivienda donde tuvo lugar el crimen (Daniel Pérez / EFE)

La mujer de 58 años que **ha sido asesinada** presuntamente por su **marido**, un británico de 55 años, **recibió más de diez puñaladas**, algunas de ellas **en el pecho y el abdomen**. Fuentes cercanas a la investigación han indicado a *Efe* que la mujer, además de las heridas en zonas vitales, como en el pecho y el corazón, también presenta algunas **defensivas** en las manos.

De las pesquisas policiales se desprende que el agresor tras cometer el crimen **se acostó al lado de su mujer en la cama y se hizo cortes en las muñecas**. Según las fuentes, cuando el agresor ya había comenzado a agredir a su mujer vio que estaba el **hijo**, por lo que **lo echó de la casa** y, aunque éste intentó volver a entrar en la vivienda unifamiliar, ubicada en la avenida Reino de España, por una ventana y por la puerta, **no pudo acceder** al domicilio.

Heridas defensivas en las manos

La víctima intentó huir y defenderse

Fue un vecino el que dio la voz de alarma, pero cuando llegó la Policía la mujer, ya había fallecido y, según las primeras pesquisas, el escenario era “dantesco” con **sangre por toda la casa**, por lo que no se puede precisar todavía dónde fue cometida la agresión, pero se sospecha que ella **intentó huir y defenderse**.

El marido fue trasladado al Hospital Costa del Sol de Marbella (Málaga) con heridas leves en las muñecas y su estado al ingresar era **estable**, pero ya fue dado de alta tras darle puntos de sutura. Agentes de la Policía Nacional han trasladado al presunto agresor a dependencias policiales para que en las próximas horas se le tome declaración.

El crimen tuvo lugar sobre las 23.45 horas del sábado cuando el hombre, de nacionalidad británica, presuntamente agredió su mujer, española, con un arma blanca.

“Algo falla en los sistemas y el protocolo, no estamos llegando a las mujeres”

ROCÍO RUIZ Consejera de Igualdad

En este caso, no constan denuncias previas de malos tratos de la víctima. La consejera andaluza de Igualdad, **Rocío Ruiz**, ha reconocido que “algo **falla** en los sistemas y el protocolo, no estamos llegando a las mujeres” que no denuncian previamente malos tratos, por lo que ha anunciado que tendrán que “articular otras formas y recursos” que van a analizar desde su departamento.

SOCIEDAD

Otras dos asesinadas por sus parejas en menos de 16 horas

La fallecida de Pontevedra murió de un disparo y la de Estepona, apuñalada

NACHO SÁNCHEZ / SONIA VIZOSO
Málaga / Santiago

El sábado por la noche, sobre las 23.45, la española Gloria T., de 58 años, fue asesinada a puñaladas presuntamente a manos de su marido en Estepona (Málaga) en presencia de su hijo, de 15 años. Y ayer a las tres de la tarde un hombre de 46 años acabó supuestamente con la vida de su mujer, de 43 años, a tiros en su vivienda en Valga (Pontevedra) y se suicidó. Si se confirma, serán dos asesinatos por violencia de género en menos de 16 horas durante el pasado fin de semana y tres las muertas desde la celebración del Día de la Mujer, porque el viernes en Madrid un hombre de 81 años se suicidó tras haber matado presuntamente a su mujer, de 63 años, a tiros.

El presunto asesino de Estepona, británico, intentó sin éxito suicidarse y hasta ayer ha estado ingresado en un hospital de la Costa del Sol. Según confirmaron fuentes de la Policía Nacional, no existían denuncias previas de malos

tratos. Cerca de la medianoche, el hombre presuntamente mató en su chalé a la mujer de varias puñaladas en presencia de su hijo.

Para María Gámez, subdelegada del Gobierno en Málaga, la ausencia de denuncias previas hace necesario "que el entorno de la propia víctima sea capaz de trasladar estas situaciones de indefensión de las mujeres para que podamos ayudarlas y se pongan medidas de protección que eviten casos como este". Unas 150 personas, según la Policía Local, guardaron ayer un minuto de silencio en Estepona en señal de duelo por la víctima. A mediodía, en Montejaque, el pueblo donde nació Gloria, un grupo de vecinos también la recordó en un acto.

"Una vez más, tristemente la violencia machista golpea Andalucía. Entre todos acabaremos con esta lacra. Trabajamos firmemente para ello", aseguró Juan Manuel Moreno, presidente de la Junta de Andalucía, en su perfil de Twitter. Se trata del segundo

Concentración en Estepona en recuerdo de la víctima. / A. CABRERA (EFE)

Doce muertas en lo que va de año

Enero. Murieron siete mujeres, dos a manos de sus parejas y una séptima víctima de su exnovio. Los asesinatos tuvieron lugar en Laredo (Cantabria), Fuengirola (Málaga), Lanzarote, Toreno (León), Zaragoza, Dos Hermanas (Sevilla) y Reus (Tarragona). La fallecida en Zaragoza había sido abogada de su agresor durante el juicio por el asesinato de su

mujer. Kelly, de Reus, era menor de edad.

Febrero. Fueron asesinadas dos mujeres en Santa Cruz de Tenerife y Planes (Alicante) a manos de sus parejas. En ese mes se descubrió congelado el cuerpo de Daría Luna en la casa que compartía con su novio hasta que desapareció en octubre de 2017.

Marzo. Si se confirma, serán tres las víctimas fallecidas este mes en Madrid, Estepona (Málaga) y Valga (Pontevedra).

caso de violencia machista sucedido en Málaga en lo que va de año.

Según informan fuentes de la Subdelegación del Gobierno de Pontevedra, la mujer, María A. de 43 años, fue asesinada de un tiro de escopeta por su esposo, Javier B. F., de 47 años, que posteriormente se suicidó. Los cadáveres fueron encontrados por la hermana de la víctima, que acudió a la vivienda que habitaba la pareja en la parroquia de Setecoros preocupada porque no se habían presentado a una cita que tenían con ella.

El presunto asesino disponía de licencia de armas porque era aficionado a la caza y poseía dos escopetas, explican fuentes cercanas a la investigación. La Guardia Civil cree que perpetró el crimen hacia las tres de la tarde con una de estas armas. La pareja tenía dos hijos en común.

El presidente del Gobierno, Pedro Sánchez, también aseguró en Twitter que "no hay palabras para expresar tanta rabia y tanto dolor" tras conocerse los dos casos del fin de semana.

Si se confirman los casos se elevará a 12 el número de mujeres asesinadas por sus parejas o exparejas del balance del Ministerio del Interior; 987 desde que comenzaron a contarse de forma oficial en 2003.

El teléfono de atención a las víctimas de violencia de género es el **016**. No deja huella en la factura, aunque sí es preciso borrarlo del registro de llamadas.

MÁLAGA

Detenido un hombre como presunto autor de la muerte de su mujer en Estepona

EUROPA PRESS
Málaga

Actualizado Domingo,
10 marzo 2019 - 19:12

Ver 81 comentarios

El presunto autor, que se encuentra detenido, ha sido ingresado en el Hospital Costa del Sol de Marbella por autolesión. No constan denuncias previas de malos tratos de la víctima

Dos policías nacionales custodian la vivienda en la que murió una mujer de 58 años. EFE

Una mujer de 58 años y nacionalidad española **ha sido asesinada tras ser apuñalada**, en presencia de su hijo menor, en Estepona (Málaga) por parte de su marido, un ciudadano de 55 años del Reino Unido que se encuentra detenido e ingresado en un centro hospitalario tras **provocarse lesiones**.

El crimen fue cometido sobre las 23.45 horas del sábado en la avenida Reina de España después de que el marido, presuntamente, la agrediera con un arma blanca en varias partes del cuerpo, entre ellas el pecho y abdomen, **en presencia de un hijo menor**, según han indicado fuentes policiales.

El hombre **echó a su hijo cuando cometió el crimen**. El menor intentó después entrar en la vivienda unifamiliar, ubicada en la avenida Reino de España, por una ventana y por la puerta, pero **no pudo acceder al domicilio**.

Según las fuentes, fue un vecino el que dio la voz de alarma, pero cuando llegó la Policía la mujer, de 58 años, ya había fallecido y, según las primeras pesquisas, el escenario era "dantesco" con sangre por toda la casa, por lo que no se puede precisar dónde fue cometida la agresión.

Tras la autorización judicial del levantamiento del cadáver, el cuerpo ha sido trasladado al Instituto de Medicina Legal de Málaga, donde se le practicará la autopsia, mientras que la Policía Judicial y Científica ha tomado muestras.

El presunto agresor está detenido por la Policía Nacional, que se ha hecho cargo de las investigaciones, y ha ingresado en el Hospital Costa del Sol de Marbella (Málaga) con heridas leves en las muñecas, y **su estado es estable y pendiente de valoración**, según han señalado fuentes hospitalarias.

Según las fuentes policiales, **no constan denuncias previas de malos tratos de la víctima** y se trata de un caso de violencia de género.

Se trata del segundo asesinato por violencia machista en lo que llevamos de año en la Costa del Sol.

La subdelegada del Gobierno en Málaga, María Gámez, ha mostrado este domingo **"rabia y dolor"** por este nuevo caso "repugnante de violencia contra la mujer".

Reino Unido
Policía Nacional

Violencia

Sucesos

Conforme a los criterios de The Trust Project

[Saber más](#)